SAN-ANTONIO

ADEVĂRUL FĂCUT VARZĂ

Editura FORUM

MĂRTURII

Entuziasmul stîrnit de cărţile lui San-Antonio merge crescendo. Iată cîteva adevăruri culese la întîmplare din maldărul de scrisori care îi sosesc în fiecare zi comisarului în camioane frigorifice.

Aş dori să găsesc un singur cuvînt care să-mi cuprindă admiraţia.

Generalul Cambronne

Cînd stau o lună fără San-Antonio, văd roşu !

Laplace (de Moscou)

În sfîrşit un autor care nu face decît cum îl taie capul.

Ludovic al XVI-lea

Este Vérigoud !

CINZANO

Îmi piere vocea.

Tino Rossi

Cînd îl citesc pe San-Antonio, îmi pun în mod obiectiv următoarea întrebare :

— De ce nu patruzeci şi UNU ?

Richelieu

San-Antoneroziile dumneavoastră ne dăunează mult.

VERMOT

Îmi cad braţele de mirare

Venus din Milo

CAPITOLUL I

O doamnă îmi povestește nenorocirile sale, de la care pornesc pe dată ale mele

Este genul de femeie aflată în pragul bătrîneții, care se îmbracă de la Cartier * încercînd să mascheze stricăciunile vîrstei.

Are trei șiraguri de perle pe gușă, o broșă care înfățișează un concurs de pescuit la somon, numai diamante din cele mai scumpe ; două atîrnători cu sclipiri ascunse, la urechi ; brățări importate direct de la Creusot ** și vreo zece ghiuluri, care nu sînt din ciment armat veritabil și o fac să scînteieze ca autostrada de Vest, într-o luni seara de Paște.

Proteza dentară este din aur, nasturii de la jartiere *idem*, ca și fermoarul de la corset.

Ce mai, trebuie să se îmbrace într-o cameră bine păzită de la Banca Franței și să nu umble decît într-o camionetă blindată.

---

* Cartier — societate anonimă franceză (bijuterii și articole de lux), provenind din atelierul fondat în 1847 la Paris de Louis Cartier 1819—1904) (n.t.)

** Le Creusot — oraș în Franța ; centru metalurgic și siderurgic (n.t.)

Îi împing un scaun pe care se așază cu bă-gare de seamă din pricina corsetului care tre-buie că-i ajunge cu cincizeci de centimetri sub linia de plutire.

— Nu mă recunoașteți ? întreabă cu glas temător.

O învălui într-o privire cu lentilă circulară cu putere focală supramultiplicată.

Îmi zgîndăr de pomană memoria, nu izbutesc să-mi amintesc moaca asta de meduză storcită.

Oricum, simt că într-adevăr am cunoscut-o cîndva în viață. La vreo *gardian party* * sau într-un vis urît ?

Ca să fiu cu inima împăcată, mă hotărăsc să o întreb.

Își scutură obrajii căzuți, cu grație, trebuie să recunosc.

— Amintiți-vă... Era la petrecerea dată de vărul dumneavoastră Hector, cînd a fost de-corat...

Încep să fierb...

Revăd seara. Îl revăd și pe nătăfletul de Hector dîndu-și ifose cu medalia la vedere. Me-dalia de bronz a Educației Fizice ! Ca să vezi ! Lui Hector, care nu a avut vreodată deltoizii mai dezvoltați ca ai unei libelule și care se duce să împrumute roaba vecinului cînd are de mu-tat un ghiveci cu mușcate !

Țineți seama că a obținut această distincție pentru servicii aduse ministrului. El s-a ocupat să-i schimbe permisul de conducere pentru ho-doroaga lui ! Sau cam așa ceva...

* Corect : *garden party* (parcare într-un parc sau o grădină) (n.t.)

Iar nătărăul de Hector a pus la cale un zaiafet de mai mare dragul ca să sărbătorească treaba asta. Avea cornuri, vin alb cît îţi poftește inima (de soi, rogu-vă. Unsprezece grade față de latitudinea din Bordeaux !) Ce mai, chiolhan în toată legea.

Eram invitaţi, Félicie şi cu mine, ca singurele rude ale medaliatului. Şi mai erau de faţă : şeful lui de birou, un delegat al portarului de la ministerul de Interne, nevasta fabricantului de scaune din parohie şi un cocoşat care îl reprezénta pe vecinul de deasupra.

Îmi refac inventarul amintirilor legate de seara aceea şi caut zadarnic, n-o găsesc pe doamna de aur.

— Pe cinstea mea, doamnă, îmi cer scuze, dar...

— Oh ! n-am stat decît foarte puţin. reia doamna cu glăsciorul ei subţirel.

Pe loc îmi amintesc.

— Asta-i ! Eraţi preşedinta operelor de binefacere de care se ocupă Hector... Vă însoţea şoferul, ducînd un snop de trandafiri uite aşa de mari... L-aţi felicitat pe Hector, aţi suportat să vă sărut mîna şi aţi plecat...

— Da.

Bag atunci de seamă că persoana asta onorabilă pare îngrijorată, deprimată, şi la capul capătului tensiunii nervoase.

Între timp, chelnerul se apropie şi o întreabă pe doamnă ce serveşte.

— Nimic ! zice.

Se vede cît de colo, nu-i stă în obicei să se afişeze pe o terasă. Are salonul ei de ceai pentru zaiafeturi cu damele din lumea bună.

— Îmi îngădui să insist, zic. Văd că sînteţi la mare necaz, doamnă...

— Bisemont !

— Aşa, Bisemont. Dacă vreţi să urmaţi sfatul priceput al unui bărbat care are o îndelungată experienţă în ceea ce priveşte băuturile fermentate, ar trebui să luaţi un alcool...

Ce mai limbă vorbesc ! Tot şlefuindu-mi vorbirea, pînă la urmă o să sclipească * în hohote de plîns.

— Atunci, am să iau un pic de chartreuse, zice doamna bîţîindu-se.

Ca să fiu sincer cu dumneavoastră, trebuie să spun că-mi vine greu să pricep de cè doamna Bisemont, atît de demnă, atît de onorabilă de jos în sus şi de la stînga la dreapta, s-a vîrît în mine, de cum m-a zărit, ca un căţel de usturoi într-o pulpă de oaie ! Este una din acele taine încîlcite ca umorul unui inspector de poliţie, care nu-ţi iau mult timp să le lămureşti, dar care, pe moment, îţi perturbă encefalul.

Bea lichiorul care i se serveşte.

Nu zic că din pricina asta capătă culori în obraji căci, cum este sulemenită ca pe scenă, un congres al Partidului Comunist ar părea gălbejit pe lîngă ea. Trebuie că a învăţat să-şi văxuiască portretul la Faucon-Sbarre, şef ad-

* Joc de cuvinte : *éclater* înseamnă a sclipi şi a izbucni (n.t.)

junct al tribului Picioarelor Iuți (Ramadier, doctor Honoris Causa).

— Cînd v-am recunoscut, suspină, am prins îndată a nădăjdui. Cred că dacă n-aș fi venit la dumneavoastră, acum aș fi fost în Sena!

Nici mai mult, nici mai puțin!

Zice mai departe răvășindu-mi reacțiile turbomaionezei! Mi-o pot închipui în fel de fel de situații, pe doamna Bisemont, dar tare greu ca înecată.

Poate din pricină că înecații pe care-i cunosc purtau la gît bucăți de pavaj și nu jucărioare de la Cartier?

Simt că pe dată, și poate chiar mai repede va aduce pe lume o explicație de toată minunea căreia îi voi fi naș.

Și, într-adevăr, flerul meu de setter irlandez n-a dat greș. Tipa deschide vanele mărturisirilor:

— Domnule Comisar, mi se întîmplă ceva îngrozitor.

In petto, cum zic latinii din născare, îmi spun că sînt deja două sau trei lustre (din fier forjat) de cînd lucrul îngrozitor i s-a întîmplat.

Mai precis de cînd s-a pricopsit cu zbîrcîturile, bărbiile, dantura falsă, cărnurile căzute și celulita.

— Viața mea s-a sfîrșit! adaugă.

În sfîrșit, recunoaște ce sare în ochi. Bănățiile astea duc o viață așa de amărîtă încît, de regulă, ești silit să le pui capăt zilelor cu focuri de pușcă, precum pe a băiatului care sărea pe

pînza întinsă de pompieri după ce se aruncase de la etajul șase cuprins de flăcări.

O invit să spună ce are pe suflet.

— Domnule Comisar, șușotește, ceva îmi spune că pot avea încredere în dumneavoastră.

Care va să zică, băieți, se găsesc mereu voci interioare care se bagă unde nu le fierbe oala !

Își pleacă genele lungi ca dinții unei greble de fîn.

Cînd dă din pleoape îți vine să crezi că Amalia Rodriguez o să-i tragă un cîntec, *because* zgomotul de castagnete produs de periile ei de strîns firimituri.

— Puteți, răspund cu noblețe dînd pe gît gin-tonicul.

— Am un amant !

Dacă își pusese în cap să mă dea gata, se poate lăuda că a lovit în plin !

Băbătia asta !

Ah ! carevasăzică sînt șomeri care nu mai îndrăznesc să se dea la noctambuli, hotărît lucru ! Trebuie să ai puteri de bou ca să dai gata ditamai purcoiul !

Să vezi și să nu crezi !

Tipul trebuie că visează urît noaptea, cînd îi vin în minte îmbrățișările ei !

Sînt glume care te duc de-a dreptul la La Trappe *, ca pe gagiul care a lansat praful de strănutat peste Hiroșima !

* La Trappe — mînăstire în Franța, întemeiată în 1940; călugării din ordinul trapiștilor duc un trai al dracului de negru ! (n.t.)

Îmi ofer un examen fugar, aruncîndu-i bă-bătiei Bisemont ochiade pofticioase.

Ca să faci să se miște grămada asta de mo-lecule avariate, trebuie să-ți faci rost de un concurs de împrejurări și să te pricepi să-l folosești. Oricum, trebuie să ai o putere de închipuire care l-ar face K.O. pe cel care a născocit sputnikul cu pedale ! Sau poate-i un robot, amorezul doamnei ! Ba chiar unul care nu a fost înzestrat cu simțul pipăitului !

Din pură curiozitate, întreb :

— Ce vîrstă are, amantul ăsta ?

Îmi cîntă iarăși cîteva măsuri din *Sombreros et Mantilles* din gene.

— Douăzeci și doi, mărturisește.

Îmi scot pălăria în fața tînărului !

Douăzeci și doi de ani, toți dinții, pielea pal-molivată, dantura colgatată, coama tăiată à la Robert Hossein și să fericești bunicile ! Nu-i de colea. Al lui este viitorul, Castorul !

Îmi stăpînesc stupoarea, ce zic, nimicirea. Totuși, asta nu i-a scăpat vecinei mele de masă care îngaimă, plină de căință :

— Este student.., mă interesasem de cazul lui. La început nu aveam pentru el decît un sentiment pur matern... după care, a fost o evoluție a...

Să i-o spui lui mutu ! Îmi închipui scena ! Studentul tinerel și bătrîna curvă plină de bani.

L-a năucit scînteierea bijuteriilor pe bietul băiat ! Nu cu doamna Bisemont a făcut el dra-goste, ci cu perlele ei, cu pepitele și cu dopurile garafelor.

A încălecat peștera lui Ali-Baba ca să se frece de optsprezece carate fără să le vadă pe celelalte șaizeci de dedesubt.

O evoluție a sentimentelor ! A citit asta în Simone de Beauvoir !

N-am nevoie să cer să mi se aducă zaț de cafea ca să pricep.

A fost dată în vileag și acum dîrdîie. Scandalul este gata, doar să izbucnească, precum o bombă. Trage nădejde că o să pot dezamorsa pîrțîitoarea înainte să explodeze.

— Mă întîlneam cu iubitul meu în fiecare după-amiază în conacul de la Malmaison... Avea cheile, pe vremea cînd nu locuiam acolo, soțul meu și cu mine...

Își trece mîna constelată de ghiuluri peste ochi.

— Este îngrozitor, cred că o să-mi pierd firea...

— Haide, se poate ! o dojenesc, îngrijat să nu sporesc caraghioslîcul.

Dă pe gît păhărelul de chartreuse.

— Deunăzi, m-am dus la Malmaison, ca în fiecare zi...

Oh ! Nesățioasa ! Mai să te înghită ! În fiecare zi ! Nu-l creștea în lenevie, pe student ! Și la facultate, cînd mergea, drăguțul de el ? La examene, pesemne că se ducea doar cu numele !

— Și mai departe, insist...

— Cînd am intrat în cămăruța de la mansardă unde cunoșteam voluptatea... era mort !

Mă uit pe furiș la fundul unei domnișoare care trece prin fața terasei și care este cum nu se poate mai viu !

— Mort ? repet.

— Mort, zice iar...

— Mort cum ?

— Avea o rană îngrozitoare la gît... și o pată uriașă de sînge sub cap... Era oribil. Cît oi mai trăi, o să am priveliștea asta în fața ochilor.

De data asta, simt că mă trec fiorii prin toate mădularele.

— Ce ați făcut ?

— Ei bine, eu... am plecat... Firește, mi-a trecut prin cap să dau de știre la poliție, dar mi-am zis că astfel totul va fi descoperit. Soțul meu este Președintele Sindicatului Importatorilor de licențe de export ! Ofițer al Legiunii de onoare... conduce una din cele mai importante case de comerț din Paris... a avut un strămoș pe vremea cruciadelor...

— Și eu, zic, dar era doar de rangul doi.

Trece mai departe, cum zic caravanierii.

— Prefer moartea dezonoarei... Fără să mai pun la socoteală că voi fi acuzată că l-am ucis, cine știe ?

— Este într-adevăr foarte posibil...

Și în mine însumi mă întreb dacă, de fapt, baba nu i-a pus piciorul pe bățul fantelui într-o criză de pasiune sucărită.

— Ce trebuie să fac, dominule comisar ?... Sînt o femeie pierdută !

Cad pe gînduri...

— Ascultați, doamnă Bisemont, întîmplarea face că sînt în concediu. Am așadar ceva timp liber. Dacă vreți, o să mergem acolo...

Mugește :

— Să mergem acolo !

— Neapărat. Trebuie să văd în ce împrejurări a murit băiatul... După care... Ei bine, pe cinstea mea, vom încerca să găsim o soluție...

După cum vedeți, nu mă bag prea mult. Căci mai apoi este foarte cu putință să o trimit pe băbătia Purcoi-de-mangoți în vilă cu o sută de uși să tricoteze pulovere pentru bieții studenți fără țiitoare.

CAPITOLUL II

În care bag de seamă că un mort poate să nu facă hatîruri

Pomenise de un conac ! De abia acum pricep în ce măsură vocabularul franţuzesc, în ciuda bogăţiei sale, poate fi elastic !

Ce conac, este de-a dreptul un fel de pălăţel. Are şi un turn mare cît Mary Marquet, o intrare principală cu două căi de acces, cum le place celor din Cuba, şi un parc în care s-ar putea turna un remake după Maria Chapdelaine *...

Poarta a rămas întredeschisă, semn al panicii care o cuprinse pe bătrîna Bisemont cînd şi-a descoperit peştele *out*.

Parcurgem aleea cea mare în formă de ac de păr. Păsările îşi ţin şedinţa de primăvară în frunzişuri, sub preşedinţia de onoare a unui porumbel sălbatic.

Doamna Bisemont este silită să încerce de două ori să urce treptele de la intrare, atît de mare îi este emoţia. Cum trebuia să arate cînd puştiul o expedia în al nouălea cer cu catrafuse cu tot !

* Maria Chapdelaine — eroina romanului cu acelaşi nume al scriitorului francez Louis Hémon. (n.t.)

Şi aici, uşa este deschisă. A trebuit s-o ia la picior ca să iasă la drum, babeta, vă daţi seama ? Fugea de-i sfîrîiau călcîiele, trebuie s-o spunem !

Holul este minunat, alb, cu plante rare, dale roşii, o scară cu balustradă din fier forjat şi, cum zice colegul Béru, o crampetă pe scară.

Este şi o armură îmbrăcată în damasc într-un colţ, amintire din vremea cînd războinicii erau livraţi în ambalaj.

Urcăm spre etaje.

Ajunsă sus de tot, în vîrful turnului, doamna Bisemont se ţine cu mîinile de măruntaie şi geme într-un fel totodată nazal şi patetic.

— Nu mă încumet, nu mă încumet, boncăluic, gata să facă o criză de nervi... Intraţi singur !

Şi îmi arată o uşă.

Deschid.

Camera este mititică : genul cretonă cu floricele, cu mobilă veche. Totul este în bună rînduială. Nici urmă de cadavru prin preajmă aşa cum nu mai sînt rezerve în contul bancar al unui producător de film în a doua săptămînă de turnare.

Mă întorc pe palier unde doamna Bisemont continuă să joace pe Andromaca.

— Trebuie să fi greşit camera, îi zic, nu este nimeni...

Deschide nişte ochi cît holul de expoziţii de la Simca.

— Cu... cu... cum !

Îşi ia inima în dinţi, face trei paşi, îşi holbează strasurile şi proteza este gata să-i pice.

— Nu este cu putinţă, îngaimă.

— Totuşi, doar dacă ne joacă simţurile un renghi...

— Dar era aici.

Îndreptă un arătător demenţial (cum ar zice un scriitor înclinat spre hiperbolă) spre carpetă.

În ce mă priveşte, tertipul ăsta începe să mă plictisească.

Poveştile cu cadavre care se fac nevăzute în timp ce careva se duce să aducă sticleţii se găsesc prin cărţuliile poliţiste de dinainte de război, da, chiar atunci, servite cu linguriţa !

O sondez pe cucoană (e un fel de a spune) şi îmi zic că am dat peste o persoană victimă a bătrîneţii. Trebuie să aibă necazuri cu marele zigomatic, iar dacă sistemul vazo-vascular o avea vreo conexiune defectuoasă n-ar fi de mirare.

— Doamnă Bisemont, intervin, nu cumva aţi fost victima închipuirii dumneavoastră ? Poate aţi avut vreo halucinaţie, v-aş sfătui călduros să vă verificaţi tensiunea arterială.

Îşi scuturâ obrajii puhavi, pieile, podoabele.

— Nu, domnule comisar, zice cu tărie. Hervé era aici ! Aici... înţelegeţi, cu gîtul tăiat, cu sîngele-i nepreţuit răspîndit...

Lacrimile-i sapă brazde adînci în ghips. Are necazul în relief, biata femeie.

Mă întorc în cameră ca să cercetez cu băgare de seamă dedesubtul lucrurilor. Vorbeşte de sînge. Dacă unui tip i s-a tăiat gîtul aici, asta a trebuit să lase urme, mi se pare, nu ?

De pomană fac pe Sherlock, nu scot la iveală nimic neobișnuit. nici un strop de sînge : nimic !

— Să-ți pierzi mințile, nu alta, bîiguie cucoana din comitetele de binefacere.

După mine, asta s-a și întîmplat în ce o privește.

Mi-am făcut o părere, cum zic ginecologii.

Vede că am îndoieli ! Atunci, devine vehementă. Diamantele încep să sclipească, zorzoanele să zornăie, țițele să-i salte, fața să i se acopere de roșeață...

— Vă jur că nu sînt nebună. Cînd am ajuns aici, ușa era deschisă. De jos, am strigat : „Ești aici, Bisou ?“

Nu se poate abține să se sclifosească, rușinată la culme :

— Îi ziceam Bisou.

Întrucît caraghioslîcul nu mai ucide, mă abțin să o sugrum...

— Am urcat scara, spune mai departe. Ușa camerei era deschisă.. Era acolo... Acolo...

Mereu aceeași poveste !

— Am făcut doi pași în cameră, am înțeles că e mort... Am plecat... Asta-i tot !

Întrucît nu am secrete față de dumneavoastră, trebuie să vă mărturisesc că am sentimentul caraghios că m-am băgat într-o treabă împuțită.

Iată-mă în bețe cu nebunia unei doamne respectabile care trebuie să-și ducă de nas slugile cu brașoave.

Dacă m-ar vedea colegii, ce mișto ar face de moaca mea !

Deodată, doamna Bisemont exclamă apucîndu-mă de braţ :

— Domnule comisar !

— Da ?

— Nu este aceeaşi carpetă !

— Ce tot spuneţi !

— Cum de nu mi-am dat seama de la început ! În camera asta, mai era una albastră... Ori, asta-i albă. De obicei, este în camera de alături...

Dă fuga în camera alăturată.

Distingem într-adevăr un dreptunghi mare, gol.

Mă iau după ea.

Atunci mă întorc în prima cameră şi ridic carpeta... Pe duşumea se decupează urma încreţită a unei carpete care trebuie să fi fost ceva mai mică decît asta.

— Vedeţi ! nu mai poate de bucurie. Vedeţi că nu mint ! Cineva a venit după cadavrul lui Bisou... L-a înfăşurat în carpeta pe care zăcea şi l-a dus... Oh ! Dumnezeule ! Totu-i cumplit...

Sînt de părere că nu greşeşte. De data asta, îmi zic că este ceva necurat în tot bilciul ăsta.

— Să ne luăm tălpăşiţa, hotărăsc...

— Ce o să faceţi ?

— O mică anchetă se impune...

— O anchetă ?

— Discretă, fiţi pe pace...

Cel mai mult o supără pe cuconiţa noastră nu atît decesul îngerăşului, cît ideea că crima riscă să-i stînjenească poziţia socială.

Poziţia socială este bunul cel mai de preţ al oamenilor. Cu cît le este mai făţoasă vitrina

cu atît sînt gata de orice ticăloşie pentru a-i păstra aparenţa arătoasă.

Faţada ! Ah ! Frumoasele faţade, bine zugrăvite, bine făţuite... De la leagănul din lemn preţios, pînă la cavoul de familie din marmură neagră ! Un nume ! Toale ! Maşini ! Subjonctiv ! Faţade ! Decoraţii ! Onoruri ! Cluburi ! Timpenii ! Recepţii ! Faţade ! Faţade ! Să încerci să dai trăinicie la ce nu are nici cît ! Aur ! Maniere elegante ! Titluri răsunătoare. Giuvaericale ! Ca să-i servească drept sipet stîrvului meschin care este individul.

Faţadă ! Rang ! Dreptul de primogenitură ! Cultul belşugului ! Dinari pentru cult ! Treizeci de dinari ! (şi mai şi pierd) ! Faţadă ;

Frizuri la Antonio !

Zaharicale în alcooluri la Turnul de Argint !

Regine ale frumuseţii ! Bravo Cadoricin !

Premiere mari în ţinută !

Poponeţe mititele !

Balzac ! Zero, zero, zero, unu !

Ce frumoasă ar fi lumea fără oameni !

Închipuiţi-vă, ce melodie ! Cîtă pace ! Ce minune ! Adevăratul soare !

Copacii care ar putea creşte fără teama de a se preschimba în mobilă !

Taurii să se reproducă fără teama că vor ajunge boi !

Aurul să zacă fără teama de a se preschimba în inele de logodnă !

Florile să înmiresmeze fără teama de a se preschimba în morminte !

— Întrucît cadavrul a dispărut, observă doamna, închizînd uşile de data aceasta, pot

socoti că sînt în afară de cauză, nu-i așa ?

— E mult spus. Să nu uităm că ați văzut mortul aici, la dumneavoastră !

Iat-o că-și încalecă iarăși măgarul !

Îi pare rău că a intrat în vorbă cu mine. Își zice că a fost prost inspirată. Un suflet bun neștiut a venit s-o scape de cadavru... Acum. Doamna Ponțiu-Pilat își spală labele. Nu-i mai rămîne altceva de făcut decît să deschidă ochii asupra vieții altui student, drăgăstos, flămînd... Un adolescent pe care-l va putea crește cu lingurița și pe care-l va învăța să-și stăpînească sila. La urma urmei, pesemne că are farmec să faci dragoste într-un sarcofag. În loc să umble la fete, o să umble la mumie ! Și ce-i cu asta ! Numai în colecțiile rozalii tinerii fac curte fetelor virgine ca niște tobe, care așteaptă cuminți căsătoria să-și piardă fecioria !

În viață nu-i așa ! Unde ar mai fi farmecul ! N-ar mai avea nici-un haz !

Pentru că, de fapt ce-i fericirea ? Alb peste alb... Din pricina asta nu o vedem niciodată. În timp ce realitatea se scrie cu noroi !

Latrinele țin loc de călimări !

Un soare miraculos se joacă prin pajiști (imaginea este ștearsă, dar o scriu pentru unul din prietenii mei care locuiește în strada Convenției).

Îi tai vorba doamnei Bismont.

— Ați venit aici cu mașina, firește ?

— Nu !

— De ce ?

— Nu știu să conduc. Îmi este imposibil să-i spun șoferului să mă aducă aici. Știți cît de indiscreți sînt oamenii aceștia.

— Ar trebui împușcați ! încuviințez.

— Atunci, luați autobuzul ?

— Da... Cîteodată un taxi... Dar nu-mi place să fiu văzută...

— Și amantul, cum venea ?

— Tot cu autobuzul...

— Trebuie să aveți vreun grădinar care se ocupă de întreținerea parcului ?

— Da, dar nu lucrează aici decît în week-end...

Mă uit pe aleea care duce la intrarea principală. Apoi în jurul ușii celei mari. Nu descopăr urme de roți. Și totuși a plouat în zilele din urmă, iar solul este moale.

Cum naiba a fost cărat trupul băiatului ?

Ce situație încilcită !

Doamna Bisemont se așează lîngă mine în vehiculul meu pe benzină.

— Dați-mi numele și adresa amantului.

Îngaimă :

— Nu se poate altfel ?

Și-a revenit pe de-a întregul, bătrîna curvișină ! Iat-o intrată iar în priză cu recepțiile ei mondene, salonul Ludovic al XV-lea, pedichiuristul chinez, maseurul și operele de binefacere, cu chermeză mare o dată pe an sub președinția domnului Canonic Ipso-Facto...

— Nu se poate altfel, doamnă Bisemont.

— Se numea Hervé Suquet... strada Verneuil, numărul 41...

— Şi adresa dumneavoastră ?

— Strada Pompei numărul 97...

— Cum se face că după ce aţi descoperit cadavrul v-aţi dus pe Champs-Elysées în loc să vă întoarceţi acasă ?

— Eram ca un suflet chinuit...

Conduc în viteză. Mă grăbesc să scap de baborniţă-ca să mă pot ocupa ceva mai îndeaproape de buclucul în care a intrat.

— Vă las acasă ?

— Lăsaţi-mă în Avenue Victor Hugo... Ce aveţi de gînd să faceţi, domnule Comisar ?

— Să fac lumină în afacerea asta.

— Mă veţi ţine la curent ?

— Bizuiţi-vă pe mine.

— Ce atitudine trebuie să iau ? ciripeşte.

Ridic din umeri.

— Staţi puţin ! Pînă o să ştiu mai multe, sînteţi singura persoană care pretinde că domnul Suquet este mort !

Descarc purcoiul de aur la locul indicat, şi, fără să stau pe gînduri nici o zecime de secundă, iau direcţia strada Verneuil.

CAPITOLUL III

În care sînt mai degrabă ispitit să mă înec în aparenţe

Clădire veche şi tipică pentru malul stîng. Portăreasa se sprijină într-o măturăşi îi istoriseşte unei cumetre din vecini cum i-a fost operat pisoiul, poveste tragică în două episoade şi cu ablaţiune definitivă ! Întrerup povestirea, întotdeauna umilitoare pentru un om faţă de care natura s-a arătat darnică.

— Unde-l găsesc pe domnul Suquet, vă rog ?

— La patru, pe stînga...

— Este acasă ?

Stăpîna măturii îmi aruncă o privire care ar face să-ţi treacă sughiţul.

— Păi ştiu eu, cu unul ca ăsta... Cîteodată stă în pat toată ziua, alteori pleacă înainte să apuc să scot gunoiul !

Nevrînd să mai tulbur viaţa interioară a doamnei Ducordon, mă distrez urcînd patru rînduri de scări, mulţumind cerului că m-a înzestrat cu două picioare în perfectă stare, dar deplîngînd totuşi faptul că blocul nu a fost prevăzut cu o cuşcă din alea de oţel pe care le arunci în sus cu degetul.

Ajuns la patru pe stînga, trag de mînerul soneriei. E chiar un picior de căprioară. Ușa este plină cu inscripții cu cretă, în stilul „Nu deranjați locatarul, trage la anghioase", și alte năzdrăvănii studențești de același soi.

Aș zice că micul Suquet o ținea într-un huzur. Se ducea în patul doamnei Bisemont să-și cîștige pîinea după care o păpa întovărășit de cheflii.

Fac o figură de sesam și ușa se deschide.

Oh ! Pe toți zeii, ce palat ! Un pod dat cu var, destul de mare, de altfel, unde domnește o dezordine de nedescris.

Closetele sînt pe palier, apa potabilă idem.

Două divanuri acoperite cu pături în culori vii, niște chitare fără corzi pe pereți și fel de fel de rahaturi. Cutii de săpun în felurite culori, vă dați seama cum arată locul ?

Cum să nu prețuiască atunci micul pește frumoasa cosmelie de la Malmaison. Asta îl ajuta să-și dea silința, drăguțul de el ! Cînd urca scările de la intrarea casei Bisemont și trecea prin holul somptuos îl lua cu furnicături pe la bilă.

Bogăția altora este un doping puternic !

La el în pod se distrau doar prietenii. Era un loc de distracții.

Nu te simți în largul tău pe scena unui music-hall.

Ascundea lipsurile sub ghiduși. De exemplu, pe tavan, chiar deasupra divanului cel mare, este o inscripție : „Patronul nu se însoară !".

Nostim ! Nostim, dar trist ! Trist precum zîmbetele care ascund o nesfîrșită amărăciune.

Pe jos — teancuri de cursuri.

Niște vase pe o masă...

Sertarele unui scrin trase pe jumătate... Mă uit prin ele și-mi dau seama că trusoul amicului Hervé era mai degrabă sărăcăcios. Cîteva cămăși din pînză de saltea, niște blugi... în rest, boarfe ! În rest, sărăcia tinerească, sărăcia zeflemitoare !

Sticle goale, cutii de conserve...

Poze cu femei goale tăiate din reviste ilustrate în care se arată ceea ce femeilor nu le place cîtuși de puțin să ascundă...

Și, într-o cadră ieftină, luată din vreun Prisunic *, fotografia unei drăgălașe puștoaice zîmbitoare, cu gropițe adorabile, cu ochii strălucind răutăcios, cu buze umede... Neîndoielnic egeria ** lui Suquet ? Dama de inimă în brațele căreia uita de dama de treflă !

Ca un profesionist, scot fotografia din cadră și o împăturesc ca să o pot băga în buzunar. După care îmi continui inspecția...

Fața divanului este tapisată cu facturi neachitate pe care umoristul a scris aprecieri puțin măgulitoare pentru furnizori.

Între altele scrisoarea aprigă a unui croitor de la care a luat un costum și un pardesiu pe credit și care îl face cu ou și cu oțet, *because* n-a primit nici un sfanț de la primul vărsămînt.

Scrisoarea este destul de recentă.

---

* **Prisunic** — rețea de magazine cu preț unic pentru anumite grupuri de mărfuri (n.t.)

** **Egerie** — cîndva, nimfă inspiratoare și, după unii, chiar soție a lui Numa Pompilius. Azi, inspiratoare și nu soție a unui om politic, a unui artist ! (n.t.)

Mă uimește un lucru : nu-i nici un pardesiu în podul lui Suquet. Ori, era prea frumos azi de dimineață ca să-l fi pus pe el la plecare.

Să-l fi vîndut ? Ar fi de mirare. Un telal nu i-ar fi dat mare lucru pe el iar doamna Bisemont îi dădea oricum ceva să-și ducă traiul...

Plec cu gîndul că toate astea sînt foarte ciudate. Mă încearcă un sentiment nedeslușit, ca de fiecare dată cînd mă aflu în fața unei enigme prost ticluite...

Căci, trebuie să fiți de acord cu mine că enigma asta este ticluită ca dracu ! O mamaie care se duce să facă dragoste își găsește amantul cu gîtul tăiat... Spală putina, cuprinsă de spaimă ! Dă de veste unui polițai pe care-l cunoaște. Cînd se întoarce, însoțită de polițai, ia mortul de unde nu-i... Carpeta pe care zăcea a fost înlocuită cu alta... și...

Și fleoșc ! Cine îmi poate spune dacă babornița Bisemont n-are furnici în encefal ? Poate că a născocit totul ! Sau poate că Suquet s-o fi înțeles cu drăguța lui ?

Ajung la capătul scărilor.

Cerbera dă cu mătura bodogănindu-i pe cei care trec prin viață uitînd să se șteargă pe picioare.

E drept că lumea nu face decît să treacă. E aidoma figurilor de la tirurile din bîlciurile care se perindă pe fundalul de pînză ce înfățișează o margine de pădure... Ții : poc ! Fie că nimerești sau tragi alături, figurile dispar. După care dau o raită prin neant înainte să se ivească iar.

Morții au înviat... Totul se ia de la capăt...

Portăreasa pune capăt (dacă pot spune așa despre o guraliv㎠) cugetărilor mele.

— Deci, este acasă ?

— Nu.

— Ce naiba ați făcut acolo atîta timp ?

— M-am recules în fața ușii !

Se uită la mutra mea cu mare băgare de seamă.

— Nu cumva sînteți unul din idioții care scriu porcăriile pe palierul lui Suquet ?

— Idiot poate că sînt, dar nu din genul smîngălitorilor.

Ridică din umeri.

— Păi, atunci sînteți vreun creditor... Nu-s decît două soiuri de oameni care vin aici : creditorii și mitocanii...

Mă feresc să o lămuresc și o las cu îndoiala în minte.

Scot fotografia fetei.

— O știți ?

— De unde ați luat-o ?

— Este o persoană de care mă interesez... Gagica lui, așa-i ?

— Da. De ce ?

— Nu locuiește cu el ?

— Nu, de ce ?

— Ce viață duce, lăsînd la o parte deliciile pentru Suquet ?

— Lucrează, de ce ?

— Unde ?

— La un discar, de ce ?

— Un ce ?

— Un negustor de discuri...

— Vine des ?

— Da... Seară de seară... E un dezmăț pînă noaptea tîrziu. Se plîng pînă și vecinii ! Pun discuri pe care le fură probabil de la patron. Și se îmbată...

— De ce nu stă aici ?

— Stă la patronul ei care este prieten cu taică-său care este funcționar la Marsilia...

Cumătra Freacătare se oprește cît să-și umple plămînii supravoltați cu oxigenul propriu combustiei sale interne.

— Care-i adresa discarului ?

— Drept să spun, habar n-am... E o străduță care dă în strada Rennes, știți ? Nu departe de un oficiu poștal, dacă știți. Știți unde-i ?

— Este orbitor de limpede. Cum o cheamă pe persoana asta simpatică ?

— Josée.

Încruntă din sprîncene :

— Oți fi vreo rudă ? Pun prinsoare că v-a trimis tatăl fetei ? Domnule, să-i spuneți să fie cu ochii pe ea. În ziua de azi, tineretul nu mai e cum era odată...

Și iat-o lansîndu-se despre subiectul de predilecție al oamenilor care nu au comun cu tinerețea lor decît amintiri decolorate. Le este tare ciudă pe tineri că s-au născut mult în urma lor. Așa-i, e cam trist, dar trebuie oricum să-ți găsești o îndreptățire !

Viața veșnică, nu-i pentru lumea asta.

Uitați-vă la etajul de deasura : aureole, harfe, LUMINA ! Preafericiții, așa li se zice ! În loc de Dunlopillo au norii și uită de subsol !

Huzurul te face să uiți de unde ai plecat !

După ce doamna Măntorcîndată şi-a sfîrşit litania de sarcasme despre dezmăţaţii acestui veac, înnod firul realităţii.

— Ce ?

— Josée şi mai cum ?

— Ce ?

— O cheamă Josée şi mai cum ?

— Boyer !

— Mulţumesc...

O las să-şi vadă de măturat şi o iau spre Rue de Rennes ca să descopăr în străduţa „care ştiu unde-i" dugheana discarului „pe care o ştiu".

* * *

Îi zice „Moara cu muzică".

Este un magazin numai în lungime, cu două cabine de audiţie la capăt... Ca să ajungi pînă la ele, treci de o tejghea dublă care geme de fel de fel de discuri. Băieţi care se străduiesc să ia o înfăţişare inteligentă studiază ultimele înregistrări ale bluesurilor lui Sam Scou şi cele mai noi discuri ale domnului Presley dinaintea plecării în armată.

Mă benoclez la vînzătoare şi o recunosc pe una ca fiind Josée.

E şi mai şucară ca în fotografie. Culoarea şi reliefu l o avantajează fără doar şi poate. Să tot aibă optsprezece ani (numai primăveri !). Este şatenă, cu o frumoasă piele ocru, cu pistrui. Ochii migdalaţi au culoarea chihlimbarului.

Credeţi-mă, nu pentru frumuseţea imaginii vin cu această comparaţie.

O cercetez preț de o clipă compulsînd discurile de 45 de turații ale fraților Mî-Lia, vestiții cîntăreți din drîmbă cu perdele japoneze.

Puștoaica Josée este drăgălașă, amabilă, drăguță... Ce mai, are tot ce-i trebuie ca să vîndă discuri tinerilor. Îi cunoaște de altfel pe mai toți, aceștia glumesc cu ea... Ce mai tura vura, n-am ce căuta pe aici. De prisos să intru în vorbă ca să-i spun toată tărășenia. Sînt tot mai puțin sigur că-i vorba de o înscenare. Cu cît mă gîndesc mai mult, cu atît mi se pare că doamna Bisemont a avut o reaprindere a flăcării în carburator.

Ies ca să-i telefonez lui Félície, femeia de treabă care-mi este mamă.

— Ce-i cu tine ? întreabă îngrijorată, recunoscînd glasul bine timbrat (am fost filatelist) al fiului unic și preferat.

— Nimic grav, mamă. Doar că aș vrea să-i telefonezi vărului Hector ca să-l inviți la cină deseară...

De-ar vedea mama un marțian în pantaloni de călărie debarcînd în grădina noastră cu pavilion și n-ar fi mai năucită. Știe că am oroare de trei lucruri în viață : de femeile urîte, de ceapa prăjită și de mesele luate cu Hector.

— Să-l invit pe Hector ! exclamă, crezînd că-i vorba de vreo soție a dragului ei Tonio.

— N-o să ai bătaie de cap. O să aduc pui rece dacă nu mai ai haleală...

— Nu, nu, fac ruladă de vițel !

— Atunci, e minunat. Dacă te grăbești puțin, îl mai prinzi la minister. L-aș suna eu, dar ar crede că-i o păcăleală !

Biiguie :

— Dar sub ce pretext trebuie să-l invit ?

Căci Hector vine la noi de două ori pe an : de întîi ianuarie și de ziua lui Félicie...

— Spune-i că vrei să-i ceri sfatul în legătură cu economiile tale... Știi doar că face plasamente îndrăznețe la Casa națională de Economii!

Ce vreau eu este sfînt pentru buna Félicie.

— S-a făcut, zise fără să mai insiste.

Închide telefonul. Fac la fel, neavînd nimic de răspuns șuieratului tonului.

Întrucît sînt prin partea locului, mă duc să rad un punci rece la *Rhumerie Martiniquaise*, între o mulțime de celebrități în germene care se pregătesc să-i refacă pe Sartre sau Buffet umplîndu-se cu alcool.

CAPITOLUL IV

În care este dovedit că friptura de viţel, ca şi răzbunarea, se poate consuma rece

Cu bună ştiinţă, şi făcînd-o dinadins, după cum îi place să repete prietenului meu Pleonasm (repetitor agreat la Facultatea de Trăncăneală cu tot soiul de Pisălogeli) mă înfiinţez acasă cu oarecare întîrziere care ţinteşte două scopuri şi le atinge.

Primo, îmi îngăduie să-mi expediez pe gît cu transport plătit patru punciuri albe şi

deuxio, lasă vreme Feliciei să sporovăiască cu soiul ăsta de furuncul care este Hector.

Cînd împing poarta pavilionului din Saint-Cloud, îl găsesc pe vărul meu cu un pahar de Banyuls în mînă. Taman îi explică Feliciei că nu-i nimic mai nimerit decît Casa de Economii cînd ai lovele de pus la ciorap, şi că o adică dacă eşti cu adevărat, dar cu adevărat nerușinat, poţi încerca să iei ceva cu împrumut pe Svaiţerul cu chimen din Vosgi, cu capital indexat, lumină roşie în spate, frîne cu tambur, ghidon telescopic, apă caldă şi rece şi vedere directă la stradă.

Draga de Félicie care, în afara casei noastre, nu are decît un capital de mercerie la Nanterre, dat în girare de douăzeci și cinci de ani, ascultă moleșită explicațiile astea docte.

Hector își dă ifose.

Face paradă de superioritatea lui nepăsătoare trecîndu-și degetul mare prin bucla bretelelor și încrucișîndu-și picioarele de cocostîrc în x cu distincția domnilor de la Jackey Club.

Sosirea mea, ca de obicei, îl face să-și încrunte sprîncenele.

Cînd mă vede, intră în panică precum un gonococ care vede venind streptomicină.

— Salut, Hector, ce vînt bun te aduce ?

Tonul meu curtenitor îl descumpănește. Mă măsoară din cap pînă-n picioare, mă privește insistent, mă iscodește, mă studiază și pînă la urmă hotărăște că am cîștigat la Loterie.

— Scumpa ta Mamă m-a rugat să vin să împărțim pîinea și sarea ca să stea de vorbă cu mine în particular.

Rostește apăsat *particular* așa cum un automobilist apasă pe pedala frînei cînd bagă de seamă că viaductul pe care a luat-o nu ajunge la celălalt capăt al prăpastiei.

Mă așez și despăturesc *France Soir* în care La Commère mă înștiințează că pe 32 ale aceleiași luni, Cécile Sorel * va avea cu o sută zece ani mai puțin decît anul viitor și că Daniel

* Cécle Sorel — actriță franceză (1873—1966), sociétară a Comediei Franceze (n.t.)

Rops ** a izbutit o vorbă de duh (ar fi zis : „Ce e, Vanghelie !")

Hector, care nu citește decît *le Pèlerin* se chiorăște la prima pagină a fituicii, și își dă cu părerea că Group-captain, în loc să desfacă petalele Margaretei ar face mai bine să se călugărească...

Îi zîmbesc îngerește.

— Apropo, Hector, ce se mai aude cu societatea corală ?

— Numai bine, afirmă. Avem elemente excelente. Va trebui ca mama ta și cu tine să asistați la gala de sfîrșit de an.

— Tot doamna Bisemont vă este manager ?

— Ne patronează ! rectifică Hector.

— O persoană onorabilă, așa-i ?

— O sfîntă !

— Sfînta voastră patroană, ce mai !

Rîd, dar fără ecou la vecinul meu...

Hector are simțul ierarhiei, al respectabilității, al banului și al legilor.

Își bagă un deget impersonal între gîtul sfrijit și gulerul de celuloid.

— Nu-ți poți închipui, Antoine, devotamentul acestei femei cu inima de aur...

— Ce spui ?

— Este ex-tra-or-di-na-ră !

Iau un glas împăciuitor ca să-i cer lămuriri lui Hector. Un glas de prelat care predică uitarea de sine înainte să treacă la chetă !

** Daniel Rops — pseudonim al lui Henri Pétiot (1901—1965). Romancier eseist și istoric. Membru al Academiei Franceze (n.t.)

— Am auzit vorbindu-se de soţul ei. Are avere mare, nu ?

— Uriaşă !

— Şi el, ce fel de om e ?

— Om de afaceri pe de-a întregul... Nu este văzut mai niciodată. A venit o singură dată la o serbare de caritate, este un om ocupat.

Ocupat să cîştige bani !

Ocupat să vîndă mai scump decît a cumpărat...

Pe mine, asta mă dă gata.

— Simpatic ?

Hector îşi ţuguie tîrtiţa de pui jigărit care i-a ţinut dintotdeauna loc de gură.

— Nu-i cuvîntul potrivit... Nu-şi prea deschide inima.

În vreme ce nevastă-sa şi-o oferă la domiciliu.

— Au copii ?

— Nu.

— E cam singură, biata femeie ?...

— Se poate. De aceea se ocupă de opere de binefacere...

Se dedică altora, înţelegi ?

— Da, înţeleg. Mi s-a spus că are un nepot, nu ?

Hector începe să-mi socotească puţin neobişnuită atenţia pe care i-o acord. Mă priveşte descumpănit, ca un pinguin abătut.

— Tot ce se poate, zice posomorît.

Nu-mi pot stăpîni un căscat dezamăgit.

— Nu l-ai văzut niciodată ? Îl cheamă Suquet : Hervé Suquet. Un băiat de douăzeci de

ani ! Îţi vorbesc de el fiindcă e prietenul fiului unui prieten de al meu... Este student...

Mutra de hepatic a lui Hector se lăţeşte:

— Da, pricep ce vrei să spui. Este adevărat, am întîlnit-o într-o zi pe doamna Bisemont cu un tînăr. Mă întrebam de altfel cine poate fi. Îl ţinea de braţ...

— Ei bine, după cum vezi, era nepotul său...

Hector pare mulţumit din cale afară.

E cît se poate de limpede că imaginea femeii la braţul unui filfizon trebuie că-l obseda în taină. Îmi este recunoscător că am risipit o îndoială cruntă care îi împroşca cu noroi eroina de vitraliu.

Félicie îşi iţeşte faţa blîndă în deschizătura uşii.

— La masă ! zice:

Şi iat-o venind cu un platou cu nişte gustări pe cinste. Hector, care nu mănîncă decît tăieţei cu apă şi cîrnaţi de trei parale, cască ochii ca un asfixiat.

O să mai facă rost de nişte calorii, prăpăditul !

Atacăm nişte castraveţi — roşii — pastă de peşte — ouă tari — maioneză.

Félicie întreabă dacă vom avea în curînd un guvern nesigur.

Firesc, o doare în cot de asta dar are grijă să alimenteze pe toată lumea, inclusiv conversaţia.

Hector vesteşte schimbări fundamentale în structura internă a bazelor sociale a cărei conjunctură stîrneşte interesul observatorilor străini.

După părerea lui, M.R.P. s-ar alia cu P.C. care ar fuziona cu U.M.D.P. cu incidență asupra O.N.M., așa încît S.F.I.O. ar cere R.G.R. o ingerință cu schimbare de viteză în C.Q.F.D. cu participarea celor din P.D. cărora Banca Franței le-ar putea acorda un avans cu condiția să facă apel la mai marii C. Nu-i nici o îndoială că în acest caz vom asista la o grupare masivă a oamenilor de bine care ar întreprinde o treabă de Romain (Jules pentru doamne) *.

Hector predică unirea adevăraților democrați. A celor care cred în ceea ce trebuie să crezi ; care cred că Toulouse-Lautrec este un meci de fotbal și care citesc printre rînduri numai să fie scris cu caracter italic.

Îl las să se desfășoare întrebîndu-mă cum să fac să îndrept din nou conversația către baborniță Bisemont, Îmi mai rămîn destule de aflat despre onorabila persoană.

Degetul mic îmi șoptește că toate poveștile cu opere de binefacere n-au alt țel decît să-i servească drept paravan. Poate, folosindu-se de ele, să se bucure de libertate de mișcare ; dacă pricepeți ce vreau să zic.

Pe cînd Hector ne demonstrează că numai un dirigism biconvex și o retopire unilaterală ne pot scoate de pe făgașul în care roțile Statului s-au împotmolit, bigofonul începe să clopoțească.

---

* Joc de cuvinte intraductibil :
— Jules Romains — scriitor francez, autor al romanului *Les hommes de bonne volonté (Oamenii de bine)*
— un travail de Romain = o treabă, un lucru greu de făcut, care presupune multă trudă
— Jules = (în argou) amorez, amant (n.t.)

Félicie îmi aruncă o privire întristată. Nu-i place telefonul. Pentru ea, este starterul care îmi dă plecarea.

Mă ridic și mă duc la aparat. Vocea gîfîită a doamnei Bisemont îmi cotrobăie în trompele lui Eustachio.

— Domnul San-Antonio ?

— Da.

— Îmi cer iertare că nu vă las în pace nici acasă, dar... S-a întîmplat ceva... Este foarte grav... Puteți... Eu...

Își pierde firea, drăguța de ea.

— Vin îndată, unde sînteți ?

— Acasă... Nu, nu veniți... Eu... Am să ies eu. Vreți să ne întîlnim peste o jumătate de oră în locul unde m-ați lăsat adineauri ?

— S-a făcut...

Pun receptorul în furcă. Ce-o mai fi pățit, pielea asta daurită ?

— Ce-i ? bîlbîie Félicie fixîndu-mă cu ciudații ei ochi albaștri.

— Bérurier... Are nevoie de o explicație în legătură cu o lucrare pe care i-am încredințat-o...

— Vine încoace ?

— Nu, mă duc eu...

— Cînd ?

— Imediat, e grabă... Dar fii pe pace, nu durează mult... Mîncați pînă mă întorc. Vă prind din urmă.

— Din pricina ruladei, nu înțelegi ?

— Îmi place rece, mamă... Cu muștar, e nemaipomenită, o știi prea bine.

O umbră se fîţîie în piaţa Victor Hugo.

O recunosc pe doamna Bisemont şi opresc în dreptul ei. Se repede în maşină şi îşi apasă mîinile pe cele două ţîţe fleşcăite care-i servesc drept flotoare.

— Ei, ce aţi mai păţit ?

— Ceva îngrozitor ! Cred că-mi pierd mintile, domnule Comisar ! Vă rog, salvaţi-mă.

Şi se aruncă peste mine, căutînd adăpost, biată păsărică lovită, la pieptu-mi semeţ !

Îşi dă cu prea mult parfum, cucoana asta.

Măcar de-ar fi contra moliilor ! Da de unde, a ales o aiureală orientală. Ai zice că s-a spart un flacon de apă de colonie în bucătăria unui restaurant chinezesc.

O împing îndărăt, încetişor, liniştit, cu băgare de seamă să nu mă rănesc în bucăţile ei de aur.

— Ei, ei, doamnă Bisemont, staţi liniştită şi lămuriţi-mă...

Îşi recapătă un pic *self-controlul*, cum zic cei de la impozite, şi scoate din poşeta din piele de caiman o fotografie pe care mi-o întinde.

Mă zgîiesc la poză. Lucru fain. O reprezintă pe doamna Bisemont apleçată deasupra cadavrului amantului, în camera unde m-a dus mai devreme.

Mă întorc către Preşedinta Societăţii corale a lui Hector.

— Ce înseamnă asta ?

— Am fost fotografiată în clipa cînd am descoperit corpul lui Hervé...

— Staţi puţin, doamnă Bisemont, ca să vă fotografieze în camera asta a fost nevoie de un bliţ ; calitatea imaginii este o mărturie !

Nu-şi mai ia ochii de pe dreptunghiul de hîrtie lucioasă, încă umedă. Nu-i mult de cînd se bălăcea în hiposulfit.

— Este îngrozitor, îngrozitor, psalmodiază în lacrimi şi în franceză.

— Eraţi aplecată deasupra lui... V-a prins trei sferturi din figură, după cît se pare din uşă... Nu aţi simţit lumina bliţului ?

— Nu !

— Dar nu se poate !

— Nu mi-am dat seama de nimic. E drept că eram îngrozită... Nu mă gîndeam la nimic...

Adevărul este că, pe fotografie, pare mai degrabă obosită, bătrîna Bisemont.

Totuşi, mă încăpăţînez să cred că ar fi reacţionat la lumina bliţului...

Iată un alt mister de trecut pe răbojul meu.

— Cine a făcut fotografia ? oftează.

— Asasinul, după cît se pare. Ştia că aveaţi întîlnire cu Suquet şi s-a pregătit să vă primească.

— Dar de ce să mă fotografieze ?

Răspunsul meu este limpede, fără greş, fiind dictat de logica cea mai elementară.

— Ca să vă poată şantaja, doamnă Bisemont.

— Să mă şantajeze ?

— Desigur. Pot să vă asigur că peste puţin timp veţi primi o cerere de bani...

— Isuse Cristoase !

Iată cum îi smulg inima, pipota şi vezica biliară !

E la pămînt, săracuţa !

O să facă o concluzie intestinală, teava de șapament o să-i pîrîie, iar pilonul o să-i ridice tensiunea !

— Ați păstrat plicul în care era fotografia ?

— Nu știu... Da... Stați puțin..!

Cotrobăie prin poșetă. Scoate un dreptunghi de hîrtie albă, mototolită. Adresa a fost redactată cu pixul, din liniuțe și bastonașe. Ștampila arată că a fost pusă la poștă în strada Four.

— Îmi dați voie ? zic băgînd în buzunar plicul și fotografia..!

— Ce o să se întîmple cu mine ? se îngrijorează.

— Cînd vă vor tapa, încuviințați. Făgăduiți marea cu sarea și dați-mi deîndată de știre. Altceva, cînd ați intrat în cameră, astăzi după amiază, ați băgat de seamă dacă lumina electrică era aprinsă ?

— Păi...

Își scremeș mintea o clipă, cu felinarele pierdute într-un extaz suspect:

— Da, așa cred..!

— Și totuși era ziuă ?

— Era ziuă, dar perdelele erau trase..

— Întoarceți-vă acasă și fiți fără grijă..

— Adevărat ?

— Voi face imposibilul..!

Îmi apucă mîna și mi-o malaxează

— Mulțumesc, mulțumesc, mulțumesc !

Nici vorbă, este o zăltată ; femeia asta n-o să se potolească niciodată. Va trebui să-și găsească întotdeauna un flăcău cu care să se dea mare. Lumea-i plină de bașoldine bătrîne ca asta.

CAPITOLUL V

În care cer ajutor celulelor mele cenușii care răspund „prezent" !

După ce îi fac vînt, mă îndrept spre casa Mare. Acum, deși misterul sporește văzînd cu ochii, am ceva palpabil la îndemînă. Am lăsat în urmă faza legăturii — totdeauna supusă cauțiunii — cu o bătrînă smintită, pentru a intra, cu toate pînzele sus, în domeniul pozitivului.

Nădăjduiesc că veți aprecia felul magistral în care am rezumat situația.

Mai este lume în laborator cînd deschid ușa.

Magnin, asistentul directorului, se ciondănește cu Bérurier care îi spune o întîmplare nostimă și se prăpădește de rîs înainte de poantă.

— O nevastă spală rufe, zice ; trece pe acolo poștașu', se apropie pe la spate, îi ridică fustili... și. mă urmărești ? Bun ! Îi face felul... După care, vrea să-i vadă moaca : o bate pe umăr, iar ea tresare și țipă : „Fir-ai să fii ! M-ai speriat !"

Și Béru se sufocă, hohotul lui este nețărmurit, gros, cleios, rostogolitor, torențial, pră-

vălitor, tunător ! Stimabilul meu coleg se înve-neţeşte, se înăbuşă, dă din mîini, îşi desface cravata, tuşeşte şi se opreşte în pragul apo-plexiei.

Magnin nu se clinteşte căci tocmai exami-nează o sprînceană de cărăbuş la microscop.

— Nu-i rea deloc ! îmi zice Grăsanul.

Îi zîmbesc cu multă amabilitate.

— Poveştile tale îţi seamănă !

Îi piere risul.

— Ce vrei să spui ?

— S-ar zice că le-ai pescuit în oala cu peşte prăjit de unde vii...

Ridică din umeri.

— Mereu ai ceva jignitor de spus... Parcă erai în concediu ?

— Sînt în concediu.

— Ţi s-a făcut dor de meleagurile de baş-tină ?

— Întocmai. Opt zile fără tine sînt cît opt ani fără gunoi pentru o grădină.

— Fin de tot !

Îi întind lui Magnin fotografia doamnei Bi-semont.

— Măreşte-mi asta... Cît de mult, înţelegi ?

— Urgent ?

— Da, imediat, te aştept jos unde voi face o consumaţie aleasă cu domnul.

Pe loc, faţa lui Bérurier se lăţeşte.

— Tocmai mă aşteaptă Pinaud, zice, ca să sublinieze cum toate se potrivesc de minune.

Pinaud stă ghemuit în fundul birtului, pe un capăt de banchetă. Pare tare mîhnit. Îl între-

băm din care pricină și ne lămurește că picolița i-a dat o scatoalcă sub motiv că mîna i se căzuse pe crupa ispititoare a fetișcanei.

— Întîi de toate, am făcut-o din greșeală. Lămurește bătrînul țap... Și la urma urmei, chiar dacă mi-aș fi îngăduit o asemenea familiaritate, ar fi putut să se gîndească și ea că sînt Inspector Principal. Nu iei la palme un Inspector Principal de față cu lume ! Chiar și nevastă-mea, care mă mai bate cîte o dată, nu s-ar comporta așa ! Fie că vrem, fie că nu, buna creștere dispare. Scara valorilor se clatină din temelii și...

Îi curm vorbăria.

— Așază-te pe o scară de pompieri și socotește-te fericit că mititica nu te-a cîrpit mai zdravăn ! Ai o moacă de otrăvit șobolani, nu-i oglindă să nu ți-o spună !

Tace mîlc, rămîne și abătut.

— Și asta nu-i tot, mai zic ca să schimb vorba. Întrucît sînt în concediu, fac eu cinste. Ce beți ?

Cei doi cumetri îmi cîntăresc oferta fără pripeală. Béru se hotărăște să ia un pahar mare de brouilly iar Pinaud unul, tot mare, de tămîios...

Fiindcă nu sînt prevăzător și las un gol în conversație, ia ritos cuvîntul ca să ne povestească despre angina de piept a vecinului de palier.

Îl las în legea lui și mă cufund în gînduri încîlcite...

„Cine l-a omorît pe Hervé Suquet ? De ce ? Ca să aibă un motiv să o șantajeze pe doamna

Bisemont ? Oricum, ar fi foarte riscant... Doar dacă..."

Mă ridic, ca un medium care şi-a primit raţia de fluid !

— Că doar nu te uşchesti ! se împotriveşte Bérurier...

— Nu, doar cît să sun pe cineva !

Intru în cabină şi caut într-o carte de telefon jumulită numărul îndrăgitei persoane care se consacră cu atîtă dăruire omenirii în suferinţă...

O voce gravă de slugoi, îmi răspunde. Tipul trebuie că a obţinut premiul *first* la Conservator înainte să se apuce să studieze gaura cheii.

Vorbeşte de parcă ar declama din Corneille!

— Aş putea să vorbesc cu doamna Bisemont ?

— Sînteţi domnul ?

— Domnul Hector Plumet, de la corala micilor Menestreli ai Sfintei Tereza...

— Să văd dacă doamna este acasă...

Se scurg cîteva clipe şi glasul apăsat al babornitei Bisemont îmi sună la ureche...

— Da ?

— Aici San-Antonio, doamnă...

Îşi stăpîneşte un strigăt. Sînt raiul ei, soarele, siropul Cazé din Vosgi ! Se agaţă de mine precum curtea Angliei de tradiţiile seculare.

— Doamnă Bisemont, aţi mai fost victima vreunei încercări de şantaj ?

Tăcerea ei este grăitoare.

— Da sau nu ? zic cu asprime.

Te descumpăneşte, purtătoarea de ghiuluri. Ar vrea să o scap de bucluc fără să fie amestecată cîtuşi de puţin.

E atît de obișnuită să trăiască în puf, dărîmătura dracului !

— Da, zice ! Luna trecută am primit o scrisoare. Mi se cereau cinci sute de mii de franci, dacă nu, urma să fie înștiințat soțul meu...

— Ce ați făcut ?

— Am arătat scrisoarea soțului !

Bine jucat ! A adoptat singura atitudine ce se poate închipui în astfel de cazuri. O văd, din cabina telefonică, jucîndu-și rolul de mare doamnă scîrbită de meschinăria de pe lume ! Și îl văd *idem* pe industriaș, omul de afaceri distrat, citind scrisoarea, ridicînd din umeri, liniștindu-și gingașa nevastă rănită de care probabil îi pasă cît de o ceapă degerată, căci are fără doar și poate o jumătate de duzină de dansatoare cu care să-și facă mendrele !

Nimic pe lume nu le face mai multă plăcere oamenilor de afaceri decît corpul de balet.

Sînt atît de obișnuiți să pună să valseze banii altora încît capătă gust pentru coregrafie.

Da, și-a apucat bărbatul de coarne iar eu îi strig fără glas bravo. E cel mai potrivit loc de unde să-i apuci pe bărbați !

— Și ce a zis soțul, scumpă doamnă ?

— Că este scrisoarea unui maniac sau a unuia care face glume proaste și că, dacă se repetă, va anunța poliția...

— Și nu s-a mai repetat ?

— Nu.

— I-ați vorbit de scrisoarea lui Suquet ?

— Firește !

— Ce atitudine a luat, încercați să vă aduceți aminte !

Tăcere... Dă tîrcoale întrebării.

Aştept să vină înapoi şi descifrez o inscripţie de pe peretele cabinei lăsată de un muşteriu ghiduş. Omul acesta de bine pretinde că natura l-a copleşit cu daruri şi că ţine prisosul la dispoziţia doamnelor nemîngîiate, ba chiar a domnilor care nu au unde să-şi pună şezutul.

Rostesc un „alo" anemic, să înfiripez conversaţia. Doamna Bisemont îşi drege glasul.

— Scrisoarea i-a făcut o puternică impresie lui Bisou... În sfîrşit, lui Hervé.

— V-a sfătuit să plătiţi ?

— Era tînăr şi era îngrozit...

— Înţeleg. Dar i-aţi relatat atitudinea soţului ?

— Da.

— Foarte bine, vă mulţumesc.

Închid şi mă duc lîngă cei doi coechipieri.

Tocmai şi-au mai comandat un rînd.

Picoliţa îmi surîde. Este o prospătură foarte drăguţă cu care o să mă culc zilele astea...

— Ce faceţi în clipa asta ? mă adresez faimosului tandem.

Pinaud îşi şterge cu arătătorul coada umedă a ochiului.

— Eu, nimic, mărturiseşte...

— Atunci o să te pun niţel la treabă...

— Credeam că eşti în concediu, protestează stimabila lichea parodiindu-l fără să-şi dea seama pe tovarăşul de chiolhanuri.

— Aşa-i, dar tu nu eşti, din cîte ştiu !

— O dată mi se întîmplă şi mie să nu am nimic de făcut !

— Nu-ți face griji, e o treabă de tătic ! Ce zic, de bunic... Să ții urma unei puștoaice...

— Drăguță ? întreabă Pinuche.

— N-ai halit destule scatoalce în biata-ți existență !

Ridică din umeri.

— Nu zic nu. am avut parte de destule grosolănii, dar trebuie să mărturisesc că uneori am tras și foloase. Uite cum este cu femeile : nu poți nicidecum să prevezi cum o să reacționeze. Sînt unele care se hlizesc cu gura pînă la urechi și-ți rup vătraiul pe spinare de cum încerci un aperitiv... Iar altele, pe care le iei drept maica Tereza și care una-două se dezbracă !

— Pentru tine, se dezbracă, numai pentru una !

De data asta, își arată colții, Pinaud !

De virilitatea lui să nu te atingi, nici măcar cu o vorbă.

Orgoliul lui de mascul se revoltă.

— Ce vrei să insinuiezi ? protestează. Vorbești fără să știi ! Dragul meu, așa în vîrstă cum sînt aș putea da lecții multora cu caș la gură...

Se lansează în considerații de tot interesante despre putințele unui bărbat demn de acest nume cu grijă folosit.

— Uite, nu-i nici o lună, eram la Bruxelles la Expoziție... Închipuie-ți că într-un restaurant constat că am un lipici în draci la o doamnă cum nu se poate mai bine : suedeză, ce să-ți mai zic...

— Sînt plătite să întrețină mușteriii. îi tai vorba...

Mă potolește cu un gest nobil.

— Intru în vorbă, sporovăiam : eu în franceză, ea în suedeză... pînă la urmă ne înțelegem. O ridic în slăvi. După un ceas îmi dă adresa din Honolulu ca să-i trimit cărți poștale.

Sosirea lui Magnin pune capăt destăinuirilor șocante ale bătrînului caraghios.

În mîna întinsă ține o fotografie lungă de un metru și lată de șaizeci. O pune pe masă.

— E bine așa ?

— Magnific, ești regele peliculei !

Pune paharele pe trei colțuri ale pozei ca să nu se facă sul (ceea ce ar porni să facă, dată fiind prezența lui Béru) *.

— De fapt ce-i asta ? întreabă : o piesă de teatru, un film sau...

— O felie de viață !

— Aș fi crezut mai degrabă că-i vorba de un film...

— De ce ?

— Păi, din pricina iluminatului, mai întîi... s-ar zice că un proiector este îndreptat spre protagoniști... Vedeți, e ca o fîșie luminoasă care vine din tavan...

— Nu a fost făcută cu blițul ?

— Mai mult ca sigur nu, era destulă lumină în jur. Trebuie că s-a folosit de un bec foarte puternic.

Încep să mă simt bine... Bine de tot.

Neprețuitul Magnin își continuă expunerea:

* Joc de cuvinte intraductibil :
se gondoler = 1. a se legăna ; 2. a se îndoi, a se face sul, a se coșcovi ; 3. a se prăpădi de rîs (n.t)

— Şi ceea ce mă mai face să cred că este vorba de cinema, este machiajul băiatului care face pe mortul...

— Cum adică „face" pe mortul?

— *Şi-a dat cu vopsea pe gît şi sub cap ca să se joace de-a asasinatul, dar n-are nici o crestătură.*

Degetul lui gingaş descrie un contur sigur pe locul citat... Fotografia mărită îmi arată că spune adevărul...

Lui Suquet nu i-a fost tăiat gîtul...

Suquet a pus la punct un număr de bilci pentru a o răvăşi moral pe baborniţă! Acum pricep totul: dispariţia misterioasă a cadavrului şi înscenarea... Vroia să aibă o fotografie compromiţătoare pentru a o face să joace cum îi cîntă pe băbătie care pînă atunci era cam afonă. Întrucît prima încercare de şantaj a dat greş, s-a avîntat hotărît într-un circus de proporţii, cu neasemuita imaginaţie şi îndrăzneală a tinereţii.

Afurisită puşlama!

De fapt, totul se rezumă la o mirifică înşelăciune... O să pun mîna pe el şi o să-l bag vreo două zile la răcoare, cu ghionturi pe cinste din partea lui Bérurier ca să-i potolească nevricalele... O să se înveţe minte, javra mică! După asta, o să-i piară pofta să mai joace André de Lorde! *

Mă pufneşte rîsul.

* André de Lorde — autor dramatic francez (1871—1942) (n.t.)

— Ai dreptate, Magnin, este vorba de o ticluială ca la cinema, doar că regizorul nu-i un as.

Fac fotografia sul. Pinaud, care are de toate, îmi întinde un elastic.

— Ce mai beți, băieți ? Dau ultimul rînd și mă duc acasă, am niște ruladă de vițel care mă așteaptă.

— Și cu filarea fetișcanei ? întreabă căzătura de Pinuche.

— Las-o baltă.

— Păcat, mi-ar mai fi schimbat gîndurile... Cum îți zic : tare îmi place să mă țin după femei, ai ce învăța...

— Asta-i cusurul tău de curvar bătrîn !

Rîde, ghiduș, scutură firimiturile de gălbenuș animate de vîrfurile mustăților și își suflă zgomotos nasul într-o gaură a batistei...

Pe mine mă duce gîndul la portărcasa lui Suquet. Nu se înșela prea mult, draga de ea : tineretul de astăzi are niște moravuri ciudate și o uimitoare concepție despre viață.

CAPITOLUL VI

În care mă întreb dacă este slănină sau porc și în care hotărăsc că-i mai degrabă porc

Azi de dimineață, păsărelele care zboară cu cîte un fir de iarbă în cioc (ca și cum ar bea dintr-un castronaș oxigen cu paiul) sînt mai *joyces* ca de obicei.

Trebuie spus că un soare binevoitor revarsă colb de aur peste natură.

Grădina noastră are nuanțe somptuoase, de o bogăție fără margini.

Coada prazului, bobocii de trandafir și păpădiile înalță vegetației un cînt de slavă neînțepat încă de cărăbuși.

Radioul cîntă în surdină o melodie ce i-ar face cîrlionți lui Yul Brynner, iar Félicie își vede de gospodărie îngăduindu-și să fredoneze, ceea ce i se întîmplă rar.

Mi-am înghițit micul dejun și, cu o privire dezgustată, examinez prima pagină a fițuicii pe care mi-a adus-o vînzătorul de ziare, abia ieșită de sub teasc și abia începînd atît-ea mîrșăvii.

Echipa Franței de sărit coarda a fost bătută de juniorii din Republica San-Marino. Un poz-

naș de treabă a desfăcut-o în bucăți pe soacră-sa pentru că își dorise de cînd se știa un geamantan din piele de porc. În afară de asta: O.N.M. anunță un ciclon, fapt care ne promite un val de căldură, iar horoscopul meu afirmă că tot ce mă voi apuca să fac astăzi va fi sortit eșecului ; ceea ce este foarte bine cînd știi să citești printre liniile de înaltă tensiune.

— Rămîi aici, astăzi ? întreabă draga de Félicie cu glăsciorul ei temător.

Stau pe gînduri. De dimineață aș putea stîrpi buruienile din grădină. După-amiază. am întîlniri cu o pipiță care vede tot și toate dar care, în schimb, nu cere decît să-și țină mîna într-a mea.

— Pînă după amiază, da, mamă !

Firește, chiar în clipa cînd îmi dau încuviințarea bigofonul începe să cînte „Obraz lîngă obraz".

Îi ocolesc privirea Féliciei a cărei față strălucitoare trebuie că se schimbă văzînd cu ochii. Ridic receptorul. Este babornița Bisemont. Uitasem de ea, de bucata asta de pește desărat, de cînd am aflat că aventura ei faimoasă este o prefăcătorie.

— Domnule Comisar... Eu... Gata !

— Ce este gata, doamnă dragă ?

— Șantajistul ! A dat semn de viață...

Cu glas ușor, suav, cu gust de fruct, pițigăiat și superdenticolgat, dau și eu semn de viață.

— I-auzi ! Și în ce fel ?

— La telefon...

— Păi...

După cum Napolcan mijea sub Bonaparte; tot așa ea simte ironia mijind în glasul meu.

— Nu mă credeți, domnule Comisar ?

— Oh ! Ba da... Era o voce de bărbat, firește ?

— Nu, de femeie !

Tresar ! De femeie ! Așadar micul potlogar și-a făcut rost de o colaboratoare ? Pușloaica Josée, aș băga mîna în foc !

— Și ce v-a cerut doamna aceasta ?

— Două milioane !

— Ce să zic, este destul de puțin !

Scoate un strigăt care i-ar sparge timpanul unui tenor.

— Așa credeți ?

— Pe cinstea mea, doamnă, totul este relativ; comparată cu averea dumneavoastră suma asta este mărunță... În ce fel trebuie să plătiți ?

— Mi s-a spus să pun suma într-un plic mare și să-l duc la mine la Malmaison... Trebuie să-l pun în hol și să plec... Am fost prevenită că dacă nu voi fi singură, sau dacă voi înștiința poliția, fotografia pe care o știți va fi adresată soțului meu, poliției și unui important ziar de seară... E o ticăloșie.

— Cînd trebuie să duceți banii ?

— Azi după amiază, negreșit.

— Ce ați răspuns ?

— Că sînt de acord...

— Perfect. Veți băga un ziar împăturit în opt într-un plic și veți duce plicul la locul indicat...

Suspină

— Ce.. Ce o să faceți ?

— Ce este necesar, dragă doamnă. Dar pot de pe acum să vă spun că nu aveţi de ce să vă faceţi nici un fel de griji...

Cu aceste cuvinte liniştitoare închid telefonul. Félicie se uită la mine.

— Firește, o să pleci ? suspină.

— Ba nu, mamă, nu înainte de după-amiază.

* * *

La prînz o iau din loc.

Malmaison nu-i decît la zece minute. În loc să ajung la întinsa proprietate a familiei Bisemont prin intrarea principală, o să-mi opresc căruţa la extremitatea parcului, într-o ulicioară pe jumătate desfundată, pavată cu pietre mari rotunde.

Sar zidul şi o iau spre casă călcînd peste muşchiul de la marginea pădurii...

Casa este cufundată în linişte.

Găsesc uşiţa de la oficiu şi meşteresc la broască. Este un zăvor tras pe dinăuntru, dar ce poate face împotriva unui bărbat care a dovedit de nenumărate ori că orice corp scufundat într-un lichid este împins de lichid de jos în sus cu o forţă egală cu greutatea lichidului dislocat...

Ce mai tura-vura, mai repede decît i-ar trebui unui iepure să se asigure de urmaşi, sînt înăuntru.

Îmi place tăcerea caselor nelocuite. Este îngrijorătoare, tulburătoare, mişcătoare... Este alcătuită dintr-o infinitate de foşnete abia auzite...

Are măreție. Miroase a aer închis... Te apucă de colo, de colo și de colo. Nu citez pe nimeni, dar urmăriți traiectoria carabei mele.

Întredeschid ușa holului. Este tot atît de gol ca foaia veniturilor declarate ale unui șomer.

Las ușa întredeschisă. O blochez cu un băț de chibrit, *because* curentului viclean ce vine din Portugalia, care a adus un val de căldură cu termostat, groapă pentru țiței cu pardoseală din azbest, și aștept...

Se scurge un ceas. Am luat hotărîrea cea mai înțeleaptă : să pun pe dalele de la bucătărie partea din mine hărăzită acestei folosințe. Cu mîinile cuprinzîndu-mi genunchii, cu bostanul sprijinit de perete, rămîn ca o bufniță în penumbră, fără să mă joc, fără să-mi bat capul, ca un păduche cuminte, atent să completeze o regulă gramaticală.

Cînd a trecut o oră, desfac ambalajul alteia și o dau ceasului s-o pască. Grozav îi mai place, nu izbutesc niciodată să-l satur.

E cît pe ce să adorm căci nemișcarea, penumbra și tăcerea sînt cele trei țițe ale somnului.

Din fericire, zgomotul caracteristic unei chei care roade zăvorul unei broaște mă scoate din letargală. Îmi ridic jaluzelele, și prin ușa ușor întredeschisă, o zăresc pe bătrîna Bisemont cu pilicul cel mare în mînă.

Îl pune pe o măsuță din hol, lîngă armură, și își ia repede tălpășița, ca o domnișoară de pension care ar străbate o pădure cu cincisprezece senegalezi în coș !

Is de părere că frumoasa ei locuință începe să-i dăngăne a moarte și că ar vrea să o vîndă Societății cîrpacilor de bureți roși de molii.

Din nouă tăcere.

Tăcere ca într-o catedrală subterană cu criptă spaniolă (De acord, nu merge deloc, dar trebuia să-mi ofer și eu ceva !).

Aștept răbdător clipa hotărîtoare cînd mesagerul va veni să citească contorul. Tare trebuie că-l mai mănîncă în podul palmei ! Să salți două milioane, pe cine n-ar ispiti !

După părerea mea, între noi fie vorba și dacă mă iau după ce simt, ceea ce nu mă angajează decît pe mine ; amicul Suquet și bibilica lui trebuie să se fi ascuns pe undeva, aproape de proprietate încă de cînd au sunat de dimineață. Nu-i rău. Locuința fiind mai la o parte, s-au putut încredința că nimic neobișnuit nu s-a întîmplat și că doamna Bisemont joacă cinstit !

Am fost al naibii de deștept trecînd prin spate !

Cîtă dreptate avea Gide : trebuie întotdeauna să treci pe unde este mai greu *. Și știa el ce știa. De altfel nimeni nu-mi va scoate din cap ideea că dacă a refuzat întruna un fotoliu la Academie, a făcut-o pentru că îi venea greu să se așeze !

Planul lui Suquet este limpede precum cristalul de stîncă : să se încredințeze că nu-i stă nimeni în cale. Să vină să salte plicul cu cele

* Joc de cuvinte intraductibil :
— „La porte étroite" — roman de André Gide
— passer par la porte étroite — a trece pe unde este mai greu (n.t.)

două milioane, și să se care în viteză pe Coasta de Azur unde s-o țină în chiolhanuri...

Cel puțin așa văd eu lucrurile...

Mă aflu în acest punct cu deducțiile mele mușcătoare și o poftă turbată să-mi aprind o țigară mă cuprinde, cînd simt că cineva se strecoară spre ușa principală.

O umbră se profilează dintr-o dată. Zîmbesc cînd recunosc silueta furișată a pușloaicei Josée.

Ceea ce dovedește încă odată, mititeilor, că dragul de San-Antonio este fără doar și poate un super as al deducției ; campion la toate categoriile la scremut mintea ; împărat al flerului și omul care ține loc de fericire conjugală în căminele distruse !

Tinerii ăștia care fac pe gangsterii, mă fac să crăp de rîs. Niște perverși ! Merită să le bagi groaza în oase și așa am să le și fac !

Pușloaica înaintează pe hol ; intimidată, pare-se. Se teme cam cît doamna Bismont. Ai zice că-i sfînta-sfintelor, mititica ! Și nu-i o păcătoșenie să te bagi în cloaca escrocilor cînd ești zidită ca Venus din Milo și, colac peste pupăză, mai ai și brațe, și știi ce să faci cu ele...

Mie, asta-mi scoate gaze pe țeava de eșapament !

Zărește pliculul. O trece un fior de lăcomie și se dă mai aproape.

O las să-i ia ca să nu poată nega mai apoi mobilurile vizitei ilegale.

Îl ia, îl strînge la piept, se pregătește să se îndrepte spre ieșire.

— Ușurel, drăguțo ! zic deschizînd ușa.

Scoate un strigăt argintiu. Pe semne a avut un ceasornicar printre strămoşi căci nu-i lipsesc resorturile.

Mă ţintuieşte cu o privire vie, arzătoare, luminoasă...

— Ce vreţi ? întreabă.

— Să-ţi spun două vorbe, frumoaso !

— Ce căutaţi aici ?

Am mai văzut pînă acum destule fete care, în astfel de situaţii, nu se scapă în chiloţi (ba am văzut destule şi fără chiloţi, de altfel) dar cu asemenea tupeu nu, încît mărturisesc că mă simt ca pe rampa de lansare.

— Dar tu, drăguţo !

Încruntă din sprîncene.

— Încetaţi cu familiarităţile, vă rog, zice cu asprime... Cu ce drept îmi ziceţi frumoaso, drăguţo ! Doar n-am păscut niciodată vacile amîndoi !

Cînd aud una ca asta, îmi sare mustarul la *naze* şi puteţi fi siguri (cum se zice la Urbaine şi Seine) că-i extra-iute !

— O s-o facem în curînd şi pe asta, afirm. Dar vacile pe care le vom păzi sînt tare nărăvaşe, te previn !

Mă dau mai aproape. Bagă plicul sub braţ.

— Eşti prinsă asupra faptului, Josée !

Tresare totuşi dîndu-şi seama că îi ştiu prenumele. Dar îşi revine. Sfidează, are îndrăzneala tinerelor delincvente...

Mai tîrziu cînd va fi *marida* şi o jumătate de duzină de ţînci îşi vor şterge nasul de fustele ei, nu-şi va mai recunoaşte, fără îndoială, amintirile. Nu va mai crede că a fost pisicuţa

asta sălbatică, gata să nege evidența, să pună grească adevărul.

— Sînt aici la mătușa mea, doamna Bisemont ! iar dumneavoastră, cine sînteți ?

— Un copoi nu se vede ?

— Aveți mandat care să vă autorizeze să faceți percheziție ?

— Nu, dar am două mîini pe care o să le simți pe figură, scumpo, și asta la iuțeală, pe cuvînt de sticlete !

Mă duc spre ea. Face un salt înapoi pentru a-mi scăpa. În învălmășeală, dă peste armură care se răstoarnă pe pardoseală cu zgomotul unei mașini de spălat care vine de-a dura pe scări. Zgomotul o face să tresară. Rămîne stană de piatră. Profit și îi smulg plicul.

— Crezi că ai cîștigat lozul cel mare, Josée ! Ei bine, o să te alegi cu un picior *in the fund* (gîndurile delicate, le exprim întotdeauna în limba engleză ca să pot fi înțeles fără bătaie de cap de către Grațioasa Sa Maiestate).

Rup plicul și scot ziarul.

— Notează „ghinion" și spune-i amicului Hervé că dacă-i trebuie bîștari, cel mai bun mijloc este să-ți ungi încheieturile cu ulei de coate și să trudești !

A înmărmurit. Rămas bun viței, vacă, porc, păsări. Perrette ! Frumoasele planuri se duc pe apa sîmbetei ca niște cîini morți !

— Povestea asta o să te coste multișor, copila mea ! Șantaj, tariful este ridicat !

Mă aștept să se împotrivească, să nege să facă pe vampa, sau să o ia la fugă... Mă aștept la orice, în afară de, bineînțeles, reacția ei.

Iat-o pe vînzătoarea de romanțe scoțînd un urlet pe lîngă care un meeting de avioane cu reacție ar părea suspinul unei fete violate.

După recitalul de sirenă, se prăbușește, pradă unei înspăimîntătoare crize de nervi... Îngenunchez la marginea ei ca să o readuc la viață.

Este o operație pentru care sînt înzestrat din fire.

Corsajul este o ușă pe care ești ispitit să o deschizi pînă la perete, ca să-i poți îngădui să respire în voie. Porțile unei grădini ! Din care cultiv cele mai rare flori.

Își redeschide ochii de arhanghel blestemat.

— Ajutor ! Ajutor ! strigă.

— Hai, hai, fără fițe de-astea. Dacă îmi mai faci muzicuță mult, te previn, scumpă vînzătoare de discuri, că este de prisos, fiindcă știu bine de tot genul ăsta de partituri !

Dar are ochii pironiți.

Se rostogolesc din nou.

Mă uit în direcția pe care par să o indice...

Atunci gagiul San-Antonio simte cum un fior de gheață îi demarează de la tălpile umblătoarelor pînă în vîrful giruetei, cu escală la antenă. Dinții i se sudează, stomacul i se cațără în gît, sîngele optează pentru starea solidă, bulbul funcționează ca o roată lăsată în voia sorții, felinarele joacă la Loteria Națională, rotulele strigă bravo ; intestinul subțire arată vreme schimbătoare, ficatul i se cirozează, splina i se sclerozează ; părul de pe brațe i se poteozează ; motorul se metamorfozează ; și

contorul Geiger detectează un zăcămînt de tiței în împrejurimi.

Ce mai, am revulsii, am convulsii, mă deteriorizez, mă lichefiez, mă dizolv (dacă țineți morțiș) mă paradesc, mă pietrific, mă solidific, mă distrug, mă ofilesc, mă scap, mă țicnesc, mă bolînzesc, mă avertizez, mă inversez (un om inversat face cît doi), uit de mine, etc. Trec peste restul, dintre cele mai rele de altfel, și nu aveți din asta decît foloase de tras !

Și toate astea ca să vă bag în cap, șleahtă de deșucheați, că armura căreia puștoaica Josée i-a dat brînci sînd s-a zbătut, nu este goală, așa cum sînt armurile din zilele noastre.

Are înăuntru un locatar.

În cădere coiful s-a desfăcut și zăresc prin deschizătură ceea ce fătuca a zărit înaintea mea, adică fața răvășită a unui tînăr defunct care, dacă instinctul meu nu-i băgat în priză pe un fir de caramel moale, trebuie să fie bravul Hervé Suquet, student în sexualitate ramolită la Facultatea de Coituri din Montroux (cantonul Baseli).

CAPITOLUL VII

În care bag de seamă că realitatea întrece închipuirea !

Dintr-o dată, revăd o mulţime de judecăţi pe care le credeam temeinice şi care nu mai au acum mai multă tărie decît visul erotic al unui eunuc culcat lîngă Pauline Carton.

Puştoaica Josée este tot rătutită.

La urma urmei, e de înţeles. Nu-i niciodată plăcut să descoperi un cadavru ; darmite cînd, colac peste pupăză, se află într-o armură cu damaschin, cu încheieturile montate pe rulmenţi cu bile, tracţiunea în faţă, acoperiş decapotabil şi prohab sudat cu autogen ; păi atunci, cum zic mediumii : parcă visezi !

Mă aplec peste armură. Unele piese s-au desprins, iar mortul se iveşte pe bucăţele... Îl descotorosesc de carapacea neobişnuită ca să-l examinez pe de-a întregul.

Nu-i deloc nevoie să-ţi fi petrecut viaţa într-un spital ca înşurubător — de — capace — de coşciuge pentru a-ţi da seama că bietul băiat a decedat de mai binc de o duzină de ceasuri...

A cam înţepenit pe margini, dragul mamaiei Bisemont !

A fost sugrumat cu o funie care i-a fost lăsată în jurul gîtului, ca o ultimă cravată, fără îndoială ca să arate cît mai cuviincios cînd o să dăngăne la poarta sfîntului Petre.

Reflectez preț de o clipă. Tărășenia asta o să stîrnească un tărăboi de toată nostimada, v-o spun eu. Ziariștii o să facă un haz nebun. Că doar nu dau toată ziua bună ziua peste cîte un tip sugrumat, al cărui cadavru e vîrît într-o armură, ca să ai ce ronțăi.

O ridic pe micuța Josée și o duc între brațele împunătoare ale unui jilț cît toate zilele, stil Ludovic al XIII-lea. Capul i se bălăbăne. Are ochii goi și paloarea o face să semene cu o locatară a muzeului Grévin. Ca să o readuc la viață și, o spun cinstit, să-mi mai descarc nervii, îi cîrpesc o pereche strașnică de palme. Își revine.

— Cred că este de datoria ta să spui ce ai de spus ! zic, în loc de bun venit. De prisos să-ți atrag atenția că te-ai băgat într-o treabă împuțită !

O podidește un plîns cu sughițuri. O las să se smiorcăie în voie căci este felul de ripostă care-l ușurează pe individ și-l înmoaie.

Cînd sughițurile se mai răresc mă așez pe unul din brațele jilțului.

— Și acum, dă-i drumul !

Ridică din umeri.

— Nu știu nimic ! Este înspăimîntător !

— Ei, ușurel, fetițo ! Poate că nu știi nimic, despre moartea lui Hervé, dar oricum o să-mi spui cîte ceva despre ce ați pus la cale voi doi... V-a trecut prin cap să o șantajați pe bătrînă

acum cîtăva vreme, aşa-i ? După care, printr-o scrisoare anonimă, aţi ameninţat-o că-i veţi spune soţului despre legătura ei cu Serguet dacă nu iese cu banii. Şi-a prevenit bărbăţelul şi aţi rămas mofluji...

„După cum vezi, ştiu începutul poveştii... Bun. V-aţi zis că pentru a o sili să cadă la învoială, trebuie să daţi o lovitură babană, şi aţi pus la cale caraghioslîcul ăsta... Nu-i aşa ?

— Ba da.

— Era mai mult o glumă decît o dramă... Prietenul tău s-a prefăcut că are gîtul tăiat. Aţi înlocuit becul din cameră cu o lampă foarte puternică... cînd bătrîna a venit, şi cînd a pătruns în cameră, tu ai tras-o în poză, exact ?

— Da.

— Foarte bine... Mai departe ?

Josée îşi trece în neştire mîna peste mutrişoara ei drăguţă.

— Mai departe, îngăimă... M-am dus să mă ascund în parc pînă la plecarea bătrînei...

Respiră greu. Pieptu-i mic se ridică în ritm grăbit.

— Bătrîna Bisemont a plecat după care am plecat şi noi, recită cu glas stins...

— Şi aţi luat carpeta ?

— Da, era pătată...

— Şi aţi luat şi becul ?

— Da.

— Bun, zi mai departe, şi mai iute căci mi se pare că prindem rădăcini aici...

— Ne-am întors la Paris !

— Cum ?

— Închiriasem o mașină 2 CV de la un garaj de pe bulevardul Montparnasse !

— De ce ?

— Ca să ocolim centrul din Malmaison. Și apoi ne gîndisem la carpetă care avea să fie pătată și pe care trebuia s-o luăm cu noi.

— Spune, te ascult...

— Pe urmă l-am dus pe Hervé la gara Lyon.

— De ce ?

— Trebuia să o șteargă la Avignon și să mă aștepte acolo...

— De ce la Avignon ?

— Este un oraș pe care l-am îndrăgit... Trebuia să tragă la Hôtel du Pont...

— De ce trebuia să se care fără tine ?

— Pentru adevărul scenariului, trebuia să se facă nevăzut, chiar nu pricepeți !

— Da, înțeleg. Dar să știi că nu risca mare lucru așteptînd într-un hotel de aici...

— El a vrut așa.

Păi, da. Micul laș se temea să nu intre prea mult la apă. Îi convenea să ia parte la înscenare, dar nu să participe la șantaj. Se gîndea că, în cazul în care povestea se va termina prost, va fi mai puțin amestecat.

— Ție ți-a trecut prin minte înscenarea asta rocambolescă ?

— Deh ! Adică...

— Haide, nu minți și zi mai departe... Vom lămuri toate micile neclarități mai tîrziu.

Fata oftează din rărunchi.

— L-am lăsat pe Hervé la gară... Am dus carpeta la curățătorie... Apoi am înapoiat mașina, am dcvelopat fotografia...

— Te pricepi la așa ceva ?

— Desigur... Am lucrat la un fotograf înainte să...

— După aceea ?

— M-am dus la lucru, căci mă învoisem doar pentru o parte a după-amiezii sub pretext că mă duc la doctor... La sfîrșitul zilei, am trimis fotografia doamnei Bisemont prin pneumatic... Și azi de dimineață am chemat-o la telefon ca să...

— Înțeleg !

Acum culorile încep să-i revină în obraji. Fața ei dulcică de curvîștină este îngerească ! Pricep prea bine că Hervé s-a lăsat băgat într-o tărășenie ca asta pentru ochii ei frumoși ! Merită osteneala. Sînt gata să pun prinsoare un cart de noapte pe o noapte de cart că v-ați petrece cu puștoaica asta cele mai frumoase după-amiezi de duminică !

Și nici n-ați avea nevoie să faceți rost de instrucțiuni de folosire : v-ați descurca singuri, șleahtă de nevolnici !

— Să stăm să judecăm, Josée... Îmi spui că l-ai dus pe Hervé la gară ! V-ați dus îndată ce ați plecat de acolo ?

— Da.

— A trebuit totuși să scape de vopseaua de pe gît ?

— S-a spălat aici...

— Unde ?

— E un bazin în parc...

— O să mi-l arăți... Te-ai dat jos din mașină, la gară, să-l însoțești pînă la tren ?

— Nu ! Aveam prea multe de făcut în puțină vreme !

— Își rezervase biletul ?

— Nu ! Dar avea timp berechet să și-l ia. Trenul nu pleca decît la patru și zece iar eu l-am lăsat la patru fără un sfert !

— Și de atunci, n-ai mai știut nimic de el ?

— Nu.

De data asta, băieți, plutim în cerneala chinezească cea mai neagră și cea mai chinezească.

Mă duc spre o măsuță pe care se află un telefon. Nădăjduiesc că firul nu e întrerupt în lipsa familiei Bisemont. Ridic receptorul : oh ! ce fericire, zumzăitul se aude. Îl sun pe Bătrîn ca să-i explic ce se întîmplă. La început, mîrîie. Nu-i prea place ca oamenii lui să-și folosească concediul ca să-l bage în încurcături din astea, dîta doar că, întrucît are, chiar mai mult ca mine, gustul misterului, în cele din urmă îmi spune că îmi trimite antropometria și doctorul... Acceptă să-mi dea mie cazul și să nu spună nimic presei.

Într-adevăr, țin să-mi păstrez libertatea de mișcare.

Nimic mai nasol decît să ți se țină de coadă o duzină de tipi curioși care habar n-au să se plimbe fără un aparat de fotografiat pe burdihan...

— Trimite-ți-mi-l pe Bérurier, adaug la urmă...

Închid.

Josée şi-a recăpătat, odată cu culorile în obraji, şi obrăznicia. Mă credeţi de vreţi (de nu, duceţi-vă degrabă şi puneţi-vă două ouă la fiert), dar iat-o că-şi dă pe labiale cu ruj culoarea pupăturii. Îmi zic, *in peto*, căci latina nu are taine pentru mine, că cel mai fentat dintre amîndoi nu-i cel pe care-l credeţi. Am neplăcuta senzaţie că m-am tras singur pe sfoară. Pînă aici mi-a fost ! Mă dădeam mare şi tare, asul aşilor care şi pierde vremea cu nimica toată, cînd, de fapt, străbăteam, fără să-mi treacă măcar o clipă prin minte, o mlaştină cum alta nu-i.

— Ce program avem ? vrea să ştie donşoara.

Pun capăt optimismului ei născînd cu două vorbe :

— Tacă-ţi fleanca !

— Mulţumesc !

Este soni rău, pipiţa asta !

I-a sărit vreo siguranţă pe la inimă.

Nu-i nimic mai îngrozitor decît un nesimţit ! Or, în zilele noastre, dai la tot pasul peste ei. Să fie rămăşiţe ale războiului ? Au fost prea mulţi ochi scoşi cu furculiţe de stridii, prea multe degete zdrobite, cărnuri arse, limbi dezlegate... Prea multe mizerii omeneşti... Asta lasă urme !

Funcţia crează organul, organul nesimţirii s-a născut !

— Nu-ţi dai seama că ţi-a murit prietenul din cauza tertipurilor tale !

Îşi scutură capul, capul ei frumos făcut să zîmbească, făcut să iubească.

— Nu-i vina mea.

— Ba, da, o ştii prea bine ! Dacă nu erai tu, ar trăi şi acum. Să pui la cale epopeea asta a caraghioslîcului ca să faci rost de două milioane ! Două miiloane nenorocite ! Le-aţi fi păpat într-o lună, ştiu eu... După care aţi fi prădat un oficiu poştal mărginaş !

Ridică din umeri :

— Compui romane, zice.

Îi cîrpesc o palmă. Nu ca să o readuc la viaţă, de data asta, ci mai degrabă să o adorm.

PARTEA A DOUA

CAPITOLUL VIII

În care iau : Taurul de coarne, inima în dinți și hotărîrea cea mai înțeleaptă !

Doctorul este un butoiaș plin cu untură, îmbrăcat într-un costum negru, croit ca pentru un rege mag, poartă ochelari cu rame de aur și are înfățișarea celui care găsește că viața este uluitoare din orice unghi ai privi-o.

Se duce să se spele pe mîini la chiuveta din baie. Îl escortez ca să putem sta de vorbă netulburați.

— Ce zici ?

— Gituit !

— Mulțumesc, asta cam bănuiam și eu...

Ridică din umeri.

— Ceea ce nu bănuiai, cred, dragă San-Antonio, este că faptul s-a petrecut *înăuntrul armurii !*

Rămîn căscat ca arenele din Nimes !

— Bați cîmpii, doctore ?

Zic și eu așa, ca să nu tac, căci legistul este un domn căruia nu-i stă în obicei să se țină de calambururi cînd are de lucru.

Dacă ar avea, ar ridica desigur din umeri, dar un butoi nu a ridicat niciodată din umeri.

— Nu vreau să intru în amănunte pe care profanii le găsesc întotdeauna respingătoare, dar, murind, victima a avut anumite reacţii ale căror urme se găsesc în armură... Pe de altă parte, presupun că i-ar fi fost tare greu oricui să bage un cadavru în carapacea asta de fier, chiar înainte să devină ţeapăn ; în sfîrşit, am descoperit, la încheieturile braţelor, vînătăi adînci, ceea ce ar arăta că băiatul a încercat să se zbată, atîta doar că era prizonierul chingii ăsteia din metal !

Rămîn ca la dentist.

Am văzut o groază de omoruri ciudate dar niciodată omoruri de concepţie atît de medievală !

Ai de ce să te dai jos de pe bicicletă ca să te uiţi cum pedalezi, v-o spun eu ! Nu pricep nici cît negru sub unghie ! Aş urmări emisiunea „atomul, prietenul nostru“ (patronată de profesorul Kichi-Duhô-Duma d'Hiro Shima) cu mai puţină bătaie de cap decît întortocherile minţii bolnave care a zămislit porcăria asta.

Căci iată pe scurt datele problemei : Hervé şi puicuţa lui scornesc o înscenare care se desfăşoară după plan. Băiatul se duce la gară să ia trenul spre Avignon... Şi a doua zi după amiază i se descoperă hoitul într-o armură. Domnul s-a deghizat în homar.

— Pe la ce oră, decesul, Doctore ?

— Pe la miezul nopţii, cu o oră înainte sau după...

— O.K...

Ies în grădină și mă apropii de bazin...

Într-adevăr, descopăr împroșcături de vopsea roșie pe ghizdurile acoperite de mușchi. Pînă la proba contrară, puștoaica Josée a spus așadar adevărul...

Pe cînd mă întorc spre intrarea principală, vestitul Bérurier, zis Béru — cutezătorul, se iveşte, neras, duhnind a vin, jegos ca și cînd și-ar fi petrecut noaptea într-o ladă de gunoi dintr-un cartier sărac.

— Ce mai e nou, zice, de parcă Dumnealui ar intra la un anticar.

— Un mort ! Unul !

— Ce gen ?

— În genul Bayard ! Atît că ăsta nu era nici fără teamă nici fără prihană ! Am o trebușoară pentru tine !

— Care-i aia ? întreabă căutînd o aplicare riguroasă a legăturilor primejdioase ale lui Laclos *.

— Am aici o tînără delincventă de un gen destul de special. Specia St-Germain-des-Près-J 3 ** tragic, pricepi ?

— Îhî !

— O s-o duci de aici... cînd ajungi la arest, faci în așa fel încît să-i dai prilejul să se care, bagi la cap ?

— Ba bine că nu ! Și vrei să mă țin după ea ?

---

* Laclos, Pierre Chodcrlos de (1741—1803), scriitor francez, autor al romanului epistolar, *Legăturile primejdioase* (n.t.)

** J 3 — adolescent (n.t.)

— Nu tu, căci ai trece la fel de neobservat ca o balegă de vacă pe un Aubusson. Cine te-a văzut o dată, Grăsane, știi bine că nu te mai uită ! Te lipești de retină și de inimă... Îi zici lui Pinaud să o urmărească.

— Și unde-i gagica asta ?

— Vezi acuma !

Urcăm scările. Bérurier miroase a boiangerie lăsată de izbeliște și a chiștoace reci. În hol, Josée s-a chircit în fotoliu.

Mă apropii, îi iau poșeta și o deschid. În ea are cheile, un portofel cu două mii de franci și fotografia lui Hervé. Iau fotografia...

— O duci pe domnișoara ! îi zic lui Béru pe un ton extraprofesional. Este în stare de arest. O voi interoga mai tîrziu...

— Bine, domnule comisar, zice zdrahonul înhățînd-o pe puștoaică de o aripă...

Mă uit în urma lor. Ai zice că un bou își duce păstorița la păscut. După ce nu-i mai văd, urc în camera unde a avut loc înscenarea. Nu mai este nici un bec în dulia abajurului...

Reconstitui scena după fotografia care i-a fost trimisă doamnei Bisemont.

Mă întreb cum de nu și-a dat seama bătrîna că e cineva în spatele ei. O fi avînd parmezan în farfurioarele pentru gustări ? Și totuși nu mi-a lăsat impresia că ar fi tare de urechi !

Cobor, din ce în ce mai nedumerit.

Cînd o să afle moș Bisemont că în armura lui își făcuse sălaș un hoit, ce mai față o să facă ! Poate că aș face bine să-i spun chestia asta chiar eu !

Dar mai întîi, cum zic chinezii, mă duc să dau o raită pe la gara Lyon.

* * *

Fata mi-a spus că Suquet nu-şi luase bilet. Conchid că, întrebîndu-i pe toţi casierii de la ghişeele susceptibile de a distribui bilete pentru Avignon, dacă l-au văzut pe Hervé, am o şansă să-i dau de urmă.

Căci acum trebuie neapărat să ştiu ce a făcut băiatul de la sosirea în gară şi pînă la intrarea în armura familiei Bisemont.

Cu fotografia în mînă, trec pe la diferite ghişee ameţindu-i pe funcţionari cu întrebări. La a patra încercare îmi văd străduniile încununate de succes. Un tip într-o bluză albă, cu chelie şi mustaţă, ia un aer inspirat privind poza pe care i-o vîr sub trompă.

Lamartine în faţa lacului, o pisică siameză torcînd, un turist englez în faţa rămăşiţelor lui Napoleon n-ar avea o înfăţişare mai reculeasă.

— Avignon, Avignon ! O clipă, Avignon, recită...

E în transă. Se străduie, îşi dă silinţa, dă din el, se chinuie...

— Da, el e...

— Aşadar a luat un bilet ?

— Da.

— Nu aţi observat nimic deosebit ?

Omul cade într-o visare adîncă, îndărătul geamului găurit care îl pune la adăpost de stropii de salivă.

— Nu, m-a întrebat la ce oră pleacă următorul rapid spre Marsilia. I-am spus că la patru și douăsprezece...

— Era singur ?

— Da, de altfel nu a luat decît un bilet.

— Vreau să zic : nu-l însoțea nimeni ?

— Nu am băgat de seamă !

Îl salut pe acest vajnic funcționar al S.N.C.F. a cărui memorie nu este egalată decît de curtoazie. Și mă îndrept către bufetul gării căci se lasă cu sete.

În mijlocul mulțimii pestrițe care populează aici în așteptarea trenurilor, mă străduiesc să înțeleg ceea ce este de-a dreptul de neînțeles...

— La patru fără zece, Suquet a luat un bilet spre Avignon. Trenul pleca peste douăzeci de minute... Și în aceste douăzeci de minute și-a schimbat planul ; a renunțat să mai plece... A...

Plătesc lichiorul de coacăze albe și mă întorc la funcționarul meu.

— Încă o informație, amice : unde returnezi biletele cînd te răzgîndești să pleci ?

— Ghișeul 14...

Mă duc la ghișeul indicat. Dau peste un domn de treabă la fel de amabil ca un bolnav de gălbinare înșelat de nevastă căruia i-a venit înștiințarea de impozit a doua zi după ce a aflat că are vărsat și că singuru-i fiu este de fapt al vecinului de deasupra !

— Ierî, nu cumva omul ăsta a venit să dea înapoi un bilet de clasa a doua pînă la Avignon ?

Se benoclează fugar întîi la mine, apoi la portretul lui Suquet !

— Gură-n c... ăsta ! zice. Desigur ! S-a răstoit la mine, zicea că mă mișc prea încet !

— Cît era ceasul ?

— Vă spun îndată.

Scoate un registru dintr-un sertar și caută în el...

— Era cincisprezece și cincizeci și două !

— Mulțumesc...

Mă afund și mai mult în tîmpenia asta.

Se încurcă treaba, de toată frumusețea ! Dacă ne luăm după rezultatele acestei scurte anchete, Suquet a cumpărat un bilet pe care s-a dus fuguța să-l returneze... Păi, asta zic și eu încîlceală. Asta-i de la Sfinx citire, golanilor !

Dați-mi iute o aspirină, că de nu am dreptul la congestie cerebrală !

Intru într-un oficiu poștal (sînt un favorit al loteriilor) și cer unei cărți de telefon adresa de la birou a domnului Bisemont. Mi-o dă fără probleme la litera B.

Atunci mă catapultez în caleașca mea cu schimbător de viteze și, mai iute decît i-ar trebui unei tinere căsătorite să cînte Mama pe melodia „Marseillaise-ei", iată-mă în fața unei frumoase clădiri de pe bulevardul Haussmann ; din piatră autentică, cu brînză în jurul ferestrelor, ușa principală din fier forjat și portăreasă lipsă din curte !

O placă de aramă pentru care proprietarul s-ar fi procopsit, în timpul războiului, cu o sticlă de poșircă, anunță cu litere mai groase decît Bérurier că birourile domnului Bisemont sînt la etajul al doilea.

Urc, intru, *because* ești rugat să nu suni, și pătrund printr-un tăcănit de Underwood pînă la un birou pe care scrie „Informații".

Frumoasa copilă care stă tolănită îndărătul mobilei își termină de ros pielea moartă care-i încercuiește unghiile după care ridică spre mine o privire galeșă ca douăsprezece cîntece napolitane.

— Da, zice înainte să o fi întrebat ceva.

— Cu domnul Bisemont, vă rog !

— Aveți fixată întîlnire ?

— Drept cine mă luați ? Nu sînt cea la care vă gîndiți !

Rîde cu gura pînă la urechi, ceea ce îmi îngăduie să-i admir amigdalele delicate.

— Să fim serioși, despre ce-i vorba ?

— Privat.

— Nu cred să vă poată primi ; este cu un cumpărător străin... Sînteți cumpărător ?

— Nu, vînzător : vînd belele... Iată cartea de vizită a firmei mele.

Îi vîr legitimația de polițist sub nas, pe care îl are fin, delicat și cîrpăcit de un rival al lui Claoué într-o zi cînd ieșea de la un banchet al foștilor combatanți.

Cască ochii cît cepele.

— Poliția ! zice.

— Da, iepurașule. Spune-i domnului Bisemont să vîndă repede ceea ce cumpărătorul a venit să-i cumpere, fiindcă sînt al naibii de grăbit.

Se ridică, își potrivește fusta și se face nevăzută printr-o ușă capitonată precum o cameră de la nebuni.

Lipseşte puţin de tot. Cînd se întoarce este la fel de sigură de ea ca mai înainte, *because* calmul patronului trebuie că i-a impus.

— Domnul Bisemont vă va primi peste cîteva minute.

Pînă una alta, ca să treacă timpul, îi fac curte cît de un deget într-un pahar de sirop gîndindu-mă la pipiţa care mă aştepta în Paris în acea clipă şi căreia probabil că începe să i se facă lehamite.

— Domnul Bisemont este mult prea norocos, atac sec.

— De ce ? ciripeşte dulcea copilă cyranescă.

— Pentru că are o secretară aşa de drăguţă. A mea poartă pantofi patruzeci şi patru şi uită să se radă !

Se veseleşte.

— Sînteţi curtenitor pentru un poliţist.

— Da, mi se zice comisarul Făt-Frumos ! Doamnele se distrează omorîndu-şi bărbaţii doar pentru plăcerea de a fi arestate de mine !

Din nou rîs argintiu al încîntătoarei fetişcane. Are sînii pe gustul meu : în formă de biberon. Uitîndu-te la ei, devii un adept înfocat al regimului lactat.

Un piept ca ăsta e moartea lui Nestlé. *

I-o spun în cuvinte măsurate cu compasul topometrului şi nu mai poate de bucurie. Îi pare rău că este închisă într-o boxă cu geamlîc căci tare i-ar mai place ca şi colegele ei să fie părtaşe la asemenea distracţie.

---

* Nestlé — grup industrial elveţian fondat în 1867 de chimistul Henri Nestlé (1814—1890). Produse lactate, produse culinare, cafea instant. (n.t.)

— Îmi placi mult de tot, iubito, afirm, mă dau în vînt după brunete.

— Dar sînt blondă ! obiectează.

— Nu mă încred în aparenţe !

Tocmai atunci, moş Bisemont îşi iţeşte mutra însoţindu-l pe cumpărătorul străin, un italian care îi scuturâ mîna vreun sfert de ceas încredinţîndu-l de sentimentele lui cele mai etc., etc.

După care, cînd uşa s-a închis, Bisemont vine către mandea.

Este un domn. Un metru optzeci ; şaizeci de ani, bătuţi pe muchie ; costum prince de Galles ; cravată din lînă tricotată... Cum este aproape de tot chel nu i se văd prea multe fire albe. Este genul omului de afaceri întreprinzător, care nu-şi arată niciodată vîrsta şi care întreabă din privire „cît". Trebuie să aibă maşini sport, amante în lumea croitoriei de lux (cliente cel puţin) şi teren de vînătoare în Sologne ca să-şi facă de cap în Normandia !

Mă măsoară din cap pînă-n picioare, de la stînga la dreapta şi numai în sensul acelor de ceasornic !

Nici un muşchi al feţei nu-i tresare, are ochii albaştri, pătrunzători, tăioşi.

— Intraţi, vă rog.

Pătrund în văgăuna lui de businessman. Luminoasă, pricopsită, practică.

— Luaţi loc, domnule Comisar.

Pare că nimic nu-l scoate din ale lui. Este un bărbat destins în orice împrejurare. Pentru el, viaţa este un joc foarte grav la care ia parte cu o admirabilă stăpînire de sine.

Dă roată biroului, se așează. își împreunează degetele rasate.

— Vă ascult.

— Vă aduc o veste îngrozitoare, domnule Bisemont.

Nu-i omul să-și iasă din țîțîni cu una cu două. Dacă i-ai spune că are o bombă H sub fotoliu, s-ar mulțumi să întrebe la ce oră explodează ca să-și contramandeze întîlnirile.

Adăst o clipă, mă foiesc și reflectez. Întrucît nu-mi pune nici o întrebare, zic ce am de zis.

— A fost descoperit cadavrul unui tînăr în casa dumneavoastră.

— Cine a descoperit cadavrul ?

— Eu însumi...

— Aș putea să vă întreb ce v-a făcut să intrați la mine fără să-mi spuneți ?

Are o stăpînire de sine care ar stîrni pizma unei statuete chinezești.

— Nu vă pot răspunde pentru moment. Aflați doar că aveam un motiv temeinic.

Nu insistă.

— Aș putea ști ce făcea tînărul în casa mea ?

— Cred că... profita de lipsa dumneavoastră ca să...

— Ca să facă dragoste cu nevastă-mea ? încheie Bisemont spre marea mea mirare. Cadavrul este al domnului Suquet, bănuiesc ?

Cortina !

Rămîn încă o dată țuț.

Ce mai tărășenie, mamă Doamne ! Ce mai tărășenie !

CAPITOLUL IX

În care aflu din ce în ce mai mult impresia că mi-am rătăcit paşii în Palatul nălucirilor

Nu ştiu de ce, deodată, în biroul acesta al unui om de afaceri bogat, am neplăcuta impresie că realitatea nu-i reală ; că totul este amăgire şi toate celelalte...

Îmi veţi răspunde (dacă sînteţi poeţi) că viaţa însăşi este o amăgire, o pungăşie respingătoare, dar viaţa mea de acum are neîndoios dreptul la un tur de onoare pe tărîmul ţicnelii.

Dacă domnul Bisemont ar scoate un iepure de angora din nădragi sau s-ar deghiza în alifie, n-aş fi mai năucit.

— Eraţi la curent ! bîigui cu glasul tremurat al domnului care s-a culcat cu o doamnă fără să bage de seamă că bărbatul ei soilea la capătul patului.

Are o faţă amărîtă.

— Din totdeauna, dragă domnule. Soţia mea este nimfomană. În prima lună a căsătoriei noastre, îl viola pe băiatul de la măcelărie. Ce să vă spun... Cînd am înţeles că nu e nimic de făcut împotriva desfrînării ei, am închis ochii ca să evit scandalul ! Asta se cheamă să sa-

crifici ce nu poţi salva, ca să salvezi esenţialul. Ca să salvezi esenţialul, da ! Căci degetul mic îmi spune că omul ăsta onorabil ţinea la zestrea aprinsei lui soţii. Nu-i păsa cu cine împărţea tipa aşternutul, atîta timp cît putea să-i fructifice mangoţii.

Banii care aduc atîtea belele dreg multe alte lucruri.

Te fac înţelegător şi chiar tolerant.

De altfel, ei stau la temelia caselor de toleranţă, asta spune totul, nu ?

— De cînd aţi aflat că-i făcea ochi dulci acestui Suquet ?

— Din ziua cînd mi-a arătat o scrisoare de şantaj. Am făcut o mică anchetă printr-un poliţist particular şi am aflat astfel de existenţa lui Suquet...

— După care ?

— M-am dus să-l văd pe băiatul ăsta !

— Dumneavoastră ?

— Da. I-am spus cine sînt şi i-am arătat că nu are rost să încerce să o şantajeze pe nevastă-mea ! A înţeles şi, cred, nu şi-a mai repetat ticăloşia...

Mă apuc să-i povestesc de-a fir a păr şirul întîmplărilor.

Bisemont mă ascultă cu gravitate... fără să mă întrerupă.

Cînd termin de sporovăit, îşi trece mîna rasată peste chelie şi schiţează o strîmbătură.

— Parcă ar fi o respingătoare joacă de copii, zice.

— Este şi părerea mea, domnule Bisemont. Dar cînd joaca se sfîrşeşte cu o crimă, merită să te opreşti asupra ei !

— Da, desigur...

Oftatul pe care-l scoate mă lasă să înţeleg că dacă i-ar sta în putinţă să-şi reînceapă viaţa, s-ar căsători cu o vacă normandă, o roabă chinezească, o cutie de ceas cu pendulă, dar în nici un chip cu nevasta de acum.

— Domnule Bisemont, atac, trag nădejde că nu o să mi-o luaţi în nume de rău, dar sînt silit să vă întreb ce aţi făcut azi noapte între ora unsprezece seara şi unu dimineaţa !

— Este ora cînd a fost omorît băiatul ? întreabă.

— Cu aproximaţie, da !

— Trebuie să conchid că mă bănuiţi ?

Liniştea lui caută să-mi impună ; dar ai impune mai degrabă unui perceptor pentru beneficii ilicite decît lui San-Antonio atunci cînd hărţuieşte pe împricinat.

— În orice caz puteţi conchide un lucru, domnule Bisemont ; acela că sînt un poliţai care îşi face meseria.

Zîmbeşte.

— Nu vă supăraţi ; mi se pare foarte firesc.

— Cu atît mai bine ; cînd lucrezi în bună înţelegere totul devine cu atît mai uşor.

Împinge către mine o cutie cu ţigări cît un televizor (cu ecran mare). Scot la întîmplare una pastelată cu capătul aurit. Soiul de nimicuri exotice care ar face un şobolan să vomite.

— Nu mi-ați răspuns încă la întrebare, domnule Bisemont...

— Oh ! mă iertați... Tocmai mă gîndeam... căci este o întrebare la care merită să te gîndești...

— Este adevărat !

Își trosnește încheieturile. Parcă regele Farouk s-a așezat pe un sac cu nuci. Artrita își începe treaba de dărîmare.

— Aseară am luat cina cu industriașul italian pe care l-ați văzut adineauri ieșind de la mine din birou, domnul Alonzo Caboulo din Milano, stă la Hôtel Metropol. Am luat masa la Lasserre. Apoi l-am dus la clubul meu din bulevardul Operei... Am jucat bridge pînă la unsprezece... După care...

Se oprește.

— După care, domnule Bisemont ?

— Sîntem între bărbați, nu-i așa ? șoptește.

— În ce mă privește, vă pot da o asigurare formală !

Un zîmbet îi trece repede pe față.

— Apoi m-am despărțit de clientul meu și m-am dus să-mi aștept metresa la ieșirea teatrului de Varietăți unde joacă într-o piesă de Lagarenne-Colombe !

— Numele acestei vedete ?

— Anne Dotriche *. Încă nu-i o vedetă. La drept vorbind joacă rolul unei slujnice. Are avantajul că poate să iasă înaintea celorlalte...

— Unde ați așteptat-o ?

---

* Numele personajului se pronunță la fel ca Anne d'Autriche (Ana de Austria) regină a Franței prin căsătoria cu Ludovic al XIII-lea (1615), mamă a lui Ludovic al XIV-lea. (n.t.)

— La berăria de lîngă teatru... Chelnerii pot depune mărturie...

— Şi apoi ?

— Ei Doamne, apoi, am însoţit-o acasă...

— La ce oră aţi plecat de la ea ?

— Nu ştiu sigur, dar era fără doar şi poate trecut de ora unu dimineaţa...

— Bine, pentru moment mă mulţumesc cu atît... Acum, între noi fie vorba, dragă domnule, aveţi cumva vreo idee despre persoana asasinului ? Pe lîngă povestea (atît de copilărească) a şantajului, mă aflu în faţa unui mister aproape senzaţional : Suquet s-a dus la gară. A luat un bilet pînă la Avignon, pe care l-a returnat imediat, iar la miezul nopţii se afla la dumneavoastră, unde se îmbrăcase cu o armură. A fost gîtuit ! De ce ? Aş da mult ca să aflu, chiar de n-aş fi copoiul însărcinat cu ancheta...

Bisemont, încă o dată, îşi trozneşte legătura de oase care-i ţine loc de labă.

— Sînt la fel de mirat ca dumneavoastră, comisare.

Se gîndeşte o clipă.

— Soţia mea ştie de toate astea ?

— Nu încă... Am să i le spun chiar eu peste puţină vreme ! Vă cer să nu mi-o luaţi înainte !

— Cum doriţi, dar cruţaţi-o !

— Promis !

Se ridică. De o clipă, beculeţe colorate se aprind pe cadranul mare al telefonului. Abia aşteaptă să o şterg.

Business is business !

Încornoratul ăsta trebuie că are tone de bumbac de cumpărat şi vagoane de zahăr de vîndut... Nu pot să fac nimic pentru el, dacă-i vorba de bumbac nu am (cum este cazul cu Pinuche) nici măcar în evantaiele contra ţînţarilor, cît despre zahăr, la ultimele analize nu s-a găsit nici urmă de diabet în urina limpede a micuţului şi dragului dumneavoastră San-Antonio !

Cînd ies, refac zîmbetul clorofilat pentru domnişoara de la informaţii.

Mă apropii de ea după ce Bisemont s-a întors în birou.

— Uite ce-i, drăguţo, întrucît lucrezi la informaţii, am să-ţi cer una.

— La dispoziţia dumneavoastră, ciripeşte.

— Ce faci astă seară ?

— Cina soţului meu, zice fluturîndu-şi inelarul ca şi cînd ar fi vorba de racla cu moaştele preafericitei Broutemiche, care le-a apărat împotriva conocilor din Asia pe : Mantes cea frumoasă, Perte cea neprihănită şi Varennes la Saint Hilaire !

Veţi fi băgat de seamă mîndria copilărească ce le cuprinde pe femei cînd poartă un inel pe deget ! S-ar părea că starea de nevastă le conferă o înălţare cînd de fapt nu este decît înrobire. Doamnele acestea se căsătoresc cu beţivani, brute, încornoraţi şi sînt mîndre că tipul în chestie le-a dat numele lui. Sînt gata să şteargă ţîncii la fund, să cîrpească ciorapi, să încaseze cîte o chelfăneală, numai şi numai ca să

se cheme doamna Durand ! Aşa că nu mai insist.

— Dacă într-o zi ţi se va părea că viaţa-i grea, inimioaro, vino la mine, am o balanţă : o vom cîntări ca să vedem ce are în plus !

* * *

Cînd slujitorul mă anunţă bătrînei Bisemont, moralul acestei persoane onorabile este pe drojdie.

Sînt însoţit pînă la ea şi o descopăr, răvăşită, pe o canapea joasă, care i se potriveşte de minune. Parcă ar fi un purcoi de aur într-un sipet. Privirea îi este mai grea decît un sac de cartofi iar buzele parcă sînt nişte jghiaburi.

— Ce căutaţi aici ! suspină.

Vizita mea o scoate din minţi. Totul se învîrte, totul se clatină în jurul ei.

Biata scotocitoare în izmene se crede pierdută în nisipurile mişcătoare.

Îşi zice că o să fac să ţîşnească adevărul din gura ţevii şi că rangul social o să-i sîngereze.

Îi trimit un zîmbet cordial şi mă aşez în faţa ei înainte să mă poftească, întrucît ghicesc dorinţele semenilor mei, cîteodată.

Îi torn la iuţeală toată tărăşenia, aşa cum i-am spus-o şi soţului. Treptat o expresie de groapă integrală i se răspîndeşte pe muie. Chestia cu armura o face să dîrdîie. Proteza i se desface şi îi iese primejdios din gură. O prinde la ţanc, înainte să cadă.

— Trăiesc un vis de groază, zice.

Ca să o liniștesc, o chem la realitate și pentru a o chema la realitate, îmi este de ajuns să-i pun o întrebare mitică :

— Ce ați făcut, doamnă Bisemont, azi-noapte între unsprezece seara și unu dimineața ? Scuzați-mă, dar sînt silit să vă pun o astfel de întrebare. Soțul dumneavoastră, de la care tocmai vin, a răspuns satisfăcător.

Iată-i măcar o dată pe amîndoi fierbînd în aceeași oală.

— Cum adică ce-am făcut... Nu am făcut nimic deosebit, de ce mă întrebați...

Rămîne cu gura căscată. Apoi privirea îi devine fixă. Răsuflă din ce în ce mai repede.

— Ce încercați să insinuați ?

— Nu insinuez nimic, vă pun o întrebare răspicată la care vă cer să dați un răspuns la fel de răspicat.

— M-am dus la cinema ca să încerc să-mi mai schimb gîndurile.

— La care cinematograf ?

— Normandie...

— La ultimul spectacol ?

— Da.

— V-ați întors imediat după aceea ?

— Da. Și m-am întors pe jos, fiindcă îmi luase capul foc.

Cum se mai mută de colo colo focul din vatră, mai băieți ! Ba chiar urmează și un drum ascendent, după cum vedeți !

— Și pînă la urmă ați ajuns acasă ?

— Pe la unu, cred !

Scoate o batistă de mătase din corsaju-i îmbelşugat în care ar fi putut găzdui o familie de quakeri.

— Aşadar, netrebnicul mă şantaja ! Doamne ! Ei bine, a găsit ce-a căutat.

E cuprinsă de o mînie mîrşavă !

O doare-n cot că a fost omorît Suquet, acum cînd are dovada netrebniciei lui.

Nu mă pot împiedica să mă gîndesc — cu mîna pe inimă — că asasinul ar fi putut, că tot era acolo, să o răpună pe bătrîna Bisemont fără ca lumii nesfîrşite şi strălucitoare să-i pese.

Mînia îi încinge obrajii căzuţi, aprinzînd, dintr-o dată, luciri de soare în apus pe bijuterii.

— Nemernicul ! Mă înşela ! Oh ! Derbedeul ! Se folosea de mine !

De data asta, sînt de părere că madam Scoatemădinminţi se întrece cu gluma.

Îmi place că ia iute foc de parcă ar avea jăratec la fund, dar oricum sare peste cal !

— Doar nu v-a trecut prin cap că băiatul ăsta nu se încurca decît cu bunicuţe ! zic cu brutalitate nemaiputîndu-mă stăpîni.

Scapă de tot frîiele ! De-aţi auzi cum îi mai zornăie zorzoanele ! Se ridică, precum doamnele de la Comedia franceză cînd declamă cele mai bune pagini din Corneille.

— Afară, domnule !

O roiesc fără o vorbă.

De altfel, ce să mai zic ?

Trecînd pragul salonului, aud un geamăt, apoi o buşitură înfundată. Mă întorc. Bătrîna Bisemont a fost expediată de pe carosabil pe banii expeditorului. Zace de-a curmezişul sofalei, cu

fustele sumese peste jamboane. Îl chem pe slujitor.

— Amice, dacă ai niște săruri, du-te și presară-le în salata stăpînei !

Și după această izbutită împerechere de cuvinte (doamna Bisemont este o persoană care stîrnește la împerechere) mă iau de mînă și mă scot la plimbare.

CAPITOLUL X

În care fac cunoştinţă cu o persoană încîntătoare ; şi în care persoana încîntătoare mă învaţă să o cunosc mai bine

Anuarul actorilor de cinema îmi dă adresa Annei Dotriche. Îmi dă şi fotografia ei şi constat că persoana în chestiune este blondă, cu privirea galeşă şi că trebuie să fie tare bine să o ai în pat cînd eşti răcit.

Mai aflu, tot datorită acestui anuar edificator, că a jucat în mai multe filme mari, cum ar fi „Furca dintr-un baston", „Nu-mi zgîria inima", „O puştoaică de groază" şi „Cozonac, Brînză şi Constipaţie", Marele Premiu al eschimosului Gervais la Bienala de la Cotrobăie-n-Sertar. A mai jucat şi în piese de succes ca „Mă vrei, mă ai" (în indiană Yma Sumac) şi „E benzină în lampa de sudat", dramă în trei acte şi un punct de sudură.

Cînd o sun acasă, Patheul-de-ţară-Marconi lasă să picure o melodie care te sileşte să pui la fereală borcanele cu smîntînă dacă nu vrei să le vezi prefăcîndu-se în unt.

Puştoaica vine să-mi deschidă. O recunosc urgent. O frumoasă piesă de colecţie îmbrăcată

foarte sobru. Poartă un pantalon colant care imită blana de panteră veritabilă. Papuci din lamé cu nasturi de sticlă în vîrf. Un corsaj tango, decoltat pînă la pubis de Chavane, și, în minunatu-i păr de aur, un fular de la Hermes înfățișînd un os de hering pe o farfurie.

— Ce doriți ?

— Să stăm de vorbă cîteva minute!

Își zice că sînt vreun admirator și mă poftește într-un studio nuclear care trebuie că-l costă o avere pe Bisemont.

— Pentru ce ați venit ? se sclifosește. Vreți un autograf ?

— Da, pe asta.

Îi prezint legitimația de sticlete. Își încruntă dîrele de creion care-i țin loc de sprîncene.

— Sînteți copoi ?

— Pînă-n vîrful unghiilor.

— Dar eu...

O străpung cu privirea.

Poate că joacă admirabil rolul de dădacă zăpăcită pe scenă, dar în viață, se preface tare prost că-i mirată. Sînt gata să pun rămășag o măsea de minte pe mintea natîngilor că moș Bisemont a prevenit-o deja telefonic despre probabilitatea vizitei mele.

— Vin să vă pun o întrebare pentru a avea conștiința împăcată, domnișoară Dotriche.

— La dispoziția dumneavoastră..?

Este plăcut surprinsă să dea peste un polițai așa băiat frumos (dacă credeți că-mi fac prea

multă reclamă, spuneţi-mi-o verde-n faţă, o să mă duc în altă parte să-mi îndulcească pilula).

Mă soarbe din ochii-i tot mai vasîlinaţi.

— Domnul Bisemont, pe care trebuie că îl cunoaşteţi, pretinde că a petrecut mai multe ceasuri împreună cu dumneavoastră după ce aţi ieşit de la teatru, ieri seară, aşa este ?

Am dreptul la un zîmbet revăzut şi corectat de Louise Mariano.

— Aşa este, domnule Comisar.

Iată dovada că omul de afaceri a prevenit-o pe puştoaică de vizita mea. Căci nu i-am arătat decît legitimaţia de poliţist în care gradul nu este trecut.

— Aşadar, ieşind de la Varietăţi, aţi venit aici ?

— Da.

Oftez.

— Domnul Bisemont este tare norocos...

— Linguşitorule !

— Gîndesc ceea ce spun. V-am văzut în „Aşază-te pe brise-jet * Eraţi formidabilă.

— Oh ! n-aveam decît un rol lipsit de importanţă.

— Dar aţi pus atîta suflet în el, dragă Anne Dotriche, încît nu mai putea fi aşa.

Aici începe bîţîiala în stilul „m-am aşezat pe un muşuroi de furnici". Nu-şi mai încape în piele de bucurie.

— Nu ştiam că există poliţişti atît de curtenitori ! şopteşte cu o voce din esofag...

* Brise-jet — ajutaj, tub adaptat la robinet pentru a relua debitul şi a evita împrăştierea stropilor (n.t.)

Se ridică, cu o privire întrebătoare:

Beți un păhărel ?

— Cu plăcere...

Ne servește două scotchuri tari și încă din cel bun. Nu începe vorbă, nu cu ce cîștigă pe scenă își poate oferi bătură de *first quality*. Cu cît cîștigă ea, își poate lua aspirină pentru dureri de cap. Și poate ciorapii de nylon pe care unii mai glumeți îi scot agățîndu-i cu unghia !

Dăm scotchurile pe gît...

— Sînt bucuros că-mi sfîrșesc ziua cu dumneavoastră, zic, asta-mi îngăduie să mai zăbovesc...

Adaug, cuprins de o falsă îngrijorare :

— Poate trebuie să vă pregătiți ?

— Nicidecum, astă seară este relâche, iar Bisemont nu vine, din pricina...

Își mușcă buzele. De data asta nu mai începe nici-o îndoială, a prevenit-o... Fac pe prostănacul care se lasă strivit fără să ia numărul mașinii.

— Poate o să fiți de părere că nu mă port cum trebuie ca polițist, dar dacă nu aveți nimic de făcut, am putea uni două singurătți și să luăm masa împreună, ce ziceți ?

— Se poate spune că sînteți un polițist fără fasoane.

— Și se mai poate chiar adăuga că, în afara timpului pe care îl petrec cu femeile, nu sînt polițist nici de doi bani !

Ce mai, treaba merge ca pe roate, dacă îmi pot îngădui această imagine îndrăzneață.

După o jumătate de oră, iată-ne instalați la Max în strada Arcadiei, în fața unui homar cu

portocale care ar putea figura pe coperta unei reviste gastronomice.

— Şampanie ? întreabă Max?

— Mai întrebi !

Şi acum, pentru cei care au un ou în aspic în loc de creier, a venit vremea să ridic vălul de pe ce am de gînd să fac.

Dorinţa mea tainică nu-i o dorinţă tăinuită, aşa cum aţi fi îndreptăţiţi să socotiţi, dar mi-ar plăcea să o fac să bea niţel pe miss asta ca să o trag de limbă.

N-o să-mi scoată nimeni din cap decît cu cleştii şi cu o încărcătură de plastic, ideea că am lucruri interesante de aflat despre Bisemont. Se vede cît de colo, a povăţuit-o bine pe Anne Dotriche şi dacă o să ştiu să trag sforile, înainte de sfîrşitul serii, nostima culegătoare de strigăte de bravo îşi va fi golit sacul.

Iată de ce mă arăt cît mai puţin sticlete cu putinţă faţă de această cocotă !

Radem o primă fiolă la homar, pe a doua la friptura de miel cu mirodenii şi o destupăm pe a treia la sufleul Monseigneur. Anne are un gîtlej pe pîrtiile căruia se va putea organiza slalomul uriaş iarna viitoare. E o plăcere să ieşi cu o tipă care mănîncă fără mofturi. Doamnelor, nu uitaţi că bărbaţii au o slăbiciune pentru femeile mîncăcioase !

Le este silă de năzuroase, de cele care ronţăie pesmeţi, de pipiţele care se mulţumesc să-şi lase rujul pe marginea paharului, de cele care lasă copanul de pui în farfurie, care abia zgîrie friptura în sînge, care strîmbă din nas la pulpa de oaie, care frunzăresc sparanghelul, lasă şer-

belul în pahare, într-un cuvînt de plicticoasele manierate...!

Anne Dotriche mănîncă cu poftă, bea zdravăn (asta zic şi eu gagică, nu ?) fapt care nu o împiedică totuşi să-mi împuieze capul cu toate cancanurile din cinema.

Aflu că Gim Nastică face menaj cu un agent ciclist ; că Dorothé Lipton o să divorţeze de al patrusprezecelea soţ ca să se mărite cu al cincisprezecelea în al şaisprezecelea arondisment şi că actriţa japoneză Fousy-o-Pô s-a procopsit cu o gălbinare pe cînd vizita o uzină de miambal.

După desert ne facem nevăzuţi.

Gagica este făcută cît trebuie. Se veseleşte fără rost, pur şi simplu pentru că găseşte că viaţa, este mişto de halit, şi sînt silit să o sprijin de o manetă ca să o ghidez pînă la caleaşcă.

Întorşi în garsoniera ei, îmi întinde braţele.

— Eşti cel mai gigea copoi de pe lume, mă asigură. Meriţi să te pup.

Mîndru de asemenea preţuire, suprim distanţa care ne desparte buzele şi îmi iau lozul în stăpînire : nu-i cît cel din Tranşa specială de Crăciun, dar nu-i nici de aruncat.

E cinema de calitate. În relief, vestita născocire a fraţilor Tactils !

Fătuca Dotriche nu se lasă mai prejos. Ştie să-şi ţină făgăduielile.

Poate am mai întîlnit (şi dat peste) unele mai meştere în şerpuirea noadei, dar aşa scrupuloase ca ea, niciodată !

Fetişcana asta face ea singură cît o recepţie la Regina Angliei : cu focuri de artificii cu tot !

Știe Bisemont ce face cînd îi votează credite ; le merită. În orice caz, dobînzile sînt plătite prompt.

Pun să-mi ramburseze trei cupoane și telefonez la cazarma Champerret ca să cer ajutor domnilor cu căști de aramă. Și pe urmă, îmi place să fac lucrurile pe scară mare.

Nu-mi stă în obicei să intru în amănunte scabroase ; sau dacă mi se întîmplă să intru, ies întotdeauna cu capul sus ; dar vă pot mărturisi că am trăit în garsoniera frumoasei Anne clipe de calitate.

Cînd i-am făcut demonstrație cu aparatul meu de deblocat sertarele de la scrinuri, mi-a spus că îl adoptă și îmi comandă trei lăzi cu robinete. Ce mai, înțelegerea cea mai cordială s-a stabilit între noi, cu toate că nu-i prea mult loc, v-o garantez prin contract ce se poate reînnoi prin reconducție tacită.

Îmi țin atunci un logos vehement, pertinent, judicios și de circumstanță.

Îmi zic textual, fără să schimb nici o virgulită : „Frumosul meu San-Antonio, i-ai dovedit acestei delicioase persoane că nimic din ce e omenesc nu-ți este străin ; acum, trebuie să-ți dovedești ție însuți că ești sticletele *number one* printre caralii."

Gîndit și făcut. Chem acum în ajutor cele mai tăinuite șiretlicuri ale mele.

— Iubirea mea albastră, susur în pîlniile acustice ale teatralistei, o să-mi încalc datoria profesională care constă înainte de toate în a păstra tăcere... dar țin prea mult la tine de acum ca să te las să înfrunți o primejdie...

Auzind aşa ceva, domnişoara Anne se ridică într-un cot. Are pieptul bine potrivit căci, în poziţia aceasta faimoasă, buşoanele ei de radiator „scot coarne".

— O primejdie ! declamă cu glas profund asemeni celui al Marlenei Dietrich vorbind într-un mormînt.

— Da. În ce îl priveşte pe Bisemont. Am toate motivele să cred că domnul ăsta e un sadic primejdios...

— Nnnu ! zice cu glas tremurat.

— Ba bine că nu ! Şi încă unul care nu stă degeaba ! Pînă acum a ieşit basma curată, dar cred că a făcut o prostie şi că vom izbuti să-l înhăţăm... Sper să reuşim înainte să ucidă pentru a şaisprezecea oară.

— Pentru a şaisprezecea oară ! Dar este îngrozitor !

— Ce vrei, este un însetat de sînge.

Se lasă o tăcere grea.

Răsucesc butonul radioului. Domnul Jean Nohain bîntuie pe unde. Îl las s-o facă, întrucît am nevoie de zgomot. Trebuie să spun că este dezlănţuit. Tocmai prezintă publicului de la Alhambra-Maurice-Chevalier o reconstituire a Basmelor lui Perrault. Michel Simon este deghizat în Scufiţa Roşie iar Charles Humez face pe bunicuţa ! O găselniţă, ce mai ! Vine şi lupul, sub trăsăturile lui Fernandel.

În loc să o halească pe bătrînă îi cîntă Scufiţei Roşii „Prietenul cătană" şi imediat după aceea Muzica Văzduhului interpretează „Urcăte acolo sus"...

În timp ce eu mă distrez, Anne cugetă, ceea ce nu i se întîmplă decît o dată la un an bisect.

Deodată pune capăt geniului recreator al domnului Nohain.

— Spune-mi... Este ceva serios în ce mi-ai spus despre Bisemont ?

Ridic din umeri foarte destins.

— Oh ! o eroare judiciară este cu putinţă !

— Dar dacă este cum zici tu !

— O să-l înhăţăm într-o zi. Pînă la urmă tot îl prindem...

— Numai că pînă atunci...

— Cum să-ţi spun, de-am avea măcar o dovadă...

— O dovadă ?

— O dovadă că ne-a mințit. Dar nu, de fiecare dată are un alibi care rezistă ; uite, în ce privește afacerea din noaptea asta, de exemplu... În timpul crimei era aici, în brațele tale de catifea... Ce să obiectezi la asta, de vreme ce chiar tu depui mărturie !

Se înfioară uşor, ca o barcă ce intră în vîrtejul fluviului.

Părul de aur (vopsea Oréal, am dovada) îi cade ploaie peste ochi, precum frunzișul unei sălcii toamna (dacă după asta nu am dreptul la pensie ca bătrînii scîrța-scîrța pe hîrtie și la Academie, înseamnă că mă apuc de smingăleli porcoase pe pereți).

— Ascultă...

— Îngerul meu ?

— Eu... Nu-i adevărat, Bisemont n-a rămas aici astă-noapte !

— Nu e cu putinţă !

— Ba da. M-a adus acasă și ne-am despărțit jos zicîndu-mi că trebuie să se întîlnească cu un client important la club...

— Atunci de ce mi-ai împuiat adineauri capul cu baliverne ?

— Îmi telefonase înainte să vii, ca să-mi spună ce să fac... „Am să-ți explic, a adăugat. Dacă îmi confirmi depoziția, o să primești haina de vizon !“

Un imn, un tedeum, un cînt eliberator se înalță în mine.

Mă aplec peste Anne Dotriche și îi decernez pupătura — casei, fondată în 1884, care a obținut *la palme d'or* la Tombouchetrou, Leul din Belfort, medalia de bronz a Păroșilor din Orient și al douăzeciștreilea Mare Premiu Întîi la salonul de Arte Plastice de la Palavas-les-Flots.

— Sinceritatea ta îmi merge drept la inimă, afirm.

I-o dovedesc. O fac cu ușurință și plăcere. Așa cum cunoști sînii, așa-i cinstești, după cum proclamă Rivoire și Corret în Tratatul despre dezintegrarea lui Anhouil.

— Îți pui lacăt la gură, da ? îi recomand, după o ultimă pupătură. Nu trebuie să știe că ai vorbit, fiindcă ar avea niște reacții îngrozitoare.

— Fii fără grijă ! De altfel o să fac în așa fel încît să nu-l văd între patru ochi pînă cînd...

— Bravo !

Abia mă țin să nu pufnesc în rîs. Din pricina gogoșilor mele, moș Bisemont va fi ținut la linia de Centură !

Dar notați că, la anii lui, puțină odihnă n-o să-i strice. După cum spune cu atîta îndreptățire domnul ministru al P.T.T. în remarcabila Carte Oficială a Abonaților de telefon din 1958 din Departamentul Seine-et-Oise : „Apelul la număr este obligatoriu. Răspundeți fără întîrziere și evitați cuvintele de prisos". Va fi silit să facă dragoste prin corespondență.

La urma urmei, stilul este omul !

Mă ridic, spun mulțumesc, bună seara și pe curînd.

Și mă duc să mă cufund în noaptea îmbătătoare a *gay-Parisului.*

CAPITOLUL XI

În care bag de seamă că extremele se ating

O apatie mohorîtă domneşte în localurile aproape pustii ale cabanei sticleţilor cînd îmi fac în biroul Inspectorilor o intrare magistrală.

Bérurier stă în fotoliul lui rotitor. Cu mîinile încrucişate pe pîntece, cu găina trasă pe ochi, cu picioarele pe birou. Fiind un om care sacrifică totul confortului personal, şi-a pus şosetele găurite...

Mă apropii tiptil, apuc de marginea biroului şi trag. Gagiul Béru, pierzîndu-şi echilibrul, cade în bot. Se trezeşte în patru labe şi se ridică furios nevoie mare. Întrucît era descins la curea, pantalonii îi cad în vine. Acum Grăsanul seamănă cu un elefant în izmene. Nu-i pasă.

— Puteai să-mi rupi gîtul ! urlă, profitînd de faptul că pantalonii îi sînt căzuţi ca să se scarpine cu furie în fund.

— Da de unde, protestez. Cum să-ţi rup gîtu cînd n-ai ?

— Băgate-aş..

— Te rog ; uiţi că îţi sînt superior ierarhic ! Şi că sintem aici în locul şi în exerciţiul funcţiunilor...

Grăsanul îmi răspunde că i se filfîie de ierarhie, ceea ce, în ţinuta lui de acum, nu îngrijorează ierarhia, cum zicea marchiza Tortillon-du-Prose. Mai zice că de alde ăştia ca mine, comisari, face rost fără bătaie de cap cu pilulele Miraton, şi ca nici colivia asta cu sticleţi nu-i stîrneşte respectul mai mult decît un edificiu public hărăzit alinierii.

Acestea fiind spuse, bagă de seamă că pantalonii îl împiedică să meargă, se apleacă icnind, îşi potriveşte acele de siguranţă care îi ţin loc de nasturi. Reface un nod la breteaua din dreapta, ruptă la jumătate, şi se aşază...

— Cum merge misiunea cu fata ? îl întreb întinzîndu-i pachetul cu ţigări.

Ia una, o răsuceşte să o înmoaie ; izbuceşte să o strivească, o întăreşte cu o bucăţică de hîrtie gomată şi după ce o aprinde cu bricheta-torţă din aramă ştanţată, cu fitil fumegînd şi moletă demultiplicată, reuşeşte să o fumeze pe trei sferturi şi să-şi ardă firele de păr din nas !

— Am dat-o gata, declară doct..?

— Misiunea ?

— În nici un caz pe faţă ! Nu-i genul meu !

— Se potriveşte de minune, fiindcă m-aş fi mirat să fii tu genul ei!

— Fie că sînt, fie că nu sînt genul ei, mi-e silă de mucoasele astea care se distrează făcînd pe banchistele. M-a făcut elefant neghiob, îţi dai seama. Sfinte Dumnezeule, cînd l-am cîrpit o labă!

Ştiu ce înseamnă „cînd i-am cîrpit o labă", semnată Bérurier.

— Cîţi dinţi a scuipat?

— Şi-a luat valea...!

— Ia povesteşte...!

— Am adus-o în birou. Jos, la postul de gardă, nici ţipenie, i-am trimis vorbă lui Pinaud...

— Mai departe?

— Le-am zis şi băieţilor să o lase în pace dacă o văd uşchindu-se...!

— Şi?

— Am urcat aici... I-am zis să stea jos... După care m-am apucat să cotrobăi prin dosare ca şi cînd căutam ceva şi nu găseam!

— Strălucită viclenie de război ce îţi onorează spiritul de iniţiativă...!

— Înjuram de mama focului, vînăt de furie... Am trecut în biroul tău unde am continuat tămbălăul... Şi cînd m-am întors! Zbîrrr! Ia păsărica de unde nu-i...!

— Grozav... Ai veşti de la Pinuchet?

— Încă nu...

Ca în filmele bine regizate, bigofonul cîntă „Ridică-mi receptorul". Fac ce zice. Vocea tremurată a unui Pinaud guturăiat îmi strănută ceva nedesluşit în trompele lui Eustachio.

— Vorbeşte mai clar ! îi ordon.

Reia.

— B-am ţinut după vată !

— Unde este ?

— A bers, a bers pîn Baris !

— Apoi ?

— A-ndrat într-un bistro !

— Mai departe ?

— S-a dus să delefoneze guiva !

— Şi ?

— Acum aşdeabtă ! Cred că o ză vină gareva dubă ea !

— Adresa bistroului ?

— „Le Zavoie", pe Afnue de Wagram !

— Foarte bine, nobil moşneag. Franţa îţi strigă mulţumesc prin vocea mea de trîmbiţă.

— Şi îţi zice ză te ia dragu' brin vocea mea guturăiată ! A dat boartea beste bine ţinîndu-bă dubă vata asta !

Închide. E cătrănit rău Pinuche... De cum îl voi schimba din misiune, se va repezi într-o farmacie să-şi cumpere termogen. E latura lui de înghiţitor de flăcări.

— O şi întinzi ? se informează Béru — ticălosul.

— Da.

— Pot să mă retrag în apartamentele mele ?

— Nu. Poate o să mai am nevoie de tine...

— Nu m-aș mira să-mi pună nevasta coarne, se supără drăguțul de el : nu sînt niciodată în cuib !

Întrucît are o doză puternică de filozofie peste stratul congenital de șoricl, se așează în poziția de la început.

Cu picioarele pe birou, cu mîinile pe ambalajul mațelor, își lasă pleoapele jegoase peste ochii bovini și pe-aci ți-e drumul în lumea viselor.

* * *

La ora asta, bistroul „Le Savoie" e plin ca rania unui soldat în permisie. Sînt o grămadă de domni-doamne care mănîncă tartine cu ceva și golesc pahărele. (Încercați, e nemaipomenit).

Intru la bar și, pitit după doi turfiști care deplîng încetineala unui anume Laxativ II, îmi rotesc periscopul prin sala cea mare.

În cele din urmă, îl descopăr pe moș Pinaud ghemuit pe o banchetă, cu un grog tare în față. Așteaptă să se răcească un pic, ca să-și expedieze niște calorii *made un Jamaica* în burdihan.

Caut mai departe și o zăresc pe Josée, la capătul sălii, așezată după niște ghivece de flori cu plante verzi din fibrociment dat cu vopsea de ulei.

Nu scapă intrarea din ochi.

Bătrîna relicvă avea dreptate : vădit, și fără îndoială, așteaptă pe cineva...

Pînă la sosirea numitului cineva comand o bere blondă (în seara asta nu-mi ofer decît blonde) și încep să mă gîndesc la decesul lui Ludovic al XVI-lea, întrebîndu-mă ce ar fi făcut societatea Lloyd dacă monarhul ar fi semnat o asigurare pentru cap.

Vîrtejul întîmplărilor nu-mi lasă vreme să lămuresc lucrurile. O văd pe Josée stăpînindu-și o mișcare de bucurie cînd zărește venind spre ea un domn care nu este altul decît moș Bisemont.

Dacă aș mai avea praf de mirat m-aș mira, numai că mi-am epuizat stocul în cursul zilei aștcia năucitoare și trebuie să aștept trecerea reprezentantului ca să-mi fac noi provizii.

Bisemont și-a pus un pardesiu *trois quarts* și l-a ridicat gulerul. După cum se vede, nu ține să fie recunoscut și dorința lui cea mai arzătoare ar fi să se deghizeze în om invizibil.

Își deplînge realitatea organică și, neavînd cum să lupte cu ea, se strecoară spre Josée Boyer, după ce a rătăcit prin sală. Se așează pe furiș lîngă fetișcană. Încep o conversație care nu ține mult. Apoi Bisemont scoate portofelul din

buzunar și îl deschide sub masă. Numără bancnote, aș jura pe onoarea unui ministru al Finanțelor.

De altfel, vînzătoarea de bluesuri întinde mîna. După care vîră în buzunar ceva ce, în nici un caz, nu poate fi un aspirator cu frecvență variabilă.

Chelnerul se apropie ca să se intercseze de dezideratele domnului. Dar acesta face un gest de refuz și se ridică.

Rapidă strîngere de încheieturi cu puștoaica...

Se cară.

Arunc niște mărunțiș pe tejghea și mă iau după el. Pinaud se va ține mai departe după domnișoară. Îl las să se spetească pînă cînd o face o dublă pneumonie.

Bisemont o ia înapoi pe Avenue cu pași mari. Pesemne că în fiecare dimineață face o înviorare musculară, fiindcă e într-o formă fizică uluitoare... Ședințele de vibromasaj la Anne Dotriche nu sînt nici ele străine de starea grozavă de conservare. Iată o fată care face cît toate izvoarele de tinerețe la un loc, fie că sînt ale abatelui Soury sau ale Sfinției sale Papa.

Bisemont se oprește în fața mașinii, o Bozon-Verduraz sport cu caroseria făcută de Dior, cu ambreiaj cu injecție suprapusă și cu conjuncție coordonatoare, scaun basculant și prepoziție invariabilă.

Ia loc în vehiculul lui cu benzină și demarează. Datorită unei întîmplări norocoase, rabla

mea este parcată la zece metri. Urc și mă lansez pe urmele businessmanului ; un stop mi-l aduce la doi pași.

Apoi, goana prin Paris.. Bisemont ăsta, ce cutezător ! Conduce nebunește pînă la Anne Dotriche ca să o pună să-i joace piesa „Dezgolește-te-te“ cu casa închisă !

Îl urmăresc cu greu, cu toate că natura sau bărbosul m-a înzestrat cu o pricepere la mînuirea volanului care o amintește pe cea a lui Fangio *.

Rîd pe sub mustăți cînd îl văd pe acest scump domn pătrunzînd în clădirea teatralistei.

Ce mai primire îl așteaptă, drăguțul !

Numai că domnișoara e plină ochi ca o carieră părăsită !

Îmi zic că nu-i departe clipa cînd o să-l apuc de gîtiță, căci vinovăția lui este în afară de orice îndoială.

Un mănunchi de bănuieli grave îl copleșesc. Ca să vă luminez mintea încețoșată, o să-mi permit luxul să vi le înșir :

Primo : știa că Suquet era amantul nevesti-si și că o șantaja,

Deuxio : alibiul pe care mi l-a dat privitor la felul cum și-a petrecut seara, a fost o scorneală.

---

* Fangio, Juan Manuel — pilot de curse argentinian, de 5 ori campion al lumii. (n.t.)

Troisio : a venit să-i dea ceva bîştari lui Miss Josée, pe cit se pare că să-i închidă pliscul.

Cu aşa ceva, e numai bun de ghilotină... Măcar că în Franţa, încornoraţii au dreptul la clemenţa juraţilor şi la pensie de bătrîneţe ; căci cornul lor e cornul abundenţei !

Trece timp, ceva cam multişor. Apoi Bisemont reapare. Nu mai este acelaşi om, parcă şi-a petrecut vacanţa mare într-o baie de aburi. În zece minute, a slăbit... Faţa i s-a scofîlcit... Merge ţeapăn pînă la maşină... În loc s-o ia din loc, rămîne prostit o clipă la volan... În sfîrşit demarează, dar demarajul este lipsit de nerv... Maşina lui tip sport are probabil impresia că ţine locul unei rîşniţe de cafea fără ca nimeni să i-o fi spus.

Demarez şi eu, apoi îmi zic că urmărirea asta infernală este mai caraghioasă decît un Bardot (produs, după cum zic dicţionarele, al împerecherii dintre un cal şi o măgăriţă). Ştiu de unde să-l iau pe tip... Sînt de părere că aş face mai bine dacă i-aş lua un interviu drăgălaşei Anne Dotriche. În focul explicaţiei, poate că Bisemont a lăsat să-i scape cuvinte necugetate pe care este bine să le culegi cît mai sînt calde de pe rafturile pentru ochelari ale Miss Subretei.

Intru în studioul marrrii vedete de mîine şi ciocănesc la uşa pe care, plecînd, Bisemont a uitat să o închidă. Anne pesemne că-şi balizează suprafaţa de reparaţie în baie. Nu are cum să audă fiindcă robinetele de la cadă fac un zgomot

mai mare ca intensitate decît cel pe care îl face arătătorul meu îndoit în panoul central al uşii.

Aşa că intru *at home*. La urma urmei, mi-a dovedit că eram oricînd binevenit în interiorul ei.

În living e pustiu...

— Cucu ! strig ! Ceea ce se cuvine să faci cînd vii în urma lui Bisemont.

Aştept o clipă după care mă duc să bat la uşa de la baie. Robinetele curg cu vuiet niagaresc.

Nu este cîtuşi de puţin discret să dai buzna peste o doamnă în baie, chiar dacă o cunoşti *de visu* şi *de tactu* !

Iată de ce, ca un desăvîrşit om de lume, decorat cu curtenia franţuzească de către sindicatul şoferilor de taxi din Paris, mă întorc şi iau loc.

Trece un minut şi ce-mi văd ochii sub uşa cabinetului de toaletă ? Un firicel de apă. Aşa cum vă zic. Chiar dacă s-ar revărsa cada şi nu m-ar mira peste măsură, precum zice croitorul meu.

Mă reped, deschid... Şi ce între-zăresc ? Anne Dotriche prăbuşită pe dalele ude ale băii, în capot, cu un *coupe-papier* implîntat în gît pînă la plăsele.

Spuneţi drept, aşa-i că-i de prost gust ?

Şi cînd mă gîndesc că mai devreme cu un ceas afirmam fără să cred că domnul Bisemont este un vampir primejdios ! Nu am cu ce mă mîndri!

De fapt, din pricina mea a murit frumoasa declamatoare. Probabil că amorezul i-ar citit prea multă silă pe față. A priceput că mirosise ceva ; a tocat-o mărunt cu întrebări iar ea, pînă la urmă, i-a zis-o verde în față. Atunci a așezonat-o. Iar eu stăteam ca timpitul jos, în vreme ce el îi secera carotida !

Ce ticăloșii !

Nu-mi mai rămîne decît să-l înhață pe Bisemont și să-i spun cum văd eu lucrurile.

CAPITOLUL XII

În care Bérurier se trezește pentru a doua oară și face puțină mișcare ca să nu adoarmă iarăși

Servitorul cu ifose de deunăzi vine să-mi deschidă. Nu mai este îmbrăcat ca un sclav și e în cămașă. Probabil că o ajuta pe bucătăreasă să spele vasele ; sau poate că-i făcea felul.

Cînd mă recunoaște, mîhnirea i se așterne pe față, ca și cînd în locul unui băiat simpatic, frumos îmbrăcat, se pomenește cu o comisie de cioclii răpuși de muncă.

— Tot eu sînt, îi zic, foarte urban.

Era de altfel prenumele străbunicului meu. Cel care s-a dus la Sedan cu Bazaine și s-a întors cu un picior din lemn de inimă de nuc (îi dădea mîna).

— Ce doriți ?

— De data asta, pe domnul Bisemont vreau să-l văd !

— Nu știu dacă domnul e acasă !

— Este, i-am văzut mașina jos.

— La ora asta, domnul trebuie să se fi culcat !

— Atunci îl baţi uşurel pe umăr şi-i spui că-l caută un copoi ; o să vezi că se trezeşte cît ai bate din palme !

Îşi stăpîneşte o strîmbătură de bolnav de gălbinare care pozează pentru o revistă specializată în vezica biliară.

— Vă rog să aşteptaţi, zice, în stil foarte Régence.

Se face nevăzut.

Cît lipseşte, admir o pînză de Buffet în anticameră. O adevărată splendoare. Înfăţişează o frunză de castan pe capacul unei maşini de spălat. Este de o mare frumuseţe şi de o sobrietate monumentală. Vă dă peste cap concepţia intrinsecă despre comportamentul secund. Vă extrapolează ; vă bivalenţează ; vă edulcorează !

O frunză de castan de Buffet, nu mai este o frunză de castan ; este permanenţa sedimentară a ciclului azotului !

Uşa se deschide şi se iveşte un Bisemont descompus.

Unde-i oare trufia bărbatului cu ţeasta ca un supozitor ?

Este jalnic ca o creangă frîntă dintr-un pom! Iată cuvîntul exact : este frînt !

Nu îndrăzneşte nici măcar să rostească ceva banal, o vorbă de bun venit.

Se uită la mine cu ochii ca nişte virgule. Parcă ar fi desenaţi de Modigliani !

— Îmi cer scuze că vă deranjez atît de tîrziu, zic, dar ţineam neapărat să vă complimentez

pentru treaba făcută... Talentul dumneavoastră de a gîtui și tăia beregata l-ar pune pe gînduri pînă și pe un laringolog !

Dă din cap.

— Nu sînt eu !

— Bine ! V-aș fi recunoscător dacă m-ați urma fără să vă împotriviți. Știu că este cam tîrziu pentru a aresta lumea, dar sînt cazuri de excepție !

Clatină din cap.

— Știu că totul este împotriva mea, dar...!

Bun, se desmeticește.

Totuși cred că nu va face greutăți să ia loc la masa tratativelor. Mai ales dacă bunul Bérurier, omul cu mîinile de fier, îi va servi meniul.

Béru tot mai sforăie cînd Bisemont și cu mine intrăm în birou după un scurt drum cu mașina în timpul căruia nu am rostit nici o vorbuliță.

Cînd grăsanul trage la aghioase, crezi că asiști la campionatul mondial de papuci zburători.

Îi dau una peste tichie. Se trezește răcnind :

— Pun eu mîna pe tine, tîrîtură !

Urmarea unui coșmar.

Se uită la mine, cu ochii ca niște guri de scurgere de chiuvetă, neșters la nas, cu buzele bă-

loase ! Minunat specimen de beţivan francez care doarme după băutură.

— La treabă, Grăsane, îţi aduc un muşteriu, pune-ţi pantofii căci vreau să spună tot înainte să piară în camera de gazare...

În timp ce Bérurier îşi strînge şireturile la pantofii numărul şaizeci şi patru de fetiţă, îl împing pe Bisemont în jilţul rezervat interogatoriilor.

Apoi îi telefonez lui Magnin, pe care-l chemasem de la Anne Dotriche.

— Ai examinat *coupe-papier*-ul, băiete ?

— Da : nu-s amprente !

— Adu-mi-l...

Închid.

— N-are rost să umblăm cu vicleşuguri, zice Bisemont, este cel din biroul meu, l-am recunoscut...

Zîmbesc.

— Aţi avut timp să vă pregătiţi sistemul de apărare, domnule Bisemont, spuneţi-mi-l înainte să ne aplecăm asupra adevărului gol-goluţ.

Trebuie întotdeauna să-i lăsăm pe cei de la arest preventiv să-şi golească sacul cu minciuni înainte să trecem la lucruri serioase, fiindcă pe urmă fac complexe.

— Nu am asasinat-o pe Anne, domnule Comisar. Şi nu l-am omorît pe băiat !

— Bun. Asta-i tot ?

— Nu am ce să vă spun altceva. Cînd am ajuns la amanta mea, adineauri, am găsit-o în baie cu gîtul tăiat. Am şovăit să anunţ poliţia, dar mi-am zis că date fiind împrejurările, nimeni nu va crede în nevinovăţia mea... Şi...

Îi tai vorba.

— Cît timp aţi stat la dommişoara Dotriche ?

— Cît am intrat şi am ieşit !

Mă dau mai aproape.

— Îmi torni gogoşi, Bisemont. Te-am urmărit, astă seară !

Din nou şira spinării i se îndoaie.

N-are baftă şi pace. Sînt zile cînd nimic nu-ţi iese cum trebuie.

În seara asta nimic nu-i iese lui Bisemont !

— Ai rămas mai mult de zece minute la fată ! Atît cît trebuie ca să ai o explicaţie cu ea, să afli din gura ei că mi-a mărturisit că ţi-a folosit drept alibi... Şi atît cît trebuie ca să-i închizi pliscul pentru totdeauna !

— Nu ! Jur că nu !

Aici, Béru, trezit de-a binelea, cu încălţările legate cum se cuvine, cu privirea vioaie ca a unui peşte pescuit doar de săptămîna trecută, intervine.

Cînd vede pe cîte unul în arest e la fel ca un cîine care vede un pom : îi vin fel de fel de pofte.

— Nu jura, tunsule ! îi zice chelului Bisemont pocnindu-i un dos de labă peste faţă !

Celălalt se răsuceşte în demnitatea lui rănită.

— Resping astfel de procedee ! declară.

Un astfel de limbaj nu-l tulbură pe Grăsan care-i dă un cap în mutră în chip de scuze.

— Respinge-o şi pe asta ! zice, cu ironie îndrăcită.

Violenţa izbiturii îl face pe Bisemont să vadă o constelaţie necunoscută pînă atunci astronomilor. Îşi mîngîie suprafata afectată de coliziune.

— Mojicule ! zice...

Béru îşi iese din pepeni. Îl apucă pe omul de afaceri de gîtlegău, îl ridică pe jumătate din jilţ, mai-mai să-l gîtuie.

— Te-nvăţ io să te porţi, tîmpitule ! zice...

Şi-i mai catapultează un pumn în bărbie care-l sileşte pe Bisemont să-şi evacueze proteza.

Lăsînd de o parte orice demnitate, tipul se prăbuşeşte cu ochii plini de lacrimi.

— O să dai tot din tine, cred, îi zice Grăsanul pocnindu-i în scăfîrlie o labă care ar omorî un iepure.

Pe chelia lui Bisemont, orice vînătaie se întinde ca uleiul. Cînd încasează o lovitură, o primeşte în plin... Nu mai are amortizor !

— Am să vă spun ce știu... Numai ce știu ! Tot ce știu ! declară. Nu pot născoci fapte care să confirme bănuielile dumneavoastră, domnule Comisar !

Fac pe milostivul. După una rece, una caldă ; nimic mai nimerit pentru a schimba moralul cuiva.

— Spune !

Se uită chiorîș la lăboaiele Grăsanului, gata oricînd să-și facă jocul de paiațe vesele.

— Ieri seară, cînd să plec de la birou, am primit o scrisoare anonimă...

— Pe ce cale ?

— Preumatică !

— Ce se spunea în scrisoare ?

— Dacă vreți să vedeți pînă unde merge ticăloșia soției dumneavoastră, duceți-vă la miezul nopții pe malurile Senei aroape de Saint-Cloud, pe partea dinspre Boulogne...

— Ce-ați făcut ?

— Păi, m-am dus, după ce am însoțit-o pe Anne acasă. Eram cu atît mai înclinat să dau crezare scrisorii, cu cît soția mea pretinsese că vrea să se ducă la cinema, ceea ce i se întîmplă rar.

— Bine, bine, bine ! Mai departe ?

— De la miezul nopții pînă la unu dimineața, am umblat de colo-colo pe malurile Senei, stîrnind neliniștea perechilor de îndrăgostiți pe care le tulburam din zbenguială... Nu am văzut-o

pe nevastă-mea și m-am dus acasă. Unde de altfel se afla...

— Ați păstrat scrisoarea aceasta anonimă ?

— Nu...

— Firește ! rîde gras Béru pe care „nu-l duci".

— Un soț nu prea are chef să păstreze misive de acest fel, obiectează Bisemont !

— Știați că soția vă înșeală, așa mi-ați spus ; și părea că vă împăcați foarte bine cu năzbîtiile ei !

— Da.

— Atunci, de ce așa deodată să puneți la inimă o scrisoare anonimă ?

— Vedeți, mă temeam ca soția mea să nu se dedea la vreun dezmăț prea spectaculos !

Aceeași grijă față de rangul social !

— E supărător că nu ați păstrat scrisoarea !

— Abia acum îmi dau seama. Dar secretara mea vă poate spune că am primit un pneumatic cu o clipă înainte de închiderea birourilor.

— Ce dovedește asta ? primiți probabil cincisprezece pe zi ! Acesta cum era scris, de mînă ?

— Da, dar scris cu bastonașe !

Mă uit țintă la Bisemont. Neclar, ceva mă tulbură... Nu știu ce. Magnin se strecoară și pune pe birou arma crimei.

O împing spre Bisemont. Se trage înapoi.

— Îl recunoașteți ?

— Asta e... *Coupe-papier*-ul meu...

— Vi l-o fi sustras cineva, carevasăzică ?

— Fără îndoială !

— S-o crezi tu, Charles, îngaimă Béru care e plin de haz în orice împrejurare.

Desenez în aerul încărcat de efluviile pedestre ale lui Béru un mare semn de indiferență, al cărui motiv ar aminti fie de un apus de soare pe înălțimile Alpilor, fie de proiectul unui maiou colant pentru Brigitte Bardot (un *Bardot* * nu-i neapărat rezultatul dintre un cal și o măgăriță).

— S-o lăsăm baltă pentru moment și să trecem la întrevederea pe care ați avut-o cu Josée Boyer, cea dragă inimii lui Suquet...

Se posomorăște.

— Știu, n-ar fi trebuit să cedez...

— Povestiți !

— În cursul serii, mi-a telefonat...

— O cunoșteați ?

— Deloc !

— Și totuși v-ați dus la întîlnire ? Hotărît lucru, domnule Bisemont, pentru un om de afaceri prins cu treburi, cedați cu prea multă ușurință la orice chemare : o scrisoare anonimă, un telefon aproape la fel de anonim și iată-vă la ordin.

Își încrețește fruntea.

— Mi-a spus că este logodnica lui Suquet ; că poliția o înhățase și că izbutise să scape. Nu avea bani și nu știa unde să se ducă...

* Barot înseamnă catîr în franceză (n.t.)

— Atunci sufletul dumneavoastră, milostiv a învins prudența.

— I-am adus niște bani...

Mă ridic fiindcă o delegație de furnici începe să mi se suie pe turloaie.

Béru mă întreabă din ochi dacă trebuie să-și continuie fiesta și să-i ofere domnului Bisemont o serie completă de mostre ale priceperii lui.

Grăsanul și-a făcut studiile la Manufactura Pasajelor de Tutun *. Cunoaște arta aceasta delicată de la palma cea de toate zilele pînă la scatoalcele răsucite, trecînd prin gîdilatul medieval.

Îi răspund printr-un semn a cărui repeziciune nu-i scade nimic din elocvență, că socotesc treaba fără rost pentru moment.

Materia cenușie îmi dă în clocot. Fără pic de îndoială, omul de afaceri minte.

Aș fi chiar ispitit să cred că minte prin omisiune.

Păi cum, e de ajuns ca o mucoasă să-l sune în toiul nopții și el să plece degrabă de acasă cu buzunarele doldora de mangoți ca să le dea drumul pe apa sîmbetei !

Nu și nu ! De o mie de ori nu !

Omul ăsta e cu picioarele pe pămînt. Știe valoarea banului ! Nu este influențabil ! Ca să

* Joc de cuvinte intraductibil : *passage à tabac* înseamnă a bate pe cineva care nu se poate apăra (n.t.)

facă ce a făcut, a trebuit să aibă un mobil serios... Căci ceea ce a făcut este cît se poate de compromițător. Fata tocmai îi spusese că fugise de la poliție, prin urmare aducea bani unui deținut fugar ! Un act de o asemenea gravitate nu a putut avea decît un mobil și mai grav !

Dar mă pricep la oameni. De cînd trăiesc în lumea copoilor, mi-am făcut studiile în materie de psihologie aplicată. Îmi dau prea bine seama că cu cît îl voi „chestiona" mai mult pe domnul, cu atît va fi mai puțin vorbăreț. A trecut de acea linie a fricii dincolo de care un arestat preventiv devine ca și inabordabil.

Îmi pipăi mintea. Ceea ce clocesc este cît se poate de riscant, totuși oare nu plasamentele îndrăznețe aduc cele mai mari cîștiguri ?

— Vă puteți duce acasă, domnule Bisemont.

Se uită la mine cu niște ochi ca două ventuze. Mi se prind de piele ca niște lipitori.

— Mă pot întoarce acasă ?

— Desigur !

— Dumneavoastră...?

— Ce spuneți ?

— Nu mă inculpați ?

— Încă nu...!

Mă privește o clipă, ca și cînd ar mirosi tot ce-i neobișnuit în comportarea mea, ca și cînd îndurarea aceasta de necrezut i s-ar părea mai neliniștitoare decît o arestare în toată regula.

— Nu vă precizez că trebuie să fiți la dispoziția justiției, nu-i așa, asta se înțelege de la sine ! Ar fi nespus de supărător să aveți, așa pe

nepusă-masă, afaceri de tratat în America de Sud...

— Fiţi fără grijă, domnule comisar...

Mă salută şi nu-l bagă-n seamă pe Grăsan căruia nu-i iartă manierele repezite.

După ce a trecut pragul, Béru explodează ca un balon umflat prea tare.

— Eşti diliu de-a binelea ! rage fluturîndu-şi jamboanele care-i ţin loc de braţe...

— Gura, subordonat nesubordonat !

— Se vede de la o poştă cît catedrala din Chartres că tipu-i vinovat ! Ce moacă de martor mincinos are !

— Asta-i, îi zic : de martor mincinos, dar nu de adevărat vinovat !

— Crezi că-i momentul să faci pe deşteptul ?

— Ţine minte ce-ţi spun, Béru : pentru un francez, este întotdeauna momentul !

— Mi se rupe de aiurelile tale, mi-o azvîrle în faţă.

— Dacă ne uităm la cît mai rămîne, nu-s cine ştie ce pagube !

Ridică fără pic de respect din umerii de mamut de treabă.

Mă uit la ceas. Arată puţin peste miezul nopţii.

— Bine ! Nu uita să prezinţi omagiile mele balenei tale şi salutări prieteneşti frizerului.

Îşi trage găina jegoasă pînă peste sprîncenele stufoase.

— San-Antonio, eşti un tip de groază ! S-ar zice că eşti băiat de comitet, da, cu bancurile

tale nasoale nu respecți nimic : nici căsniciile stricate, nici oamenii de soi !

Mișcat de acest protest venit din adîncul inimii printr-o saltea de untură, îi dau un ghiont drăgăstos.

— Hai, umflatule, n-o să-mi faci agitație socială la ora asta !

Iese, plin de demnitate. Asemeni unui plenipotențiar care aduce un răspuns negativ celor care l-au mandatat !

CAPITOLUL XIII

În care, cu toate că-i întuneric beznă, văd mijind o geană de lumină

M-am așezat în poziția inițială, favorită și odihnitoare a lui Bérurier.

M-am instalat în fotoliul lui rotitor, și mi-am pus pantofii pe birou, avînd grijă să-mi las picioarele în ei.

Aștept, înainte să mă las legănat de brațele lui moș Ene, să-mi bage Pinaud un fir.

Nu dorm, visez cu ochii deschiși... Mă aflu în starea a doua care te ține în suspensie la cîțiva centimetri de pămînt. Mă gîndesc la toată tărășenia asta... Cred că nu vă este greu să vă dați seama.

Totul este grozav de misterios. Mai mult decît misterios ! derutant !

Dintre toate elementele ciudate pe care le-am strîns în timpul acestei bogate recolte de semne de întrebare, cel care mi se pare mai curios decît toate este povestea din gara Lyon. Suquet, care

cumpără un bilet şi-l returnează imediat, mă sîcîie ca o măsea stricată cînd mănînci ciocolată.

De ce a făcut asta ? Mister şi trăscău de supt !

Ce-o fi făcut, de cînd a ieşit din gară la ora patru şi zece şi pînă la miezul nopţii, ora aproximativă a decesului său înainte de vreme ?

Va trebui ca încă de mîine dimineaţă...

Dar mă apucă pandaliile. Sînt aprig din fire. Acum ori niciodată.

Am o nesecată admiraţie pentru cei care string în ei ranchiună picătură cu picătură şi care îşi distilează planurile aşa cum se distilează o cafea moca într-un filtru aproape înfundat.

La naiba cu Pinaud !

Dau telefon la permanenţă cerînd să fie notat apelul boşorogului şi să fie înlocuit la filare ca să se poată duce să-i pună ventuze onorabila doamnă Pinaud.

Mă uşchesc.

O ploaie măruntă ţîrîie peste Paris şi mă trezeşte de-a binelea. Îmi place Parisul, în miez de noapte, cînd plouă liniştit. Asta e adevăratul Paris...

Îmi pilotez caleaşca pînă în ulicioara Verneuil, atît de plăcut provincială.

Carapace de maşini, parcate pentru noapte, lucesc în lumina slabă a felinarelor.

Faţadele buhăite ale caselor dorm tulburate ici colo de cîteva ferestre luminate.

Opresc în faţa blocului lui Suquet. Este o construcţie veche a cărei uşă funcţionează şi acum cu şnur.

Apăs hotărît cu arătătorul pe butonul de la uşă. Aceasta se deschide. Ar trebui să-mi spun numele portăresei, dar în loc să mă conformez obiceiului, mă duc şi bat în geamul gheretei.

— Ce mai e ? mugeşte vocea coregrafei.

— Poliţia !

Aşa, scăpăm de pălăvrăgeală.

Trage zăvorul iar eu mă îndrept spre cerber !

Cucoana este în cămaşă de noapte din molton albastru cu dantelă, ca un rege mag.

— Fir-ar să fie ! dumneata eşti ! şopteşte recunoscîndu-mă. Trebuia să spui că eşti copoi !

— Iertaţi această omisiune, dragă doamnă. A fost fără voia mea !

— Ce se întîmplă ?

— Doar o întrebare.. Ieri după amiază, l-aţi văzut pe Hervé Suquet ?

— Nu !

— Sînteţi sigură ?

— Nu am plecat nicăieri, căci aştept să vină cei de la Salubritate pentru canalizarea care are scurgeri !

— Perfect, este tot ce vroiam să ştiu. Noapte bună, doamnă dragă, somn uşor ; iar dacă o să vă visaţi locatarii, sfătuiţi-i să se şteargă pe picioare că să nu vă murdărească visele !

După această butadă suprarealistă şi poetică, mă despart de încasatoarea de chirii. Vizita

mea fulger a cam buimăcit-o, așa că abia mîine în zori o să facă haz...

O iau în direcția gării Montparnasse. E aproape ora unu și, exceptînd Saint-Germain-des-Près, străzile sînt pustii...

Gonesc pînă la prăvălia de discuri unde lucrează Josée. Negustorul de zgomote locuiește chiar deasupra prăvăliei. Deblochez ușa principală și ciocănesc în cea de la mezanin.

După puțin timp, niște papuci obosiți se vaită pe linoleum.

— Cine-i ? întreabă o voce îngrijorată de bărbat.

— Poliția !

Se grăbește să tragă zăvorul.

În fața mea se află copia lui Tartarin. Un domn în formă de ou stînd pe vîrf, cu o mustață à la Salvador Dali, mototolită de somn, îmi deschide. E într-o cămașă de noapte care îi atîrnă peste nădragi ca pielea unui obez după o cură de slăbire.

— Ce-i, ce este, ce se întîmplă ? bîiguie onorabilul comerciant.

Intru și închid ușa.

— Sînteți negustorul de discuri de jos ?

— Da.

— Lucrează la dumneavoastră domnișoara Josée Boyer ?

— Da.

Bîlbîie da-urile cu o voce jalnică... Are privirea atonă, se uită întruna în spate. Văd o cucoană care-şi bagă capul creţ pe o uşă.

— Ce se întîmplă ? întreabă cucoana cu asprime.

— Este poliţia ! explică sobru Tartarin.

— Oh, Doamne !

Uitînd orice sfială, persoana se iveşte pe de-a întregul. Un întreg pe care îl ascunde cu greu şi numai în parte o Baby Doll ca pînza de păianjen. Are o pereche de ţîţe ca nişte biberoane americane aşa cum se făccau prin 1910. Minusculul Baby Doll îi vine ca un abajur unei biciclete. Dar este grijulie să întreţină ardoarea soţului ovoid şi toate mijloacele sînt bune, chiar dacă sînt de inspiraţie americană.

— E vorba de Josée, zice umflatul, dezumflat.

Cucoana nu mai poate de bucurie !

— Ţi-am spus eu că o să avem necazuri cu stricata asta A făcut vreo tîmpenie, pariez ?

Dau din devlă !

— Din păcate, da, doamnă !

— Ce fel de tîmpenie ? întreabă vînzătoarea de Moreno în felii !

Abia atunci îmi dau seama că eu sînt cel care a venit aici să pună întrebări.

— Ieri după amiază, trec eu la atac...

Dar orologiul Westminster din apartament bate ora unu. Îmi dau seama că este de pe acum

mîine, și că ziua de ieri despre care vorbesc are dreptul la denumirea comercială alaltăieri !

Rectific tirul.

— Domnișoara Boyer s-a învoit pentru după-amiază ?

— Nemaipomenit ! explodează doamna Tartarin. Soțul meu are o adevărată slăbiciune pentru ea !

Omul-bomboană a sfeclit-o. Mustața orizontală îi tremură ca o antenă de televizor scuturată de vînt.

Pun rămășag orice pe ori ce-o fi că o cam pipăia pe fetișcană în spatele rafturilor, cînd a sa *exciting wife* stătea cu spatele. Iar ea, seducătoarea cu ochi de înger, îl lăsa să o smotocească ca să-l aibă la mînă. Promite ! Ce zic ! Își ține de pe acum promisiunile !

— Așadar, nu și-a petrecut după amiaza de alaltăieri la magazin ?

— Nu. A pretins că se duce la doctor... Vă dați și dumneavoastră seama ! Dacă e să se ducă la un doctor, tîrfa asta, apoi trebuie să se ducă la un ginecolog.

Purtătoarea de Baby Doll știe să fie usturătoare.

— La ce oră s-a întors la magazin... ?

— Cu un ceas înainte de ora închiderii ! zice huria. Să tot fi fost cinci și jumătate !

— Și după aceea, a mai plecat ?

— Nu, zice repede soțul.

Face pe apărătorul. Este avocatul fetișcanei.

Oh ! un avocat sperios, care nu îndrăzneşte să taie vorba procurorului, dar un avocat cu cele mai bune intenţii.

— Aşa-i, cade de acord şi muierea. Destrăbălata asta care se întoarce acasă pe la patru dimineaţa cherchelită bine, a rămas la noi toată seara de alaltăieri. Ba chiar ne-a făcut cinstea să vină la cină...

— Si sînteţi sigură că nu a plecat din casă în timpul nopţii ?

— Da ! afirmă doamna Mănîncămădinochi. M-am sculat de mai multe ori peste noapte.

Se întoarce către bărbatu-său.

— Ştii, Etienne, sardelele mi-au făcut rău la stomac. De fiecare dată, m-am uitat în camera ei : dormea...

— După ce s-a întors după amiază, a primit vreun telefon ?

— Nu...

Cucoana este de părere că treaba se prezintă prea bine pentru Josée şi încalecă pe un alt cal de bătaie, nărăvaş şi îndopat cu ovăz !

— Atîta doar că a plecat ieri după prînz şi de atunci n-am mai văzut-o. Ce a făcut ?

Fac o strîmbătură.

— Tîmpenii. E prea devreme să vorbim despre asta...

— Am vrea totuşi să ştim... Tatăl ei, care este un camarad de regiment al soţului meu, ne-a dat-o în grijă şi...

Mă supăr :

— Dacă v-a dat-o în grijă, avcați datoria să o supravegheați.

Cu aceste vorbe care merg la țintă, las perechea pradă remușcărilor.

* * *

O berărie care mai este deschisă, mă primește. Comand o bere și o fisă de telefon, o dau pe prima pe gît și pe a doua unui taxifon.

Băieții de la permanență îmi fac impresia că-s loviți de moleșeala de la jumătatea nopții.

— Mda ? mormăie telefonistul.

Spun cine sînt.

— Vești de la Pinaud ?

— Nici una...

Mormăi un mulțumesc nedeslușit și îmi văd de drum.

Lucrul cel mai cuminte, după o zi ca asta, ar fi să mă întorc acasă unde Félicie trebuie că-și face griji.

O noapte de somn m-ar pune pe picioare.

Atîta doar că sînt prea nervos ca să dorm bine. Mi-am luat o prea mare responsabilitate lăsînd-o pe Josée să fugă și nereținîndu-l pe Bisemont. Și unul și celălalt, sau poate amîndoi, sînt amestecați în omor, de asta sînt convins...

Așa că, împins și de vreun drac (un drac noctambul, bag samă), înainte să mă întorc acasă dau o raită pe la Savoic.

Trebuie să iau iarăși lucrul de la capăt *.

Cînd sosesc în avenue Wagram, văd că localul este plin de lume care supează.

Indivizi bine înțoliți care vin să mănînce stridii și să-și arate rochiile de satin și costumele cu revere de mătase înainte să meargă la soilit.

Mare îmi este mirarea cînd dau peste Pinaud prăbușit peste masa la care îl lăsasem, cu un teanc cît toate zilele de farfurioare în față...

Nici urmă de Josée.

Îl zgîlțîi de palton. Abia își deschide ochii. Băutura din el n-ar încăpea nici într-un cărucior de zarzavagiu.

— Vorbește ! îi zic cu glas înspăimîntător în timp ce iau loc.

Îmi zîmbește.

— Ah !... eu... eu... cu...

Dacă ar fi după mine, i-aș găuri portretul cu lovituri de călcîi.

— Tu, tu, tu, tu ce ?

— Știam că tu, tu, tu, tu... o să vii...

— Și fata ?

— Dusă !

* Parafraza a unui vers din *Arta poetică* a lui Boileau în care poetul este îndemnat să-și revadă pe cît mai multe ori opera literară cizelînd-o. (n.t.)

— De ce nu te-ai luat după ea ?

— N-aveam bani la mine... Am uitat să cer cînd am plecat de la secție ! Cînd a șters-o am vrut să plătesc și... ioc !

E criță, dar a scăpat de guturai. Măcar s-a ales cu ceva...

— Și ai tras mai departe la măsea, boșorog nenorocit !

— Trebuia să-mi umplu timpul cu ceva !

— Puteai telefona la birou.

— Ți-am spus că n-am para chioară ; ultimul sfanț l-am folosit adineauri ca să te sun. Nu băgasem încă de seamă impe... impecu... impecupeno... impecuniozitatea !

Regăsindu-și proverbiala volubilitate zice mai departe :

— Să-ți explic : azi dimineață doamna Pinaud voia să-mi coasă un nasture la haina de duminică, aia care are o pată de cerneală pe rever... Și a venit fata lăptăresei după ea din pricina bunică-si care este prietenă cu mătușa doamnei Pinaud și care...

Nu-l mai ascult. Fac semn chelnerului să plătesc orgia moșneagului și mă ridic fără să-l mai iau în seamă pe bătrînul nătărău. Înainte să plec, îmi vine o idee.

Ideile cresc în bostanul meu ca penicilina pe ciupercile mucegăite.

Cobor la subsol ca să o intervievez pe femeia de la *telephone — lavatory*.

Căci ideea mea îmi stîrneşte una şi mai importantă.

Iac-aşa au fost făcute marile descoperiri.

Cugetare în lanţ.

Pleci de la bobul de fasole şi ajungi la Hiroşima !

CAPITOLUL XIV

În care, după ce m-am izbit de pragul de sus, mi-a sărit adevărul în ochi

Femeia de la toaletă a făcut o carieră strălucită trăgînd apa şi şi-o încheie, nu cu mai puţină strălucire, formînd numere de bigofon, pentru o puzderie de oameni grăbiţi care cred că au lucruri esenţiale şi cu tarif de spus altor bipezi asemenea lor !

Îşi tricotează al opt sute şaptezeci şi doilea pulover (un pulover cu manta de zale, ţi-ai găsit mantaua cu mine şi buzunar extensibil pentru revolver).

Mă apropii.

— O clipă, murmură arătîndu-mi o cabină prin geamul căreia se zăreşte spatele unui domn.

Respectivul are un glas care i s-ar potrivi de minune unui evaluator la vînzări publice : puternic, convingător şi cu pronunţate inflexiuni spirituale.

Tocmai se foloseşte de acest frumos organ ca să-i povestească unei doamne despre care, pen-

tru ca totul să fie așa cum trebuie, ceva îmi spune că este a lui, meniul pe care l-a halit astă seară la banchetul noilor foști viitori combatanți din regimentul treisprezece zuavi și din arondismentul patruzeci reunite.

„S-a servit : cimbal de fructe de mare ; mușchi de vacă Charpini (o bucată de toată frumusețea, precizează) ; Porte Salubre și omletă norvegiană, importată direct din Brazilia".

Speculanta de cadran ascultă cu religiozitate înșiruirea acestui meniu pantagruelic cu balele curgîndu-i peste pulover.

În sfîrșit, bărbatul, a cărui digestie pesemne că se dovedește anevoioasă, iese din cabină și o ia pe scări.

— Ce număr doriți ? îmi zice persoana cumsecade.

Îi arăt legitimația. O ia distrată, citește numărul de înmatriculare și zice încet :

— Nu văd centrala.

— Centrala este Poliția, zic.

Pufnește în rîs.

— Proastă mai sînt !

Pe urmă își dă seama :

— Aveți necazuri ? mă întreabă.

— Nu, fac altora !

Rîdem amîndoi, ceea ce este mai bine decît să trăim amîndoi.

— Dragă doamnă, privirea dumneavoastră răutăcioasă îmi spune că nimic nu vă scapă. De aceea îmi voi îngădui să vă pun cîteva întrebări

fără importanță, cărora le veți da, sînt sigur, răspunsuri potrivite.

După ce am aruncat momeala, nu-mi mai rămîne decît să aștept.

— Sînt la dispoziția dumneavoastră, zice firesc mîngîindu-și mustața.

— Uite despre ce este vorba ! În cursul serii, o fată a venit să dea un telefon... V-a cerut Kléber 03-11...

I-o descriu pe Josée. Dar numărul de la telefon i-a fost de-ajuns acestei persoane versate.

— Înțeleg, înțeleg, afirmă.

— Foarte bine. Îmi dau seama că de unde stați, auziți toate convorbirile...

Se întunecă la față, precauție înțeleaptă căci este pe cale să încărunțească.

— Oh ! Știți...

Îi potolesc scrupulele cu un gest olimpian.

— N-aveți de ce să vă scuzați ; nu-i vina dumneavoastră că nu sînt insonorizate cabinele și că creatorul, în nesfîrșita-i bunătate, v-a înzestrat urechile încîntătoare cu două timpane ultimul răcnet.

Se bîțîie.

— Aveți haz !

— Am fost măscărici într-o altă viață...

— De fapt, ați vrea să știți ce i-a spus fata lui Kléber ?

— Chiar așa, da !

Iat-o pe doamna Nuîntrerupeți că se concentrează ca o rușie la Olida.

Se aude trosnind armătura cupolei.

— A întrebat de o doamnă cu un nume nostim, spune, cu masca marcată de efort.

— Bisemont ?

— Aşa !

— Şi ?

— I s-a spus probabil că persoana despre care vorbiţi nu era acasă căci a zis aşa : „Dar domnul, este acasă ? Probabil i s-a răspuns că da. Daţi-mi-l, a zis fata".

— Şi ?

Îşi ridică spre mine ochii frumoşi mîhniţi.

— Nu am auzit mai departe. A venit un englez să mă întrebe dacă poate telefona la Londra. Vorbea prost franţuzeşte şi m-am făcut luntre şi punte să-i explic că avem telefon urban, interurban dar nu internaţional... Cînd a plecat englezul, domnişoara a ieşit din cabină.

Îmi zic că soarta care părea că-mi face un serviciu s-a arătat zgîrcită pînă la urmă. Păcat că englezul ăsta a venit să ne facă un nou Trafalgar * ! Ce dobitoc !

— Îmi pare tare rău ! se scuză cucoana.

Tocmai atunci coboară Pinaud, care vine să-şi golească organismul istovit.

— Te ţii de cucoane ! bîlbîie, văzîndu-mă în convorbire cu telefonista.

Se lilizeşte ca o bucată de brînză începută şi intră într-o boxă în care un arhitect prevăzător a aşezat un vas milostiv din porţelan.

*La Trafalgar, în Spania, în 1805, amiralul englez Nelson a învins flotele reunite ale Franţei şi Spaniei. (n.t.)

Împlinindu-şi soarta de bărbat, Pinaud îmi dezvăluie felul lui de a vedea lucrurile.

— Ştii ce, San-A, n-o să avem bătaie de cap ca să dăm de urma fetei... Astă seară, un tip a venit să-i aducă mangoţi. Cînd s-a cărat, şi-a luat valea şi ea... Dacă vrei să mă crezi, s-a dus într-o gară... Ea...

Îl întrerup.

— Tacă-ţi gura, Pinuche !

— Păi...

Mă întoc către cucoană.

— Aveţi o foaie de hîrtie şi un plic ?

— Cum să nu...

Trage un sertar.

— O foaie-scrisoare, vă convine ?

— De minune.

Iau foaia de hîrtie cu chenar lipicios. După care mă gîndesc ce text să-i încredinţez. Madama de la closet se ridică şi se duce să-şi ia haina din cuier...

— Gata pe ziua de azi ? întreb.

— Nu-i aşa devreme : e ora două !

Pe cînd îşi pune ţoalele, mă uit la ea gînditor.

— Spuneţi-mi, dragă prietenă...

Am dreptul la zîmbetu-i strengăresc.

— Da ?

— Dacă v-aş cere o oră ca să mă ajutaţi să demasc un asasin, ce mi-aţi răspunde ?

Devine gravă.

— Vă ţineţi de glume, cred.

— Nu. N-avem timp să pot, în noaptea asta, să pun capăt unui caz încurcat. Dacă nu-i pun capăt pînă-n zori, o să tărăgăneze... Criminalul va şti să-şi ia toate măsurile...

— De ce îmi spuneţi toate astea tocmai mie ?

— Pentru că am nevoie de o femeie şi pentru că nu am altele la îndemînă. Pot să vă spun că nu vă paşte nici o primejdie. Dacă izbutim, mîine, fotografia dumneavoastră va fi pe pagina întîi a ziarelor !

Este argumentul cîştigător. Se şi vede, smulsă de glorie de la latrina unde se ofileşte.

— Bine... Oricum, soţul meu doarme, oftează cu părere de rău.

Pricep că, de multişor, domnul nu se mai scoală cînd i se întoarce nevasta acasă.

— Mulţumesc, sînteţi un înger...

Scot o hîrtie de cincizeci de franci care o să-i facă iarăşi să urle pe cei care îmi fac notele de cheltuieli.

— Oh ! nu trebuie, zice băgînd-o frumuşel în buzunar.

Bucuros că a acceptat mă apuc în sfîrşit de scrisoare !

Cu litere mari, scriu hotărît :

„Contraordin ! Am neapărată nevoie de un milion sau spun tot. Vă aştept la trei şi jumătate dimineaţa în grădinile de pe Champs-Elysées, în spatele teatrului Marigny".

Fosta logodnică a lui Hervé Suquet.

Pinaud a sfîrșit de cîntat fîntînile arteziene din Bruxelles. A uitat să-și încheie cei patru nasturi care-i ocrotesc rușinea iar o pulpană a cămășii îi iese prin șliț.

— Bun, mă duc să trag un soi, anunță!

— Mîine ! zic, lugubru.

Și nicicînd pe fața vreunui mucalit nu s-a citit mai mult adevăr.

— Ce ?

— Mai ai de lucru, nenișorule.

— Ești țicnit !

Mă uit la ținuta lui în neorînduială, la costumul care l-ar face să verse pînă și pe un tetal, la barba bogată care-i pocește fizicul de hodorog bătrîn.

— Arăți taman bine pentru ce planuri am...

Îmi însoțesc cele două ajutoare spre etajele superioare.

* * *

— Ai priceput ? mă informez pe lîngă Reverendul Pinaud.

Dă din capul venerabil.

— Mi se întîmplă cîteodată, oftează, să cred sincer că mă ții de ramolit...

Mă abțin să-i spun că se înșală, iar el intră în clădirea familiei Bisemont. Are misiunea să înmîneze acestor oameni de treabă scrisoarea,

pretextînd că-i un cerşetor căruia o fată i-a dat o mie de franci pentru comision.

Doamna Chabanet, amabila şi nocturna telefonistă care îmi dă o mînă de ajutor, stă nemişcată în maşină.

Nu prea e în apele ei, draga de ea.

— De fapt, oftează, ce aşteptaţi de la mine ?

— Vă veţi aşeza pe o bancă după ce puneţi un ziar căci a plouat niţel adineauri...

— Şi apoi ?

— Asta-i tot ce veţi avea de făcut. Ba nu : va trebui să vă înnodaţi o eşarfă pe cap ca să nu vi se poată vedea faţa.

Tac căci Pinaud, reputatul gîndac de bistrou, leorpăitor de vin de Anjou, exhibiţionist de sosuri pe revere, omul căruia stilourile i se golesc în buzunare, căruia îi lipseşte mereu un nasture pentru a arăta cuviincios, un aparat de ras pentru a fi ras şi o mie de franci pentru a-şi plăti consumaţiile, se iveşte, cu mersul lui şovăielnic. Frumoasă emanaţie a nopţii.

Vine la maşină...

— S-a făcut.

— Pe cine ai văzut ?

— Pe un servitor. Era cît pe ce să-mi facă vînt, pare disperat.

— Are şi de ce. Pot să-ţi prezic că acest brav servitor va buchisi încă de mîine ofertele de serviciu. Şi ce-a mai făcut ?

— A luat plicul cu vîrful degetelor şi s-a dus să-l ducă stăpînilor.

— Şi după aceea ?

— Mi-a dat cincizeci de franci zicîndu-mi că „e-n regulă". Textual !

— Vezi bine că meseria aduce ceva avantaje...

— Pot să mă duc acasă ? imploră.

Nu ştiu ce să fac. Aş vrea să-l mai ţin cu mine, totuşi mi-e milă de vîrsta lui înaintată, de senilitatea lui...

— Da, te las la o staţie de taxi...

Îl las la Etoile unde cîteva G 7 aşteaptă beţivi în răcoarea nopţii.

Cobor pe Champs-Elysées şi opresc maşina în avenue Gabriel.

— Mă duc chiar acum ? întreabă cucoana.

Mă bonoclez la orologiul meu portabil.

Arată ora trei şi ceva.

— Da.

Iat-o că-şi înnoadă basmaua peste păr...

Dă roată unor tufişuri de merişor şi se duce spre o bancă pe care un felinar îndepărtat o scaldă într-o lumină de acvariu...

Flăcăul San-Antonio dă piciorul peste gardul care înconjoară tufişurile de lemn cîinesc. Se lasă pe vine printre pomişori, spre marea lor desperare şi totala nemulţumire a celor de la spaţii verzi care îşi vor da seama mîine de dezastru şi vor conchide că o pereche nebunatică a venit să caute refugiu în acest colţişor liniştit.

Trec maşini, din cînd în cînd, pe bulevardul pustiu.

O privighetoare, în frunziçul apropiat de la Elysées, şuieră între dinţi o melopee spre slava carului nopţii ai cărui pegaşi vor azvîrli în curînd din picioare între hulube.

Doi agenţi care nu-şi fericesc nevestele trec, în graba mare, afirmînd că superiorul lor a fost conceput să fie uşă de biserică fiindcă-i un tont...

Printre crengile rare ale lemnului cîinesc o zăresc pe biata doamnă Chabanet. Se oxigenează pe bancă. Mirosul de mucegai al pomilor uzi îi mai schimbă duhorile în care stă la locul ei obişnuit.

Strănută de entuziasm. Mîine va fi atît de guturăiată încît, stînd lîngă latrină, o să i se pară că e la munte.

Răbdăm în poziţiile noastre incomode, un sfert bun de ceas, ea şi cu mine. După care, ceea ce aşteptam, se întîmplă... O umbră intră pe sub pomi, ca să ajungă la micul scuar unde doamna Chabanet aşteaptă...

Sînt pregătit pentru orice eventualitate, cum zic oamenii politici care vor să-şi dea gata adversarul.

Umbra a dispărut deodată. Degeaba casc ochii, n-o mai văd.

Nesimţindu-se în apele ei, adulmecînd nelămurit primejdia, doamna Chabanet a plecat de pe bancă ! Numai de n-ar lua-o spre Champs-Elysées ! Nu : are nervii tari. Se uită în jur,

cum face în mod logic o persoană nerăbdătoare...

Percep un foşnet în spatele băncii unde stătea femeia. Printr-un gol al frunzişului desluşesc o mînă ca varul... Mîna aceasta întinde un revolver nichelat care scînteiază slab.

— La pămînt ! urlu cît mă ţine gura.

Bubuitura îmi acoperă ultima silabă. Doamna Chabanet scoate un urlet.

Mă reped...

Un zgomot de crengi rupte.

Nu-mi este greu să ajung din urmă umbra care goneşte pe sub pomi în direcţia Concorde.

Este a doamnei Bisemont. Din patru paşi şi jumătate, sînt peste ea. O prind de mijloc. Scoate strigăte ascuţite, neomeneşti, asemănătoare cu ale unui purcel speriat.

Aruncă revolverul cît colo.

Pe cînd o neutralizez pocnesc din cătuşe. Poc-poc ! împachetaţi, marfa-i cîntărită ! I-am pus băbătiei brăţări.

În plină criză de nervi, se tăvăleşte pe nisip...

O las să se zvîrcolească şi mă duc să văd ce face doamna Chabanet.

— Sînteţi rănită ? zic.

Stă cu spatele la un platan : astfel sînt puse la [illegible]ietimele datoriei !

— Nu !

— Sigur, nici o zgîrietură ?

Dă din cap.

— Nu.

Cu glas buimac, bîiguie :

— Mi-ați spus că... Mi-ați spus că n-aveam de ce să mă tem !

Și draga de ea dă ochii peste cap. Alunecă de-a lungul trunchiului ca o veveriță...

Stau bine, între două gagici pe cîmpul de luptă.

Noroc că vin rînduneii, alarmați de împușcătură, fără surle și trîmbițe și fără să aducă primăvara !

— Mîinile sus ! strigă la mine...

Ridic mîinile ca un gangster în miniatură.

CAPITOLUL XV

În care am explicația cauzei și a felului în care au decurs lucrurile

E aproape șase dimineața cînd, pentru a nu știu cîta oară, mă prezint la domiciliul familiei Bisemont.

De data asta, servitorul nu mai întreabă nimic ; îmi aruncă o privre vlăguită și zice doar :

— Domnul este în salon !

Mă duc într-acolo, călăuzit de gentlemenul cu vesta în dungi.

Bisemont a aţipit pe un divan, în haină de casă de mătase albastru-deschis.

Cînd intru, tresare. Se freacă la ochi.

— Tu eşti... începe. Apoi tace cînd mă recunoaşte.

Înaintez după ce am închis uşa.

— Îmi daţi voie ?

Trag un jilţ către mine şi îmi aşez în el persoana frîntă de oboseală.

Se lasă o tăcere năclăită. O tăcere din zori de zi, năclăită ca o caramea uitată la soare. O lehamite nesfîrşită mă toropeşte.

Dacă ar fi după mine, aş trage un pui de somn la nenea ăsta.

Totuşi, n-am venit aici ca să-i ofer o porţie de sforăit cu ambreiaj automat.

Ne uităm o vreme unul la altul, dezamăgiţi pînă peste poate.

Nici el nu mai este în stare de nimic. În dimineaţa asta, existenţa scoate limba la el.

— Gata, domnule Bisemont, şoptesc în cele din urmă, s-a sfîrşit.

— Ce s-a sfîrşit ?

— Coşmarul dumneavoastră...

O sprînceană i-a rămas ridicată, singurul semn de curiozitate.

— Soţia dumneavoastră este la arest, cu dublă inculpare pentru tentativă de omor !

Oftează doar :

— Ah !

O lacrimă i se anină, sfioasă, de colţul pleoapei stîngi.

— Este şi o a patra inculpare morală, pe care, personal, o găsesc mai odioasă decît pe celelalte, dar pe care nu o pot reţine împotriva ei... A încercat să facă să fiţi acuzat de crimă !

— Ştiu, zice.

— Vă admir sîngele rece, domnule Bisemont...

— Nu este sînge rece... Soţia mea era o nevrozată nefericită... În loc să o fac să se îngrijească, m-am mulţumit să ascund celor din jur slăbiciunile ei... Trag ponoasele, e corect... Totul se plăteşte, Comisare, o ştiu mai bine ca oricine !

Simpatia nedesluşită pe care am început să o am pentru el, în biroul meu, în timp ce Béru îl snopea, sporeşte. Simt pentru Bisemont o adevărată admiraţie.

— Trebuie să scriu un raport amănunțit. Înainte de asta, am vrut să confrunt concepția mea asupra faptelor cu a dumneavoastră.

— Vă mulțumesc...

Atac.

— Soția dumneavoastră avea așadar un amant. Am vorbit deja despre prima încercare de șantaj făcută asupra ei de către acesta. M-am gîndit bine. Doamna Bisemont v-a arătat scrisoarea căci n-avea nici un fel de teamă că o să vă trezească bănuielile. Faptele sale bune, grija de a salva cu orice preț aparențele mă fac să cred că știa și ea de legăturile dumneavoastră, asta îi dădea de fapt arme împotriva dumneavoastră, sau mă înșel ?

Dă din cap.

— Este exact.

— Bun. Cînd v-a arătat scrisoarea de șantaj, i-ați împărtășit bănuielile dumneavoastră în cel privește pe Suquet ?

— Da.

— Bănuiam. Nu i-ați vorbit de vizita pe care i-ați făcut-o băiatului ?

— La ce bun !

Băgați bine la cap, gașcă de deshidratați, de la amănuntul acesta începem să măsurăm cu un dublu decimetru măreția sufletească a lui Bisemont. Își cruța babornița ! Își juca rolul de soț gata să fie alături de soața lui la bine și la rău !

Întind mîna interlocutorului meu. Își pune dreapta fină într-a mea.

— Aveți dreptul la compasiunea mea !

— Mulțumesc, zice simplu.

Reiau :

— Soția dumneavoastră nu-i deloc o imbecilă. Nu-mi venea să cred că tinereii aștia au putut s-o facă să joace în comedia cu omorul ! Că au reușit s-o fotografieze și celelalte... De fapt, lucrurile s-au petrecut în felul următor : examinînd falsul cadavru al lui Suquet, doamna Bisemont a văzut că-i un fals cadavru... A băgat totodată de seamă că i se fac poze. Atunci s-a supărat. Avea dovada trădării mîrșave a tînărului amant, dovada ticăloșiei lui... O ură fără margini de amantă bătrînă batjocorită a pus stăpînire pe ea... A vrut să se răzbune. Dar faimosul său simț de *self-respectability* nu i-a îngăduit să-i taie gîtul de-adevăratelea acestui derbedeu inventiv... Complicele care făcuse fotografia era prin preajmă ; dacă ucidea, el știa că ea e vinovată și o denunța. A avut o idee magistrală. După ce s-a convins că nu mai e la etaj complicele, a stat de vorbă cu pseudo-victima. I-a explicat lui Suquet că n-au dus-o de nas, l-a amenințat că pune să fie arestat sau mai știu cu ce. Băiatul s-a dezumflat și a mărturisit totul. Atunci i-a propus tîrgul următor : Suquet va continua jocul cu ea împotriva complicei... Numai că, în loc să plece la Avignon va rămîne la Paris... Noaptea se va întoarce la Malmaison și se va ascunde în armură... Știți de ce ? Ca să vă omoare... Și să vă omoare în mod pitoresc : a pretins că sînteți cardiac și că la cea mai mică emoție veți face o sincopă. Asta înseamnă să răspunzi cu o poveste de adormit copiii celeilalte povești de adormit copiii, care fusese ticluită pentru ea ! Idiotul a căzut în capcană. Ea

i-a făgăduit cîte şi mai cîte. I-a spus că e riscant să se încreadă într-o fată... El a încuviinţat, şi de aceea s-a prefăcut, pentru Josée, că pleacă la Avignon.

Doamna Bisemont, încurajată de acordul lui, a fugit, ca şi cînd îi era teamă... Ştia una şi bună : să-l omoare pe micul ticălos care o batjocorise în fel şi chip şi cît se poate de mîrşav... Numai că, prevedea că legătura lor putea fi dezvăluită cînd urma să se facă ancheta despre moartea lui Suquet. A ţinut să-şi facă rost de un alibi. Întîmplarea i l-a oferit scoţîndu-mă în calea ei. A jucat jocul cu mine, m-a dus la Malmaison şi m-a lăsat să cred că e convinsă de omor... *Ce risca, fiindcă atunci cînd putea fi bănuită, Suquet trăia ?*

După ce s-a despărţit de mine, jucîndu-şi de minune rolul de femeie scoasă din minţi, cu totul depăşită de evenimente, v-a trimis o scrisoare ca să vă atragă la ora cînd hotărîse să-l omoare pe Suquet, într-un loc pustiu. Nu vroia să puteţi avea un alibi, căci hotărîrea ei era luată : să pună omorul în seama dumneavoastră. Şi aşa se descotorosea dintr-o dată şi de amant şi de soţ ! Viitorul era al ei !

Bisemont îşi încrucişează braţele. Pare că suferă.

— Da, ştiu toate astea, acum, afirmă.

— Ideea cu armura a fost o găselniţă, continui. Însemna să-l facă pe tînărul cretin să se neutralizeze singur. L-a gîtuit, fără ca el să se poată apăra, la ora cînd pretinde că s-a dus la cinema.

— Vai de mine ! se vaită Bişemont.

Mă uit în altă parte.

— Domnule Bisemont, fără să vreau, am provocat moartea amantei dumneavoastră.

Tresare :

— Dumneavoastră ?

— Da. Spunîndu-i următoarele doamnei Bisemont cînd am întrebat-o ce a făcut la ora crimei : „I-am pus întrebarea asta soţului dumneavoastră şi a răspuns satisfăcător !"

„S-a gîndit atunci că nu v-aţi dus la întîlnirea fixată prin scrisoarea anonimă şi că v-aţi petrecut seara la amanta dumneavoastră : trebuia cu orice preţ ucis martorul acesta stînjenitor ! V-a luat cuţitul de tăiat hîrtie ca astfel omorul să fie semnat, şi... a făcut ce trebuia... Cînd Josée Boyer, logodnica lui Suquet, a telefonat pentru a cere ajutor, doamna Bisemont plecase deja să înfăptuiască a doua nelegiuire".

— Dumnezeule ! bîlbîie Bisemont, este fără doar şi poate nebună !

— Avocatul ei o să poată oricum să susţină că e iresponsabilă, convin.

Îndrum dezbaterea.

— Spuneţi-mi, micuţa Josée ne-a scăpat de-a binelea. Ştia totul ?

— Ne bănuia, admite Bisemont. A judecat ca dumneavoastră, dar mai repede. Mi-a spus : întrucît Hervé nu a plecat, înseamnă că avea întîlnire cu soţia dumneavoastră fiindcă şmecheria noastră a dat greş ! Unul din voi mi-a ucis logodnicul, vreau bani pînă va fi descoperit vinovatul. Cea bănuită sînt eu. Atîta vreme cît o să fiu bănuită, o să fiţi lăsat în pace şi o

să vă puteți pregăti apărarea... Așadar plătiți! Este o fată deșteaptă!

— Este de pe acum o stricată, întăresc... Cît i-ați dat?

— Cincizeci de mii de franci! Și i-am promis să-i trimit mîine cinci sute de mii la post-restant în Lyon, la poșta centrală. Atîta doar că probabil s-a mai gîndit pe urmă și mi-a trimis o scrisoare în care cerea mai mult!

Dau din cap.

— Scrisoarea aia era de la mine. Unul din oamenii mei v-a adus-o...

— Dumnezeule mare! oftează Bisemont! Dacă aș fi putut bănui!

— Cum a reacționat soția dumneavoastră?

— Mi-a zis că se duce să vorbească cu Josée, să o facă să înțeleagă...

— Da, luase și un revolver să-i explice mai bine. Noroc că este mioapă, altfel îmi ciuruia sub nas o femeie de treabă pe care o angajasem pentru împrejurarea respectivă.

De data asta, nu mai zice nimic. Se gîndește că s-a zis cu el. Nu-i mai rămîne decît să-și vîndă la repezeală tot ce are și să se ducă să crape pe alte meleaguri.

— Pot telefona?

— Poftiți!

Dau ordine să se instaleze o capcană la poșta centrală din Lyon. Trebuie să-i dau o lecție de morală lui Miss Josée. Tare mult aș vrea să nu devină o a doua doamnă Bisemont. Poate mai e timp să facem ceva? Cu toate că mi se pare că s-a și molipsit!

Vremuri ticăloase!

CAPITOLUL XVI

Cu care închei așa cum am început, adică, cu un vițel mîncînd rulădă de vițel !

— E nemaipomenită ! declară Hector.

Este ziua lui Félicie. A venit cu un buchet de trandafiri pe care i-a cules de lîngă closetul vecinului.

Și-a pus un guler prea larg din celuloid, care îl face să semene cu un măscărici înțolit de duminică.

S-a pieptănat făcîndu-și cărare pe mijloc, ca un om de dreapta care votează cu centrul ; și vorbește foarte doct, savurînd rulada de vițel făcută de Félicie.

— Ai auzit că au închis-o pe doamna Bisemont, zice.

— Am auzit că soțul s-a descurat bine !

— S-a dedat prea mult faptelor bune, rectifică Hector, asta a istovit-o.

— Ce să-i faci, nu trebuie să te dai mai mult decît o cere chibzuința !

— Avem o nouă președintă...

— Ce spui ?

— De data asta, nec plus ultra !

— Nu se poate !

— Ba da. Doamna Tupran-Duron de la Paste făinoase... Persoană foarte distinsă... Are soțul deputat...

— Ia gîndește-te : un bărbat care se pricepe la tăieței *, e omul potrivit.

Gluma mea nu-i stîrnește nici un zîmbet lui Hector.

Ia atitudinea cea mai înțeleaptă, aceea de a mă lăsa în plata domnului și de a o privi pe Félicie ca pe singurul public.

— Verișoară, fă-mi plăcerea să vii la noi la serbare luna viitoare : vom avea o expoziție de pisici siameze, Matrice și Pario, și o nemaipomenită tombolă ; premiul întîi cred că va fi...

— O noapte de dragoste cu doamna Președintă ? întreb suav.

Hector se înecă de furie.

---

* Joc de cuvinte intraductibil : nouille = 1. (la plural) tăiței ; 2. (fig.) bleg

SFÎRȘIT